

Бюлетинът е изготвен по последни данни публикувани към Август 2017 г.

Цитираните данни в бюлетина са последните данни, публикувани в официалните източници: Министерство на финансите, Българска народна банка, Национален статистически институт, Национална агенция по заетостта.

Електронната система, използвана за теглене на данни от официалните източници е CEIC Data Manager.

Обединена българска банка
Структура
Главен икономист

За контакти:

Петя Цекова
Главен икономист
e-mail:
sekova_p@ubb.bg
тел.:+359 2 811 2980

Зафира Боюклиева
Главен анализатор
e-mail:
boyuklieva_z@ubb.bg
тел.:+359 2 811 2981

Виктория Цекова
Главен анализатор
e-mail:
tsekova_v@ubb.bg
тел.: +359 2 811 2982

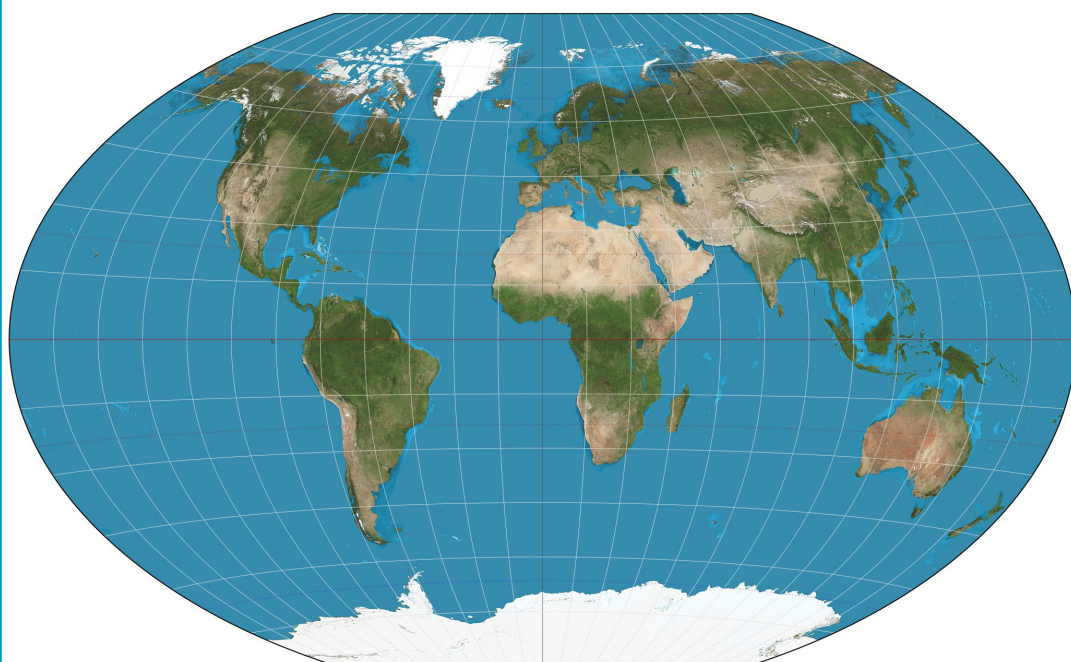
Източник: https://en.wikipedia.org/wiki/World_map

ОБЕДИНЕНИ
ЗА ТЕБ

АКЦЕНТИ И ПРОГНОЗИ

МЕСЕЧЕН ИКОНОМИЧЕСКИ БЮЛЕТИН

Август 2017 г.

Гр. София

- Централните банки обсъждат и подготвят стъпки за промяна в монетарната политика. Лихвите в Европа и САЩ предстои да се повишават
- Управителният съвет на ЕЦБ взе решение лихвеният процент по основните операции по рефинансиране и лихвените проценти по пределното кредитно улеснение и депозитното улеснение да останат непроменени – съответно 0,00 %, 0,25 % и -0,40 %
- Резултати от Проучване на професионалните анализатори (ППА) за трето тримесечие 2017 г.: ХИПЦ-инфлационните очаквания бяха ревизирани надолу за 2017 г. , 2018 г. и 2019 г. Дългосрочните очаквания за инфлацията по ХИПЦ остават непроменени на 1,8 %. Очакванията за ХИПЦ, при изключване на цените на храните и енергията, бяха ревизирани нагоре за 2017 г., но останаха непроменени за по-нататъшни прогнозни хоризонти. Очакванията за растежа на реалния БВП бяха ревизирани нагоре за 2017 г., 2018 г. и 2019 г. Очакванията за равнището на безработица бяха ревизирани надолу
- Федералният резерв ще изтегля стимулите според икономическото възстановяване. Това означава, че когато растежът се ускори и новите работни места се увеличават с бързи темпове, тогава ще има повишаване на лихвата
- Комитетът по паричната политика (КПП) на Централната банка на Великобритания определя паричната политика да изпълни целта за 2 % инфлация по начин, който спомага за поддържането на растежа и заетостта. На своето заседание от 2 август 2017 г., КПП продължи да поддържа лихвен процент от 0,25 %.
- Съветът по политиката на Японската централна банка реши да прилага отрицателен лихвен процент минус 0,1 % по салдата по разплащателни сметки, държани от финансови институции в Банката
- В актуализираната версия на доклада на МВФ "Световни икономически прогнози" се очаква растежът на световния БВП да бъде 3,5 % през 2017 и 3,6 % през 2018 година. По-добрият растеж в Китай, еврозоната и Япония ще компенсират по-бавната от очакваното икономика на САЩ и икономическите обещания на Доналд Тръмп, както и свиващата се икономика на Обединеното кралство
- Прогнозите за 2017 г. бяха преразгледани към повишение в много страни от еврозоната, включително в Германия, Испания, Франция и Италия, където растежът през първото тримесечие на 2017 г. надмина очакванията, благодарение на по-голямото от очакваното вътрешно търсене.
- Преразгледана бе прогнозата за САЩ, където се очаква растеж от 2,1 % за 2017 г. и 2018 г. доста под ръста от 3 %, към които се стреми правителството на Доналд Тръмп.
- За Китай също бяха повишени прогнозите - съответно 6,7 % тази година и 6,4 % през 2018 година.
- БВП на еврозоната нараства с 0,6 % през второто тримесечие на 2017 г., като темпът на растеж също леко се ускорява спрямо предишните три месеца, когато достига 0,5 %. На годишна база увеличението е от 2,2 % спрямо 1,9 % през първите три месеца на годината
- Великобритания приключва второто тримесечие със слаба динамика: промишлеността стагнира, а търговският дефицит неочаквано се разширява
- Забавянето на инфлацията в САЩ продължава с неотслабващ темп, след като потребителската инфлация и инфлацията като цяло попаднаха под прогнозите, като намалиха вероятността Федералният резерв да понижи за трети път лихвите тази година
- Валутните резерви на Китай се повишават шести пореден месец през юли 2017 г. на фона на поскъпващ юан и силен икономически ръст
- Японската икономика отчита неочаквано силен ръст от 4 % на годишна база през второто тримесечие на 2017 г. и с 1 % на тримесечна база в резултат на повишеното частно потребление и капиталови разходи
- Търсенето на петрол в световен мащаб е силно и се очаква цените да се стабилизират на нива около 52-53 долара за барел
- Очаква се международните цени на стоманата да са ниво от 395 долара за тон през 2017 г. до 425 долара за тон през 2019 г.
- Силни реколти при царевицата и слънчогледа и леко по-слаби при пшеницата, но при умерен ръст на цените

- За юни 2017 г. текущата и капиталова сметка е положителна и възлиза на 517,8 млн. евро при излишък от 854,3 млн. евро за юни 2016 г.
- През май 2017 г. брутният външен дълг на България възлиза на 34 206,5 млн. евро и заема 69, 2 % от БВП
- Преките инвестиции в страната за януари – юни 2017 г., възлизат на 405 млн. евро (0,8 % от БВП), като са по-ниски с 355,9 млн. евро (46,8 %) спрямо януари – юни 2016 г. (760,9 млн. евро, 1,6 % от БВП)
- За януари – май 2017г. износьт (FOB) възлиза на 10495,5 млн. евро, като нараства с 1423,8 млн. евро (15,7%) за същия период на 2016г.
- През юли 2017 г. международните резерви на БНБ са в размер на 23,7 млрд. евро и нарастват с 2,7 % на годишна база, при спад от 1 % на месечна база
- През второто тримесечие на 2017 г. БВП нараства с 3,6 % спрямо съответното тримесечие на 2016 г. и с 0,9 % на тримесечна база
- През юли 2017 г. общият показател на бизнес климата се понижава с 1,4 процентни пункта в сравнение с юни, но продължава да е над дългосрочното си средно равнище със 7,8 процентни пункта
- През юни 2017 г. индексът на промишленото производство, изчислен от сезонно изгладените данни, намалява с 1,4 % в сравнение с май 2017 г., при ръст от 3,6 % спрямо съответния месец на 2016 г., изчислен на база календарно изгладените данни
- През юни 2017 г. оборотът в търговията на дребно, изчислен въз основа на сезонно изгладени данни, намалява с 0,5 % на месечна база, при ръст от 2,6 % на годишна база въз основа на календарно изгладените данни
- През юни 2017 г. индексът на продукцията в сектор „Строителство“, изчислен въз основа на сезонно изгладените данни, е с 0,2 % над равнището от предходния месец и с 7,9 % увеличение спрямо същия месец на 2016 г., въз основа на календарно изгладените данни
- През второ тримесечие 2017 г. издадените разрешителни за строеж на жилищни сгради се увеличават на тримесечна база с 50,7 % и с 35,4 % на годишна база
- За второто тримесечие на 2017 г. строителството на жилища и на индустриални сгради в България отчита силен ръст. Пазарът на имоти е във възходящ период. Този път възходящият цикъл е движен основно от вътрешното търсене и благоприятни за пазара макро фактори
- През юни 2017 г. пътуванията на български граждани в чужбина са 618,9 хил. и нарастват с 9,5 % на годишна база, при спад от 5,3 % на месечна база
- През юни 2017 г. равнището на регистрирана безработица е 6,8 %, отчитайки намаление, както на месечна, така и на годишна база, съответно с 0,3 п.п. и 1,6 п.п.
- Към края на юни 2017 г. наетите лица по трудово и служебно правоотношение нарастват с 63,4 хил., или с 2,8 %, спрямо март 2017 г., като достигат 2,34 милиона
- През второто тримесечие на 2017 г., общият доход средно на лице от домакинството е 1 355 лв., като регистрира ръст от 5,8 % на месечна и 9,4 % на годишна база
- За юли 2017 г. индексът на потребителските цени спрямо юни 2017 г. е 100,3 %, т.е. месечната инфлация е 0,3 %, при годишна (юли 2017 г. спрямо юли 2016 г.) 1,3 % в резултат на нарастването на цените на хранителните стоки и енергийните услуги
- През юни 2017 г. общият индекс на цените на производител намалява с 0,2 % на месечна, но нараства с 3,1 % на годишна база
- През юни 2017 г. бюджетното салдо по КФП на касова основа към месец юни 2017 г. е положително в размер на 1 746,7 млн. лв. (1,8 % от прогнозния БВП). Очаква се салдото по консолидираната фискална програма (КФП) на касова основа към юли 2017 г. да бъде положително в размер на 1 961,2млн. лв. (2,0 % от прогнозния БВП)
- През юни 2017 г. фискалният резерв на България е в размер на 13,2 млрд. лева и поддържа стабилността на бюджета
- През юни 2017 г. дългът на подсектор „Централно управление“ възлиза на 13 456,2 млн. евро и заема 27,1 % от БВП
- В края на юни 2017 г. вътрешният кредит е в размер на 51,6 млрд. лева и нараства с 1,3 % на месечна база и с 6,7 % на годишна база. Широките пари (паричният агрегат М3) са в размер на 80,8 млрд. лева и нарастват с 0,6 % на месечна база и с 7,0 % на годишна база
- През юли 2017 г. всички борсови индекси продължават да нарастват. SOFIX нараства с 8,46 процентни пункта до 711,5
- Към края на юни 2017 г. печалбата на банковия сектор е в размер на 660 млн. лева и намалява с 14,6 % на годишна база. Общият размер на активите на банковата система възлиза на 93 млрд. лева и заема 91,6 % от БВП

Съдържание

I. ГЛОБАЛНИ ТЕНДЕНЦИИ

Политика на Централните банки	5
ЕЦБ	5
Федералният резерв на САЩ.....	6
Централна банка на Великобритания.....	6
Централна банка на Япония	7
Глобални прогнози	8
Международни цени на борсови стоки	11
Петрол.....	11
Метали	11
Селскостопански и хранителни продукти	11

II. БЪЛГАРИЯ

Външен сектор	13
Платежен баланс.....	13
Брутен външен дълг.....	14
Преки инвестиции.....	15
Външна търговия.....	16
Международни резерви	17
Реален сектор	17
Брутен вътрешен продукт	17
Бизнес климат	18
Индекс на промишленото производство	19
Търговия на дребно	19
Строителство	20
Жилищен сектор	20
Пазар на недвижими имоти в България.....	21
Туризм.....	22
Безработица	23
Наети лица.....	23
Доходи, разходи и потребление на домакинствата.....	24
Инфлация.....	25
Общ индекс на цените на производител в промишлеността.....	26
Фискален сектор	27
Бюджетно салдо	27
Държавен дълг	28
Паричен сектор	29
Капиталов пазар	30
Банков сектор.....	31
Приложение	33
Дефиниции и методологически бележки	50

ГЛОБАЛНИ ТЕНДЕНЦИИ

Политика на Централните банки

Централните банки обсъждат и подготвят стъпки за промяна в монетарната политика. Лихвите в Европа и САЩ предстои да се повишават

Централните банки обсъждат и подготвят стъпки за промяна в монетарната политика. Първата стъпка е да се дефинират новите нормални равнища на лихвите, за да сме сигурни, че банките няма да прекратят линията на финансови рестрикции. От Федералния резерв смятат, че това ниво е 3 %, което трябваше да се стигне през 2019 г. при 25 базисни пункта покачване на всеки три-четири месеца. Този период на адаптация може да бъде и по-дълъг. Може да се окаже също, че неутралната лихва е на по-ниско ниво, ако възстановяването спре. Във всеки случай предстои повишение на лихвите в САЩ и Европа. Втората важна стъпка е намаляването на балансите на централните банки. Те трябва да продадат държавните ценни книжа и ипотечните облигации, които купиха през последното десетилетие. В случая с Федералния резерв става дума за близо 3 трлн. долара, като в тях включвам и обратните репо операции. Вероятно половината от тези активи ще трябва да бъдат продадени с темпове от по 30 - 50 млрд. долара месечно. Сега потенциалът на централната банка да помага на банковата система при криза е силно ограничен.

Двата паралелни процеса на отнемане на стимулите не трябва да се отразят на кредитирането и да спрат растежа на БВП. Бавното нормализиране на лихвите ще продължи да налива ликвидност към пазарите на акции и облигации независимо от високите им цени. Комбинацията от слаб растеж, свиване на кредитния пазар и скъпите акции е изключително опасна за фондовия пазар. Тя има свойството да предизвиква бързи спадове на борсите, които централните банки не успяват да предвидят или преустановят. На валутния пазар преобладават негативните настроения към щатския долар въпреки повишаването на лихвите. Фокусът на вниманието е към икономиката, но капиталовите потоци сега се насочват повече към инвестиции в Европа и това подкрепя евро-то. Единната валута все още няма подкрепата на повишаването на лихвите или дори от намалението на баланса на ЕЦБ. Водещите икономики в Европа се възстановяват, но централните банкери не виждат инфлация и нарастване на работното заплащане.

ЕСВ

Управителният съвет на ЕЦБ взе решение лихвеният процент по основните операции по рефинансиране и лихвените проценти по пределното кредитно улеснение и депозитното улеснение да останат непроменени – съответно 0,00 %, 0,25 % и -0,40 %

На 20 юли 2017 г. Управителният съвет на ЕЦБ взе решение лихвеният процент по основните операции по рефинансиране и лихвените проценти по пределното кредитно улеснение и депозитното улеснение да останат непроменени – съответно 0,00 %, 0,25 % и -0,40 %. Управителният съвет очаква основните лихвени проценти на ЕЦБ да се задържат на сегашното си равнище продължително време и доста отвъд хоризонта на нетните покупки на активи. Що се отнася до нестандартните мерки по паричната политика, Управителният съвет потвърждава, че се предвижда нетните покупки на активи да продължат със сегашния месечен темп от 60 млрд. евро до края на декември 2017 г. или след тази дата, ако е необходимо, и във всеки случай, докато Управителният съвет не забележи устойчива корекция на тренда на инфлацията, който да е в съответствие с целта му по отношение на инфлацията. Нетните покупки съпътстват реинвестиции на погашенията по главници на ценни книжа с настъпващ падеж, придобити по програмата за закупуване на активи. Ако перспективите станат по-неблагоприятни или ако финансовите условия престанат да бъдат в синхрон с по-нататъшния напредък към устойчива корекция на тренда на инфлацията, Управителният съвет е готов да увеличи размера и/или продължителността на програмата. ЕЦБ ще промени монетарната си политика най-рано през 2018 г., когато еврото ще се придвижи към диапазона 1,20-1,25 долара с течение на следващата година. Засега се очаква валутата да остане под ключовото равнище от 1,16 EUR/USD, ако пазарът следва логиката на това, което правят централните банкери.

Резултати от Проучване на професионалните анализатори (ППА) за трето тримесечие 2017 г.: ХИПЦ-инфлационните очаквания бяха ревизирани надолу за 2017 г., 2018 г. и 2019 г. Дългосрочните очаквания за инфлацията по ХИПЦ остават непроменени на 1,8 %. Очакванията за ХИПЦ, при изключване на цените на храните и енергията, бяха ревизирани нагоре за 2017 г., но останаха непроменени за по-нататъшни прогнозни хоризонти. Очакванията за растежа на реалния БВП бяха ревизирани нагоре за 2017 г., 2018 г. и 2019 г. Очакванията за равнището на безработица бяха ревизирани надолу

Участниците в ППА на ЕЦБ за третото тримесечие на 2017 г. отчитат средни прогнози за инфлация от 1,5 %, 1,4 % и 1,6 % съответно за 2017 г., 2018 г. и 2019 г. Това представлява ревизия с 0,1 процентни пункта надолу във всеки от тези три хоризонти. Средните дългосрочни инфлационни очаквания (които се отнасят до 2022 г.) остават непроменени при 1,8 %. Очакванията за годишния темп на инфлация за ХИПЦ без хранителни продукти и енергия бяха ревизирани нагоре за

2017 г. до 1,1 %, но останаха непроменени за всички други прогнозни хоризонти (1,3 % през 2018 г., 1,5 % през 2019 г. и 1,7 % през 2022 г.). Респондентите на ППА ревизират очакванията си за ръст на икономическата активност в еврозоната нагоре за 2017 г. и 2018 г. с 0,2 процентни пункта съответно до 1,9 % и на 1,8 %. Очакванията за икономически растеж през 2019 г. бяха ревизирани с 0,1 процентни пункта до 1,6 %. Нямаше промени в дългосрочните очаквания за икономическия растеж (1,6 %). Очакванията за равнището на безработица продължават да показват намаляваща траектория. Средните прогнози са 9,2 %, 8,8 % и 8,4 % съответно за 2017 г., 2018 г. и 2019 г. Относно ППА за второ тримесечие на 2017 г. има ревизии надолу с 0,2 процентни пункта, 0,3 процентни пункта, и 0,3 процентни пункта за 2017 г., 2018 г. и 2019 г. Средната прогнозна прогноза за коефициента на по-голяма продължителност на безработицата (посочена в 2022 г.) беше ревизирана с 0,3 процентни пункта надолу, до 8,1 %.

Резултати от проучването на професионалните анализатори на ЕЦБ за трето тримесечие 2017 г. (Годишните процентни изменения, ако не е посочено друго)	2017	2018	2019	Longer term (1)
ХИПЦ				
Прогноза на професионалните анализатори за трето тримесечие 2017 г.	1.5	1.4	1.6	1.8
Предидна прогноза на професионалните анализатори (второ тримесечие 2017 г.)	1.6	1.5	1.7	1.8
ХИПЦ Инфлация без цени на храни и енергия				
Прогноза на професионалните анализатори за трето тримесечие 2017 г.	1.1	1.3	1.5	1.7
Предидна прогноза на професионалните анализатори (второ тримесечие 2017 г.)	1	1.3	1.5	1.7
Реален ръст на БВП				
Прогноза на професионалните анализатори за трето тримесечие 2017 г.	1.9	1.8	1.6	1.6
Предидна прогноза на професионалните анализатори (второ тримесечие 2017 г.)	1.7	1.6	1.5	1.6
Безработица (2)				
Прогноза на професионалните анализатори за трето тримесечие 2017 г.	9.2	8.8	8.4	8.1
Предидна прогноза на професионалните анализатори (второ тримесечие 2017 г.)	9.4	9.1	8.7	8.4

Source: ECB

1) Дългосрочните очаквания се отнасят до 2022 през Q3 2017 SPF и до 2012 г. през второто тримесечие на 2017 г.

2) Като процент от работната сила

Федерален резерв

Федералният резерв ще изтегля стимулите според икономическото възстановяване. Това означава, че когато растежът се ускори и новите работни места се увеличават с бързи темпове, тогава ще има повишаване на лихвата
Федералният резерв вероятно ще промени лихвата най-рано на 13 декември 2017 г., тъй като колебанията в нивото на инфлация са силни, а икономиката не отваря достатъчно нови работни места. През това време постепенно ще се намаляват активите. Банката ще повишава краткосрочните лихви при икономически растеж. В период на слабост на растежа ще се продават само облигации, което ще повиши дългосрочните лихвени проценти (по корпоративни облигации, кредити и правителствен дълг). Така би трябвало да се избегне ситуацията от последните шест месеца, когато краткосрочните лихви се повишиха, а дългосрочните намаляха. Това доведе до влошаване на печалбите на банките и те бяха принудени да ограничават кредитирането.

Централната банка на Великобритания

Комитетът по паричната политика (КПП) на Централната банка на Великобритания определя паричната политика да изпълни целта за 2 % инфлация по начин, който спомага за поддържането на растежа и заетостта. На своето заседание от 2 август 2017 г., КПП продължи да поддържа лихвен процент от 0,25 %. Комитетът гласува единодушно да запази запаса от покупки на корпоративни облигации с нефинансови инвестиции, финансирани от емитирането на резерви на централната банка, на 10 млрд. паунда, както и да поддържа запасите от покупки на държавни облигации в Обединеното кралство, финансирани от емитирането на резерви на централната банка, на 435 млрд. паунда. Комитетът гласува единодушно да приключи периода на усвояване на схемата за финансиране със срокове (TFS) на 28 февруари 2018 г., както бе предвидено при въвеждането на схемата.

Цялостната оценка на КПП за перспективите на инфлацията и активността е отразен в Доклада за инфлацията през август е в общи линии е подобен на този от м. май. В централната прогноза на КПП растежът на БВП остава слаб в близко бъдеще, тъй като натискът върху реалните доходи на домакинствата продължава да тежи върху потреблението. Ръстът след това се вдига до малко над намалената му потенциална пропорция спрямо салдото на прогнозния период. Нетното търговско салдо и бизнес инвестициите се увеличават, а растежът на потреблението се възстановява в съответствие със скромното нарастване на доходите на домакинствата. Нетната търговия е подкрепена от силния глобален растеж и от обезценяването на стерлинга в миналото. Комбинацията от високи нива на рентабилност, особено в сектора на изно-

са, ниската цена на капитала и ограничения свободен капацитет подкрепя инвестициите на британските фирми през прогнозния период, компенсирайки ефекта от продължаващата несигурност около Brexit. Индексът на потребителските цени нарасна до 2,6 % през юни от 2,3 % през март, както се очакваше. КПП очаква инфлацията да се покачи допълнително през следващите месеци и да достигне върхове около 3 % през октомври, тъй като миналата амортизация на лирата продължава да премине към потребителските цени. При условна тенденция на кривата на доходност на пазара, инфлацията се очаква да остане над целта на КПП през прогнозния период. Това превишаване отразява изцяло ефектите от референдума – свързан със спад на стерлинга. Тъй като ефектът от покачването на цените на вноса върху инфлацията намалява, вътрешният инфлационен натиск постепенно се увеличава през прогнозния период. С намаляването на отпуснатите средства се очаква растежът на заплатите да се възстанови. Освен това прогнозите са, че маржовете в потребителския сектор ще бъдат възстановени, след като бъдат притиснати от вдигането на цените на вноса. Следователно инфлацията остава на ниво малко над целта от 2 %.

Средни стойности на прогноза на Обединено кралство (%)	2018 Q3	2019 Q3	2020 Q3
ИПЦ инфлация	2.6	2.2	2
Ръст на БВП	1.5	1.6	1.8
Безработица	4.9	5	5.2

Източник: Централна банка на Англия

Прогнозите на КПП са обусловени от средната стойност на редица възможни резултати за евентуалните търговски отношения на Обединеното кралство с Европейския съюз. Прогнозите също така предполагат, че междуременно домакинствата и фирмите базират решенията си на очакванията за гладко приспособяване към тези нови търговски отношения. Други важни оценки включват: че по-ниското ниво на стерлинга продължава да увеличава потребителските цени в широк план, и без отрицателни последици за бъдещите инфлационни очаквания. Растежът на заплатите остава скромнен в близко бъдеще, но се вдига през прогнозния период. Умереният ръст на разходите за домакинствата до голяма степен се балансира от натрупването на други компоненти на търсенето. Паричната политика не може да предотврати необходимата реална корекция, тъй като Обединеното кралство се придвижи към новите си международни търговски споразумения, или по-слабият растеж на реалните доходи, който вероятно ще придружи тази корекция през следващите няколко години. Опитите да се компенсира напълно влиянието на по-слабия стерлинг върху инфлацията биха били постижими само с цената на по-висока безработица и по всяка вероятност дори с по-слаб растеж на доходите. Поради тази причина правомощията на КПП уточняват, че при изключителни обстоятелства Комитетът трябва да балансира всякакви компромиси между бързината, с която възнамерява да възстанови устойчиво инфлацията към целта, и подкрепата, която паричната политика осигурява на работните места и дейностите. През по-голямата част от прогнозния период икономиката функционира с малка степен на свободен капацитет, а инфлацията на ИПЦ е над целта. До края на прогнозата този компромис се елиминира. Свободният капацитет се абсорбира напълно и инфлацията остава над целта. Комитетът счита, че предвид допусканията, които са в основата на неговите прогнози, включително затварянето на периода за усвояване на TFS и позволяването на последиците от неотдавнашните решения на комитета за финансова политика и Органа за регулиране на пруденциалния надзор, някои ограничения са необходими за постигане на устойчиво завръщане на инфлацията към целта. По-конкретно, ако икономиката следва този тренд, в съответствие с прогнозата за август, тогава монетарната политика може да се наложи да бъде затегната с малко по-голяма степен през прогнозния период, отколкото тренда, формиран от кривата на доходността, която се основава на прогнозите от август. Комитетът ще продължи да наблюдава отблизо входящите доказателства и е готов да отговори на промените в икономическите перспективи, тъй като те се развиват, за да се осигури устойчива възвръщаемост на инфлацията до целта от 2 %.

Централна банка на Япония

Съветът по политиката на Японската централна банка реши да прилага отрицателен лихвен процент минус 0,1 % по салдата по разплащателни сметки, държани от финансови институции в Банката

Централната банка ще закупи японски правителствени облигации (JGB), така че 10-годишната доходност да остане около нула процента. По отношение на броя на JGBs, които могат да бъдат закупени Банката ще извършва покупки с повече или по-малко темпо – годишно. Темпът на нарастване на неизплатените суми на JGB стопанствата от около 80 трилиона йени - с цел постигане на целевото равнище на дългосрочния лихвен процент. По отношение на покупките на активи, различни от покупките на JGB, Банката ще закупи фондове, търгувани на борсата (ETFs) и недвижими имоти в Япония. Инвестиционни тръстове (J-REIT), така че техните неизплатени суми да нарастват на годишна база със стъпка съответно от около 6 трилиона йени и около 90 милиарда йени. Що се отнася до CP и корпоративните облигации, Банката ще запа-

зи неизплатените си суми на около 2,2 трилиона йени и около 3,2 трилиона йени. Японската икономика вероятно ще продължи да се разраства на гърба на достатъчно добри финансови условия и последиците от широко мащабните стимулиращи мерки на правителството, като темповете на растеж на отвъд океанските икономики се увеличават умерено и се поддържа растеж. Икономиката се очаква да продължи да се разраства, въпреки че се очаква темпът на растеж да се забави до циклично забавяне на бизнес фиксираната инвестиция и до ефекта от планираното увеличение на данъка върху потреблението. Неотдавнашното развитие на индекса на потребителските цени (CPI) бе сравнително слабо, като се изключат последиците от повишаването на цените на енергията, основно, което прави действията на компаниите по определяне на заплатите и цени предпазливи. Подобно развитие, увеличаването на средносрочните до дългосрочните инфлационни очаквания за изоставане. Независимо от това се предвиждат средносрочни и дългосрочни инфлационни очаквания за увеличаване, като фирмите постепенно ще увеличават заплатите и цените на произведените стоки. Така, промяната в индекса на потребителските цени вероятно ще продължи да нараства и ще се увеличи до 2 %. Рисковете за икономическата активност са, че цените са изкривени надолу, а импулсът на икономиката не е постоянен. Що се отнася до провеждането на паричната политика, Банката ще продължи с "Количествени и Качествено парично облекчение (QQE) с контрол на доходността на кривата", целящо постигането на цената. Целта за стабилност от 2 %, е необходима за поддържането на тази цел в стабилна форма. Централната банка ще прави корекции на политиките като целесъобразно ще наблюдава развитието на икономическата активност и цените, както и финансовите условия, с оглед запазване на темпото за постигане на целевата цел за ценова стабилност.

Централна банка на Япония: Усреднена прогноза (%)	2017	2018	2019
Ръст на БВП	1.8	1.4	0.7
ИПЦ инфлация	1.1	1.5	2.3

Източник: Централна банка на Япония

Глобални прогнози

МВФ запази прогнозите си за световната икономика

В актуализираната версия на доклада на МВФ "Световни икономически прогнози" се очаква растежът на световния БВП да бъде 3,5 % през 2017 и 3,6 % през 2018 година. По-добрият растеж в Китай, еврозоната и Япония ще компенсира по-бавната от очакваното икономика на САЩ и икономическите обещания на Доналд Тръмп, както и свиващата се икономика на Обединеното кралство

Прогнозите за 2017 г. бяха преразгледани към повишение в много страни от еврозоната, включително в Германия, Испания, Франция и Италия, където растежът през първото тримесечие на 2017 г. надмина очакванията, благодарение на по-голямото от очакваното вътрешно търсене.

Преразгледана бе прогнозата за САЩ, където се очаква растеж от 2,1 % за 2017 г. и 2018 г. доста под ръста от 3 %, към които се стреми правителството на Доналд Тръмп.

За Китай също бяха повишени прогнозите - съответно 6,7 % тази година и 6,4 % през 2018 година.

Според последния доклад на Международния валутен фонд (МВФ), публикуван на 24 юли 2017 г., по-добрият растеж в Китай, еврозоната и Япония ще компенсира по-бавната от очакваното икономика на САЩ и икономическите обещания на Доналд Тръмп, както и свиващата се икономика на Обединеното кралство. В своята последна оценка МВФ запази непроменени прогнозите си от април 2017 г. за световната икономика през тази година и следващата, въпреки че преразглежда към повишение очакванията си за еврозоната и Китай. МВФ прогнозира, че растежът на световния брутен вътрешен продукт ще бъде 3,5 процента през 2017 и 3,6 процента през 2018 година.

ЕС

Прогнозите за 2017 г. бяха преразгледани към повишение в много страни от еврозоната, включително в Германия, Испания, Франция и Италия, където растежът през първото тримесечие на 2017 г. надмина очакванията", благодарение на по-голямото от очакваното вътрешно търсене.

Великобритания

МВФ понижи прогнозата си за растеж на икономиката на Великобритания от 2 % до 1,7 %. Все пак от МВФ запази прогнозата си за 2018 г., когато се очаква икономиката на Обединеното кралство да нарасне с 1,5 %. Причина за забавянето на растежа е Брекзит, въпреки че за годината, която измина икономиката на страната е била устойчива.

САЩ

МВФ прогнозира, че влизането на Тръмп в Белия дом ще доведе до фискален стимул, равен на 2 % от brutния вътрешен продукт в САЩ, който ще спомогне за увеличаване на глобалния растеж. МВФ обаче преразгледана е прогнозата за САЩ, където се очаква растеж от 2,1 % през 2017 г. и 2,3 % през 2018 г., доста под целта от 3 %, към които се стреми правителството на Доналд Тръмп.

Япония

МВФ очаква Япония, третата по големина икономика в света, да отчете ръст от 1,3 % тази година, повишавайки прогнозата си за април с 0,1 процентни пункта.

Китай

За Китай бяха повишени прогнозите - съответно 6,7 процента (+0,1 процент) тази година и 6,4 процента (+0,2 процента) през 2018 година.

Зад това по-широко възстановяване се крие продължаващият възход на световната търговия, като обемът на стоките и услугите, търгувани по света, се очаква да нарасне с 4 % през 2017 г. или с 0,2 процентни пункта по-бързо от прогнозата на МВФ от април. Ако тази прогноза се сбъдне, то световната търговия отново ще нараства по-бързо от общото икономическо производство въпреки нарастващите заплахи за протекционизъм, изразени от Тръмп.

В своя доклад икономистите на МВФ предупреждават, че икономическите перспективи се подобряват в краткосрочен план, но дългосрочната картина остава слаба. Този „умерен растеж в дългосрочен план носи и рискове“, посочват те, подчертавайки задържащите се на едно ниво доходи и нарастващото неравенство в развитите икономики. Очаква се големите нововъзникващи икономики, като Бразилия и Русия, все още да са изправени пред големи икономически предизвикателства, а Латинска Америка ще расте по-бавно, отколкото се предполагаше през тази и следващата година.

Актуализация на световната икономическа прогноза (изменение на годишна база, %)	Оценка		Прогноза	
	2015	2016	2017	2018
Световно производство	3.4	3.2	3.5	3.6
Развити икономики	2.1	1.7	2	1.9
САЩ	2.6	1.6	2.1	2.1
Евро зона	2	1.8	1.9	1.7
Япония	1.1	1	1.3	0.6
Обединено Кралство	2.2	1.8	1.7	1.5
Канада	0.9	1.5	2.5	1.9
Китай	6.9	6.7	6.7	6.4
Меморандум				
Световен растеж на базата на пазарни обменни курсове	2.7	2.5	2.9	3
Световен търговски обем (стоки и услуги)	2.6	2.3	4	3.9
Развити икономики	4	2.3	3.9	3.5
Нововъзникващи и развиващи се икономики	0.3	2.2	4.1	4.6
Цени на стоки (U.S. dollars)				
Петрол	-47.2	-15.7	21.2	0.1
Негоривни (средно на база световните тегла на износа на стоки)	-17.5	-1.8	5.4	-1.4
Потребителски цени				
Развити икономики	0.3	0.8	1.9	1.8
Нововъзникващи пазари и развиващи се икономики	4.7	4.3	4.5	4.6
Лондонски междубанков лихвен процент (%)				
На депозити в щатски долари (шест месеца)	0.5	1.1	1.6	2.2
На евро депозити (три месеца)	-0.0	-0.3	-0.3	-0.2
На депозити в японски йени (шест месеца)	0.1	0	0	0.1

Източник: МВФ

ЕС

БВП на еврозоната нараства с 0,6 % през второто тримесечие на 2017 г., като темпът на растеж също леко се ускорява спрямо предишните три месеца, когато достига 0,5 %. На годишна база увеличението е от 2,2 % спрямо 1,9 % през първите три месеца на годината

По данни на Евростат БВП на Европейския съюз (ЕС) нараства с 0,6 % през второто тримесечие на 2017 г. на тримесечна база. Така икономиката на ЕС ускорява леко ръста си спрямо първото тримесечие на тази година, през което растежът достига 0,5 %. На годишна база икономиката на ЕС се разширява с 2,3 % за периода април-юни. Също се наблюдава леко ускорение в сравнение с предишното тримесечие, когато е отчетен годишен икономически ръст от 2,1 %. БВП на еврозоната нараства също с 0,6 % през второто тримесечие на 2017 г., като темпът на растеж също леко се ускорява спрямо предишните три месеца, когато достига 0,5 %. На годишна база увеличението е от 2,2 % спрямо 1,9 % през първите три месеца на годината. Сред страните членки на ЕС най-голям ръст на БВП се отчита в Чехия – 2,3 %, следвана от Швеция (1,7 %) и Румъния (1,6 %). Най-слаб растеж на тримесечна база се наблюдава в Португалия – 0,2 %, а Финландия е единствената страна, в която икономиката се свива – с 0,5 %. На годишна база на първо място по икономически растеж е Румъния с 5,7 % за периода от април до юни. Веднага след нея са Латвия с 4,8 % и Чехия с 4,5 %. Най-слабо се представя Белгия с годишен растеж от 1,4 %. Информация за редица страни обаче, включително Гърция, липсва. За България данните показват растеж от 0,9 % на тримесечна база и 3,6 % на годишна база.

Великобритания

Великобритания приключва второто тримесечие със слаба динамика: промишлеността стагнира, а търговският дефицит неочаквано се разширява

Общото индустриално производство расте с 0,5 % на месечна база през юни 2017 г., което е над очакванията, но ръстът се дължи на по-високо производство на петрол, тъй като изглежда не се стигна до лятното затваряне на предприятията за ремонт. Промишлеността, която съставя по-голямата част от индустриалното производство, остава без изменение, но производството на автомобили се свива с 6,7 %, което е най-големият спад от 2013 г.

САЩ

Забавянето на инфлацията в САЩ продължава с неотслабващ темп, след като потребителската инфлация и инфлацията като цяло попаднаха под прогнозите, като намалиха вероятността Федералният резерв да понижи за трети път лихвите тази година

Потребителските цени в САЩ неочаквано се понижават през юли. Индексът се понижаваше с 0,1 % на месечна база. През юни беше отчетен 0,1 % ръст. На годишна база инфлацията се забавя от 2 % през юни до 1,9 % през юли. Базисната инфлация, която изключва хранителните продукти, енергията и търговията, остава нулева на месечна база през юли, след като през юли беше 0,2 %. На годишна база базисната инфлация се забавя от 2 % през юни до 1,9 % през юли. През юли Федералният резерв запази лихвите непроменени, позовавайки се на загрижеността си за забързаното темпо на инфлацията. Американските предприемачи са разкрили рекордно висок брой работни места през юни. Това е сигнал, че стабилното наемане от последните месеци вероятно ще продължи. Министерството на труда на САЩ обяви, че разкритите работни места са скочили с 8 % до 6,2 милиона, като това е най-високата стойност на показателя от 2000 година. Президентът Доналд Тръмп разтърси пазарите късно във вторник, като предупреди Северна Корея, че заплахите към САЩ „ще бъдат посрещнати с огън и ярост“. Северна Корея обаче negliжира предупреждението и заяви, че „внимателно проучва“ план за нападение на Гуам, където се намира военна база на САЩ.

Китай

Валутните резерви на Китай се повишават шести пореден месец през юли 2017 г. на фона на поскъпващ юан и силен икономически ръст

Китайският износ расте със 7,2 % на годишна база в доларово изражение през юли, а вносът отчита повишение от 11 %. И в двата случая очакванията бяха за по-големи ръстове. Международните валутни резерви нарастват с 23,9 млрд. долара до 3,081 трлн. долара през юли 2017 г.

Япония

Японската икономика отчита неочаквано силен ръст от 4 % на годишна база през второто тримесечие на 2017 г. и с 1 % на тримесечна база в резултат на повишеното частно потребление и капиталови разходи

През второ тримесечие 2017 г. японската икономика нараства с 1 % на тримесечна база и с 4 % на годишна база надминавайки очакванията на пазарите. Частното потребление, което представлява около две трети от БВП, се повишава с 0,9 % спрямо предходното тримесечие, което е повече от средната оценка за ръст от 0,5 %. Това е окуражаващ знак, че потребителските разходи вече не са слабото място в икономическите перспективи на Япония. Капиталовите разходи се повишават с 2,4 % за периода април-юни спрямо предходното тримесечие при средна оценка за увеличение от 1,2 %. Това

е най-бързият ръст на бизнес инвестициите от първото тримесечие на 2014 г. Външното търсене се свива с 0,3 процентни пункта от ръста на БВП през тримесечието отчасти поради увеличението на вноса. Това е забележително, защото Япония обикновено разчита на износа, за да стимулира растежа. Откакто стартира количествените облекчения през април 2013 г., Японската централна банка (BOJ) отложи целевия период за постигането на 2 % инфлация шест пъти отчасти поради слабите потребителски разходи.

Международни цени на борсови стоки

Петрол

Търсенето на петрол в световен мащаб е силно и се очаква цените да се стабилизират на нива около 52-53 долара за барел

Британският петролен концерн BP очаква глобалните цени на петрола да се движат в диапазона между 45 до 55 долара за барел през следващата година, докато производството на шистов петрол в САЩ расте. След бавното начало на годината глобалното търсене на петрол се възстанови през второто тримесечие на 2017 г. и се очаква да нарасне с 1,4 до 1,5 млн. барела на ден. Търсенето в световен мащаб изглежда доста силно и цените ще се стабилизират на нива около 52-53 долара за барел. Цените на петрола тип Brent възлязоха средно на 51,71 долара за барел през първата половина на 2017 г. и в момента са малко под 53 долара за барел. През 2016 г. търсенето в глобален мащаб възлезе на около 95 милиона барела на ден. Цените на петрола тип "Brent" се очаква да останат непроменени през 2018 г., тъй като шистовото производство в САЩ може да се разшири до нива, които ефективно да ограничават цените. Очакванията за 2018 г. са цените на петрола да се движат в диапазона от 45 до 55 долара за барел вероятно.

Метали

Очаква се международните цени на стоманата да са ниво от 395 долара за тон през 2017 г. до 425 долара за тон през 2019 г.

Голяма част от сегашното състояние на стоманодобивната промишленост в света е обвързано с обемите на китайското производство. Поради огромните инфраструктурни потребности за последните 10 години, Китай значително увеличи производството на стомана. Китайските власти заявиха, че ще намалят производството на стомана с повече от 165 милиона тона до 2020 г. или с 20 %. През 2014 г. Китай постига връх в производството на стомана от 822 милиона тона, в сравнение с 803 милиона тона през 2015 г., което е спад от 3 % в производството. С този темп, Китай наистина изглежда е на път да намали производството си с 20 % до 2020 г. Очаква се международните цени на стоманата да са ниво от 395 долара за тон през 2017 г. до 425 долара за тон през 2019 г. За стоманения бизнес в Европа 2017 г. се очаква да е добра година. Причината за това са ограничителните мерки под формата на допълнителни мита, които Европейската комисия наложи върху китайския внос на някои продукти и които вече дават резултат. Това определено ще даде тласък на европейските производители, които вече са защитени от нелоялната конкуренция на дъмпинговите цени. Това, което все още ограничава стоманодобива, е липсата на значителен ръст в потреблението на стоманени продукти в Европа. Очакванията на Eurofer са, че търсенето ще се увеличи с 1-1,5 % през тази година. Не може да се говори, че европейската индустрия действително е излязла от нулевата точка, която достигна през кризата, а това пряко влияе на потреблението на стомана. Доста по-сигурна е ситуацията при цветната металургия. Цената на цинка достигна над 2700 долара на тон, а оловото се търгуваше на около 2100 - 2300 долара за тон. Цената на медта е на ниво 5000-6000 долара на тон. По-високата цена като цяло означава по-добра година, но не чак толкова, защото потреблението на метала в световен мащаб не се очаква да бъде с голям ръст.

Селскостопански и хранителни продукти

Силни реколти при царевицата и слънчогледа и леко по-слаби при пшеницата, но при умерен ръст на цените

Според прогноза на ЕК през 2017 г. се очакват добри зърнени добиви в Черноморския басейн, който е конкурентният пазар на България, но глобално има намаление на производството в ЕС и САЩ. Житните и маслодайните култури са сред топ изнасяните стоки от страната, като годишно експортът е от порядъка на 1,5-2 млрд. евро заедно с преработените до масло суровини. Така годината е силна както за производителите, така и вероятно за икономиката и бъдещия износ. А ако се сбъднат прогнозите на ЕК, 2017 г. ще се бъде рекордна за производството на слънчоглед в България от 1993 г. насам. Според прогнозите на ЕК тази година произведените зърнени култури в ЕС ще са по-ниски от средното ниво, като основната причина за това е засушаването в различни европейски държави. По-слаба реколтата се очаква и в САЩ, що се отнася до пшеницата и слънчогледа, но същевременно Русия и повечето държави от Черноморския басейн най-вероятно ще увеличат продукцията си. Цените на световните пазари сега са по-високи от миналогодишните основ-

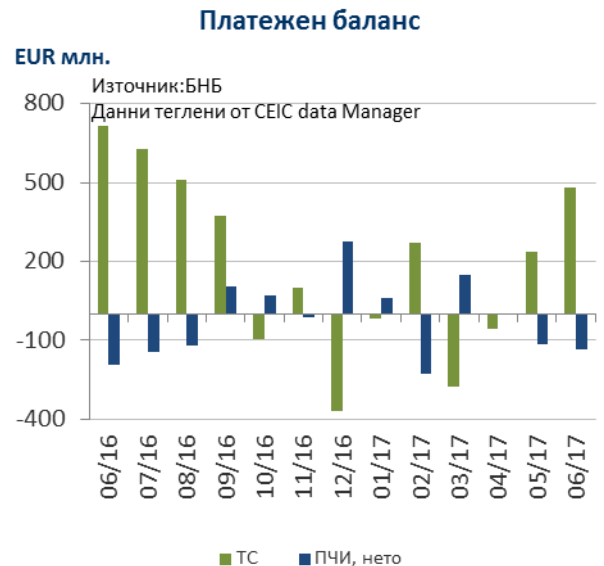
но поради значително по-малкото производство на пшеница и царевича, което се очаква в САЩ. Очаква се Черноморският регион и тази година да бъде изключително активен играч в сектора, което няма да позволи по-значително поскъпване на българския пазар. Очакват се рекордни производство и износ на пшеница от Русия. Турция, която е традиционен вносител на пшеница, също върви към силна година и дори към малки количества за износ. Според прогноза на Центъра за икономическо изследване на селското стопанство САРА, в началото на жътвената кампания изкупните цени в България за фуражна пшеница ще започнат от 240-255 лв. за тон, а хлебната ще се търгува по 250-270 лв. за тон. За 2017/2018 година очакваната цена осреднено е 250 лв. за фуражно и 275 лв. на тон за хлебна пшеница. Средната цена за тон рапица се очаква да гравитира около 670 лв. Площите с есенните култури за новата реколта са: пшеница – 1,16 млн. ха, ечемик 0,17 млн. ха и рапица – 0,17 млн. ха. Тези площи са почти същите от 2016 г., единствено се очаква 11 % нарастване при ечемика. Вероятният добив от дка при пшеницата се очаква да бъде 453 кг., ечемик 411 кг. и рапица 248 кг. Това означава, че общият добив на пшеница ще бъде към 5,2 млн. тона, ечемикът около 670 хил. тона, а рапицата – 450 хил. тона.

ВЪНШЕН СЕКТОР

Платежен баланс

За юни 2017 г. текущата и капиталова сметка е положителна и възлиза на 517,8 млн. евро при излишък от 854,3 млн. евро за юни 2016 г.

По данни на БНБ текущата и капиталова сметка е положителна и възлиза на 517,8 млн. евро при излишък от 854,3 млн. евро за юни 2016 г. За януари – юни 2017 г. текущата и капиталовата сметка е положителна и възлиза на 825,6 млн. евро (1,7 % от БВП) при излишък от 1656,4 млн. евро (3,5 % от БВП) за януари – юни 2016 г. За юни 2017 г. салдото по текущата сметка е положително и възлиза на 480,5 млн. евро, при излишък от 713,6 млн. евро за юни 2016 г. За януари – юни 2017 г. текущата сметка е положителна и възлиза на 634,5 млн. евро (1,3 % от БВП) при излишък от 844,8 млн. евро (1,8 % от БВП) за януари – юни 2016 г. Търговското салдо за юни 2017 г. е отрицателно в размер на 24,8 млн. евро при дефицит от 126,7 млн. евро за юни 2016 г. За януари – юни 2017 г. търговското салдо е отрицателно в размер на 1168 млн. евро (2,4 % от БВП) при дефицит от 835,6 млн. евро (1,8 % от БВП) за същия период на 2016 г. Износът на стоки е 2374,9 млн. евро за юни 2017 г., като се повишава с 432,4 млн. евро (22,3 %) в сравнение с този за юни 2016 г. (1942,5 млн. евро). За януари – юни 2017 г. износът е 12 465,4 млн. евро (25,2 % от БВП), като нараства с 1879,8 млн. евро (17,8 %) в сравнение с този за същия период на 2016 г. (10 585,6 млн. евро, 22,3 % от БВП). Износът за януари – юни 2016 г. намалява на годишна база с 3,4 %. Вносът на стоки за юни 2017 г. е 2399,7 млн. евро, като нараства с 330,5 млн. евро (16 %) спрямо юни 2016 г. (2069,2 млн. евро). За януари – юни 2017 г. вносът е 13 633,4 млн. евро (27,6 % от БВП), като се увеличава с 2212,3 млн. евро (19,4 %) спрямо същия период на 2016 г. (11 421,1 млн. евро, 24,1 % от БВП). Вносът за януари – юни 2016 г. намалява на годишна база с 5,6 %. Салдото по услугите е положително в размер на 438 млн. евро при положително салдо от 486,5 млн. евро за юни 2016 г. За януари – юни 2017 г. салдото е положително в размер на 1080,7 млн. евро (2,2 % от БВП) при положително салдо от 1129,4 млн. евро (2,4 % от БВП) за януари – юни 2016 г. Салдото по статия Първичен доход (която включва доход, свързан с факторите на производството (работна сила, капитал или земя), данъци върху производството и вноса и субсидии) за юни 2017 г. е положително в размер на 17,7 млн. евро при отрицателно салдо от 83,8 млн. евро за юни 2016 г. За януари – юни 2017 г. салдото е отрицателно в размер на 105,5 млн. евро (0,2 % от БВП) при отрицателно салдо от 584,8 млн. евро (1,2 % от БВП) за същия период на 2016 г. Салдото по статия Вторичен доход (която отразява преразпределението на доход) е положително в размер на 49,6 млн. евро при положително салдо от 437,6 млн. евро за юни 2016 г. За януари – юни 2017 г. салдото е положително в размер на 827,3 млн. евро (1,7 % от БВП) при положително салдо от 1135,7 млн. евро (2,4 % от БВП) за същия период на 2016 г. Капиталовата сметка е положителна в размер на 37,3 млн. евро при положителна стойност от 140,7 млн. евро за юни 2016 г. За януари – юни 2017 г. капиталовата сметка е положителна – 191 млн. евро (0,4 % от БВП), при положителна стойност от 811,6 млн. евро (1,7 % от БВП) за януари – юни 2016 г. Финансовата сметка за юни 2017 г. е положителна в размер на 1,2 млн. евро при положителна стойност от 784,4 млн. евро за юни 2016 г. За януари – юни 2017 г. финансовата сметка е положителна – 496,8 млн. евро (1 % от БВП), при положителна стойност от 1769,6 млн. евро (3,7 % от БВП) за същия период на 2016 г. Салдото по статия Преки инвестиции, представена съгласно изискванията на шестото издание на Ръководство по платежен баланс и международна инвестиционна позиция, е отрицателно в размер на 134,7 млн. евро при отрицателно салдо от 195 млн. евро за юни 2016 г. За януари – юни 2017 г. салдото е отрицателно в размер на 272,2 млн. евро (0,6 % от БВП) при отрицателно салдо от 698,6 млн. евро (1,5 % от БВП) за същия период на 2016 г. Преките инвестиции – активи се увеличават с 3,8 млн. евро при увеличение с 53,9 млн. евро за юни 2016 г. За януари – юни 2017 г. те се увеличават със 101,4 млн. евро (0,2 % от БВП) при ръст от 217 млн. евро (0,5 % от БВП) за същия период на 2016 г. Преките инвестиции – пасиви нарастват със 138,6 млн. евро при увеличение с 248,9 млн. евро за юни 2016 г. За януари – юни 2017 г. те нарастват с 373,6 млн. евро

(0,8 % от БВП) при увеличение с 915,6 млн. евро (1,9 % от БВП) за януари – юни 2016 г. Салдото по статия Портфейлни инвестиции е положително в размер на 91,4 млн. евро при положителна стойност от 4,6 млн. евро за юни 2016 г. За януари – юни 2017 г. салдото е положително в размер на 629,2 млн. евро (1,3 % от БВП) при отрицателно салдо от 1063,4 млн. евро (2,2 % от БВП) за същия период на 2016 г. Портфейлните инвестиции – активи за юни 2017 г. се повишават с 99,7 млн. евро при намаление с 39,2 млн. евро за юни 2016 г. За януари – юни 2017 г. те се повишават с 474,3 млн. евро (1 % от БВП) при намаление от 18,6 млн. евро (0,04 % от БВП) за същия период на 2016 г. Портфейлните инвестиции – пасиви за юни 2017 г. нарастват с 8,3 млн. евро при намаление с 43,7 млн. евро за юни 2016 г. За януари – юни 2017 г. портфейлните инвестиции – пасиви се понижават със 154,9 млн. евро (0,3 % от БВП) при увеличение с 1044,8 млн. евро (2,2 % от БВП) за същия период на 2016 г. Салдото по статия Други инвестиции е отрицателно в размер на 346 млн. евро при положително салдо от 456,7 млн. евро за юни 2016 г. За януари – юни 2017 г. салдото е положително в размер на 2,4 млн. евро при положително салдо от 1755,5 млн. евро (3,7 % от БВП) за януари – юни 2016 г. Други инвестиции – активи намаляват с 353 млн. евро при увеличение с 212,2 млн. евро за юни 2016 г. За януари – юни 2017 г. те се повишават с 201,6 млн. евро (0,4 % от БВП) при увеличение с 1588,4 млн. евро (3,4 % от БВП) за същия период на 2016 г. Други инвестиции – пасиви за юни 2017 г. се понижават със 7 млн. евро при намаление с 244,5 млн. евро за юни 2016 г. За януари – юни 2017 г. те нарастват със 199,2 млн. евро (0,4 % от БВП) при понижение със 167,2 млн. евро (0,4 % от БВП) за същия период на 2016 г. Резервните активи на БНБ се повишават с 381,1 млн. евро през отчетния месец при увеличение с 540,7 млн. евро за юни 2016 г. За януари – юни 2017 г. те нарастват със 173,1 млн. евро (0,3 % от БВП) при повишение с 1830,6 млн. евро (3,9 % от БВП) за същия период на 2016 г. Статия Грешки и пропуски, нето е отрицателна в размер на 516,6 млн. евро при отрицателна стойност от 69,9 млн. евро за юни 2016 г. По предварителни данни за януари – юни 2017 г. статията е отрицателна в размер на 328,8 млн. евро (0,7 % от БВП) при положителна стойност от 113,2 млн. евро (0,2 % от БВП) за същия период на 2016 г.

Брутен външен дълг

През май 2017 г. brutният външен дълг на България възлиза на 34 206,5 млн. евро и заема 69,2 % от БВП

По данни на БНБ в края на май 2017 г. brutният външен дълг на България е в размер на 34 206,5 млн. евро и заема 69,2 % от БВП, което е с 436 млн. евро (1,3 %) по-малко в сравнение с края на 2016 г. (34 642,5 млн. евро или 73,1 % от БВП). Дългът намалява с 599 млн. евро (1,7 %) спрямо май 2016 г. (34 805,5 млн. евро или 73,5 % от БВП). В края на май 2017 г. дългосрочните задължения са 26 039,1 млн. евро (76,1 % от brutния дълг, 52,6 % от БВП), като намаляват с 616,2 млн. евро (2,3 %) спрямо края на 2016 г. (26 655,2 млн. евро, 76,9 % от дълга, 56,3 % от БВП). Дългосрочният дълг намалява с 1235,6 млн. евро (4,5 %) спрямо май 2016 г. (27 274,7 млн. евро, 57,6 % от БВП). Краткосрочните задължения възлизат на 8167,4 млн. евро (23,9 % от brutния дълг, 16,5 % от БВП) и нарастват със 180,2 млн. евро (2,3 %) спрямо края на 2016 г. (7987,2 млн. евро, 23,1 % от дълга, 16,9 % от БВП). Краткосрочният външен дълг нараства с 636,6 млн. евро (8,5 %) спрямо май 2016 г. (7530,8 млн. евро, 15,9 % от БВП). Brutният външен дълг на сектор Държавно управление в края на май 2017 г. е 6435 млн. евро (13 % от БВП). Спрямо края на 2016 г. (6782,5 млн. евро, 14,3 % от БВП) той намалява с 347,6 млн. евро (5,1 %). Дългът на сектора се понижава с 209,3 млн. евро (3,2 %) спрямо май 2016 г. (6644,3 млн. евро, 14 % от БВП). Външните задължения на сектор Банки са 4446,1 млн. евро (9 % от БВП). Те се повишават с 283,2 млн. евро (6,8 %) спрямо края на 2016 г. (4162,9 млн. евро, 8,8 % от БВП). Дългът на сектор Банки нараства със 726 млн. евро (19,5 %) спрямо май 2016 г. (3720,2 млн. евро или 7,9 % от БВП). Външните задължения на Други сектори са 11 215,5 млн. евро (22,7 % от БВП). Те нарастват с 12,2 млн. евро (0,1 %) спрямо края на 2016 г. (11 203,3 млн. евро, 23,7 % от БВП). Дългът на сектора намалява с 436,1 млн. евро (3,7 %) спрямо май 2016 г. (11 651,5 млн. евро, 24,6 % от БВП). В края на май 2017 г. вътрешнофирменото кредитиране е 12 110 млн.

евро (24,5 % от БВП), което е с 383,7 млн. евро (3,1 %) по-малко в сравнение с края на 2016 г. (12 493,7 млн. евро или 26,4 % от БВП). Вътрешнофирменото кредитиране намалява с 679,5 млн. евро (5,3 %) спрямо май 2016 г. (12 789,5 млн. евро или 27 % от БВП). През януари – май 2017 г. получените кредити и депозити от нерезиденти са 1616,1 млн. евро (3,3 % от БВП) при 3208,6 млн. евро (6,8 % от БВП) за януари – май 2016 г. От тях 40,5 млн. евро (2,5 % от общия размер) са за сектор Държавно управление, 713,1 млн. евро (44,1 % от общия размер) за сектор Банки, 352,3 млн. евро (21,8 %) за Други сектори, а 510,1 млн. евро (31,6 %) са вътрешнофирмено кредитиране. През януари – май 2017 г. извършените плащания по обслужването на brutния външен дълг са 1588,3 млн. евро (3,2 % от БВП) при 2094,5 млн. евро (4,4 % от БВП) за януари – май 2016 г. Нетният външен дълг в края на май 2017 г. е 1871,9 млн. евро, като намалява с 650 млн. евро (25,8 %) спрямо края на 2016 г. (2521,9 млн. евро). Понижението се дължи от една страна на нарастването на brutните външни активи (с 214 млн. евро или с 0,7 %), а от друга – на намалението на brutния външен дълг (с 436 млн. евро или с 1,3 %). Като процент от БВП нетният външен дълг възлиза на 3,8 % в края на май 2017 г. при 5,3 % в края на 2016 г. Нетният външен дълг намалява с 2935,5 млн. евро (61,1 %) спрямо май 2016 г. (4807,4 млн. евро, 10,1 % от БВП).

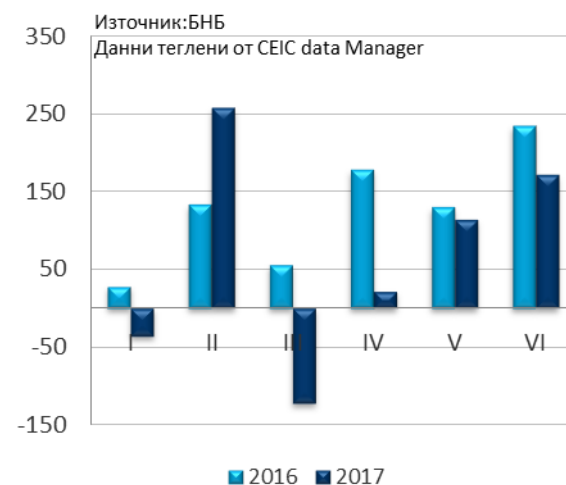
Преки инвестиции

Преките инвестиции в страната за януари – юни 2017 г., възлизат на 405 млн. евро (0,8 % от БВП), като са по-ниски с 355,9 млн. евро (46,8 %) спрямо януари – юни 2016 г. (760,9 млн. евро, 1,6 % от БВП)

По предварителни данни на БНБ преките инвестиции в страната за януари – юни 2017 г., отчетени съгласно принципа на първоначалната посока на инвестицията, възлизат на 405 млн. евро (0,8 % от БВП), като са по-ниски с 355,9 млн. евро (46,8 %) спрямо януари – юни 2016 г. (760,9 млн. евро, 1,6 % от БВП). През юни 2017 г. те нарастват със 171,1 млн. евро, при увеличение с 235,1 млн. евро за юни 2016 г. Дяловият капитал (преведени/изтеглени парични и апортни вноски на нерезиденти в/от капитала и резервите на български дружества, както и постъпления/плащания по сделки с недвижими имоти в страната) е отрицателен и възлиза на 123,9 млн. евро за януари – юни 2017 г. Той е по-нисък с 296,9 млн. евро от дяловия капитал за януари – юни 2016 г., който е положителен, в размер на 172,9 млн. евро. Нетните постъпления от инвестиции на чуждестранни лица в недвижими имоти са 3,4 млн. евро, при 48 млн. евро за януари – юни 2016 г. По страни, най-голям дял в инвестициите в недвижими имоти имат Русия (1,6 млн. евро, 45,3 % от общия размер за януари – юни 2017 г.), Украйна (0,4 млн. евро, 11,3 %) и Казахстан (0,3 млн. евро, 9,9 % от общия размер за периода).

По предварителни данни, статия Реинвестиране на печалба (показваща дела на чуждестранните инвеститори в текущата печалба или загуба на дружеството на база на счетоводни данни за финансовия резултат) възлиза на 257,8 млн. евро за януари – юни 2017 г., при 353 млн. евро за януари – юни 2016 г. За януари – юни 2017 г. подстатия Дългови инструменти (промяната в нетните задължения между дружествата с чуждестранно участие и преките чуждестранни инвеститори по финансови, облигационни и търговски кредити) е в размер на 271,1 млн. евро, при 234,9 млн. евро за януари – юни 2016 г. Най-големите нетни преки инвестиции в страната за януари – юни 2017 г. са от Холандия (283,3 млн. евро) и Швейцария (104,6 млн. евро). По предварителни данни преките инвестиции в чужбина за януари – юни 2017 г. нарастват със 132,8 млн. евро, при увеличение с 62,3 млн. евро за януари – юни 2016 г. През юни 2017 г. те се повишават с 36,3 млн. евро, при нарастване с 40,1 млн. евро за юни 2016 г.

Преки инвестиции в страната
EUR млн. Януари - Юни 2016/2017

Външна търговия

За януари – май 2017 г. износът (FOB) възлиза на 10495,5 млн. евро, при 9071,6 млн. евро за същия период на 2016 г., като нараства с 1423,8 млн. евро (15,7 %)

По данни на БНБ, за януари – май 2017 г. износът (FOB) възлиза на 10495,5 млн. евро, при 9071,6 млн. евро за същия период на 2016 г., като нараства с 1423,8 млн. евро (15,7 %). Основен принос за увеличението на износа за периода Януари – Май 2017 г. имат групите цветни метали – с 563,4 млн. евро (93,5 %) и петролни продукти с 215,1 млн. евро (43,3 %). Намалява износът на групата на Суровини за производство на храни – 133,2 млн. евро (-20,7 %). По стокови групи най-голямо увеличение на износа за Януари – Май 2017 г. на годишна база се наблюдава при групите Мед и изделия от мед – с 524 млн. евро (102,9 %) и Минерални горива, минерални масла и продукти от тяхната дестилация – с 259,0 млн. евро (39,7 %). Износът намалява при групите Житни растения – с 87,5 млн. евро (-30 %) и Руди, шлаки и пепели – с 56,2 млн. евро (-25,5 %). Износът за Европейския съюз се увеличава на годишна база с 660,5 млн. евро (10,5 %), като делът му в общия износ намалява от 67,6 % за периода Януари – Май 2016 г. на 64,7 % за период на 2017 г. Най – много нараства на годишна база износът за Германия – с 242,7 млн. евро (19,7 %) и Белгия – с 188,5 млн. евро (102,4 %). Намалява износът за Италия – с 55,9 млн. евро (-5,9 %) и Испания – с 31,4 млн. евро и (14,9 %). Износът за държавите извън Европейския съюз се увеличава с 763,3 млн. евро (26 %), като делът му в общия износ нараства на годишна база от 32,4 % за януари – май 2016 г. на 35,3 % за същия период на 2017 г. Най – голям принос за увеличението на годишна база има износът за Турция – със 155,7 млн. евро (20,8 %), Китай – с 88,4 млн. евро (50,6 %) и Русия – със 77,4 млн. евро (61,9 %). Намалява износът за Македония – с 2,2 млн. евро (-1,4 %) и САЩ – с 1,4 млн. евро (-1,1 %). Най-голям дял в общия износ има износът за Германия (14 % от общия износ, 1472,5 млн. евро), Италия (8,6 %, 897,9 млн. евро), Турция (8,6 %, 903,7 млн. евро) и Румъния (7,9 %, 829,1 млн. евро).

Вносът (CIF) за януари – май 2017 г. възлиза на 12 046,3 млн. евро, при 10 029 млн. евро за същия период на 2016 г., като нараства с 2017,1 млн. евро (20,1 %). Основен принос за увеличението на вноса (CIF) за януари – май 2017 г. на годишна база има групите Суров петрол и природен газ – с 440,6 млн. евро (55,1 %), руди – с 358 млн. евро (121 %), масла – с 176,7 млн. евро (64 %) и цветни метали с 136,5 млн. евро (55,6 %). Намалява вносът на групата кожи – с 8,7 млн. евро (19,3 %). Най – голямо увеличение на вноса (CIF) за януари – май 2017 г. на годишна база се наблюдава при Минерални горива, минерални масла и продукти от тяхната дестилация – с 632,1 млн. евро (56,3 %), Руди, шлаки и пепели – с 358 млн. евро (121 %) и Мед и изделия от мед – с 107,2 млн. евро (71 %). Вносът намалява при Облекла и допълнения за облеклата, различни от трикотажните или плетените – с 3,3 млн. евро (-3,2 %). Вносът от Европейския съюз нараства на годишна база с 586,5 млн. евро (10,4 %), като делът му в общия внос намалява от 56 % за януари – май 2016 г. на 51,5 % за същия период. Най-много нараства на годишна база вносът от Румъния – с 140,7 млн. евро (27,3 %), Германия – с 91,8 млн. евро – (7,5 %), Полша – с 62,4 млн. евро (16,8 %), Гърция – 58,3 млн. евро (15,6 %) и Италия – с 56,5 млн. евро (6,7 %). Вносът от държавите извън Европейския съюз нараства на годишна база с 1430,6 млн. евро (32,4 %), като делът му в общия внос нараства от 44 % за януари – май 2016 до 48,5 % за същия период. Най –голям принос за увеличението на вноса има този от Русия – с 416,6 млн. евро (48,1 %) и Ирак с 129,2 млн. евро (211,3 %). Намалява вносът от САЩ – с 3,3 млн. евро (-1,4 %). Най-голям дял в общия внос (CIF) има вносът от Германия (11 % от общия внос, 1322,3 млн. евро), от Русия (10,7 % от общия внос, 1283,3 млн. евро, Италия (7,5 % от общия внос, 902,1 млн. евро) и от Китай (7,3 % от общия внос, 875 млн. евро).

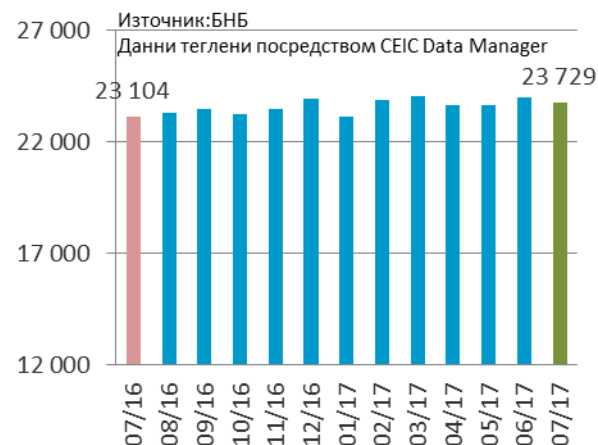
Международни резерви

През юли 2017 г. международните резерви на БНБ са в размер на 23,7 млрд. евро и нарастват с 2,7 % на годишна база, при спад от 1 % на месечна база

По данни на БНБ през юли 2017 г. международните резерви на БНБ са в размер на 46,4 млрд. лева (23,7 млрд. евро) и отчитат ръст от 2,7 % на годишна база при спад от 1 % на месечна база. За период от един месец паричните средства и предоставените депозити в чужда валута намаляват с 601,7 млн. лева (3,1 %) и са в размер на 18,6 млрд. лева. Вложенията в монетарно злато се свиват с 1,1 % на месечна база при спад от 9,9 % на годишна база. Инвестициите в ценни книжа нарастват с 0,6 % на месечна база при спад от 12,9 % на годишна база. Спрямо предходния месец парите в обръщение нарастват с 2,6 % на месечна база и с 11,7 % на годишна база. Задълженията към банки намаляват с 362,5 млн. лева (2,7 % спад на месечна база) при 14 % ръст на годишна база и са в размер на 14 млрд. лева. Задълженията към правителството намаляват с 11,3 % на месечна база и с 16,5 % на годишна база. Задълженията към други депозанти нарастват с 10,7 % на месечна база при ръст от 62,4 % на годишна база. Международната ликвидна позиция на България, изчислена като съотношение на краткосрочния външен дълг към международните резерви е с пикова стойност от 303,2 % през февруари 2017 г., е висока, въпреки че намалява до 289,9 % през май 2017 г. по последни данни на БНБ.

Чуждестранни резерви

EUR евро

РЕАЛЕН СЕКТОР

Брутен вътрешен продукт

През второто тримесечие на 2017 г. брутният вътрешен продукт нараства с 3,6 % спрямо съответното тримесечие на предходната година и с 0,9 % на тримесечна база

Според експресните оценки на НСИ през второто тримесечие на 2017 г. брутният вътрешен продукт (БВП) нараства с 3,6 % спрямо съответното тримесечие на предходната година и с 0,9 % спрямо първото тримесечие на 2017 г. според сезонно изгладените данни. За второто тримесечие на 2017 г. БВП в номинално изражение достига 24 309 млн. лева. Реализираната добавена стойност през второто тримесечие на 2017 г. е 20 958 млн. лв. По елементи на крайното използване най-голям дял в БВП заема крайното потребление (76,0 %), което в стойностно изражение възлиза на 18 482 млн. лева. През второто тримесечие на 2017 г. бруто капиталобразуването е 5 238 млн. лв. и заема 21,6 % относителен дял в БВП. Външнотърговското салдо е положително. През второто тримесечие на 2017 г. спрямо първото тримесечие на 2017 г. БВП по сезонно изгладени данни се увеличава с 0,9 %. За същия период брутната добавена стойност нараства също с 0,9 %. Според експресните оценки на БВП по елементи на крайното използване през второто тримесечие на 2017 г. принос за регистрирания икономически растеж спрямо първото тримесечие на 2017 г. има бруто образуването на основен капитал - с 2,4 %, износа на стоки и услуги - с 1,7 %, и крайното потребление - с 0,4 %. През второто тримесечие на 2017 г. БВП по сезонно изгладени данни нараства с 3,6 % спрямо същото тримесечие на предходната година. Брутната добавена стойност се увеличава с 3,8 %. Крайното потребление регистрира положителен икономически растеж от 4,2 %. Бруто образуването на основен капитал отчита

Ръст на БВП по тримесечия на годишна база, сезонно изгладени данни

спад с 0,9 % през второто тримесечие на 2017 г. спрямо съответното тримесечие на предходната година. Износът и вносът на стоки и услуги се увеличават съответно с 6,1 и 7,0 %.

Бизнес климат

През юли 2017 г. общият показател на бизнес климата се понижава с 1,4 процентни пункта в сравнение с юни, но продължава да е над дългосрочното си средно равнище със 7,8 процентни пункта

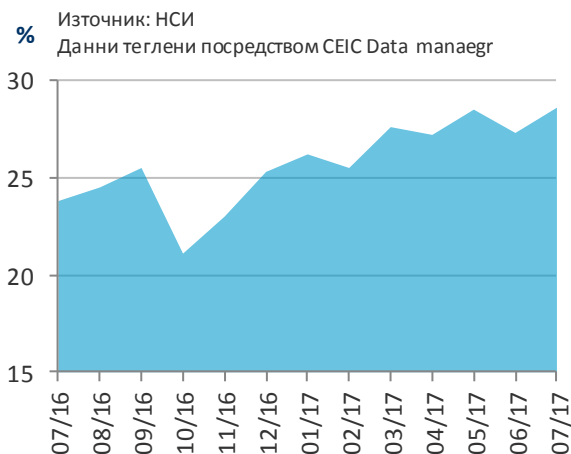
По данни на НСИ през юли 2017 г. общият показател на бизнес климата се понижава с 1,4 процентни пункта в сравнение с юни, но продължава да е над дългосрочното си средно равнище със 7,8 процентни пункта.

По-неблагоприятен бизнес климат е регистриран в строителството, търговията на дребно и сектора на услугите, докато в промишлеността се наблюдава нарастване на показателя. Съставният показател „бизнес климат в промишлеността“ се увеличава с 1,3 процентни пункта спрямо предходния месец до 28,6 % в резултат на подобрените оценки и очаквания на промишлените предприемачи за бизнес състоянието на предприятията. По отношение на износа и производствената активност през следващите три месеца обаче прогнозите им са по-неблагоприятни.

Същевременно през юли в сравнение с април средното натоварване на мощностите в промишлеността се понижава (с 0,8 процентни пункта) и достига 74,7 %. Основният фактор, затрудняващ дейността, остава несигурната икономическа среда, следван от недостига на работна сила, посочени съответно от 47,4 % и 25,2 % от предприятията. Относно продажните цени в промишлеността мениджърите очакват запазване на тяхното равнище през следващите три месеца. През юли 2017 г. съставният показател „бизнес климат в строителството“ спада с 3,2 процентни пункта до 28,3 %, което се дължи на изместване на оценките и очакванията на строителните предприемачи за бизнес състоянието на предприятията от „по-добро“ към запазване на „същото“.

Анкетата регистрира подобрение на настоящата строителна активност, като прогнозите за следващите три месеца остават благоприятни, макар и по-резервирани в сравнение с предходния месец. Несигурната икономическа среда и конкуренцията в бранша продължават да са най-сериозните затруднения за развитието на бизнеса. По отношение на продажните цени в строителството очакванията на мениджърите са те да останат без промяна през следващите три месеца. Съставният показател „бизнес климат в търговията на дребно“ намалява с 2,9 процентни пункта до 38,8 % в резултат на по-неблагоприятните очаквания на търговците на дребно за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца. Същевременно обаче се регистрира лек оптимизъм в прогнозите им за обема на продажбите и поръчките към доставчиците през следващите три месеца. Основните проблеми за дейността остават свързани с конкуренцията в бранша, недостатъчното търсене и несигурната икономическа среда, макар че през последния месец е отчетено намаляване на негативното им въздействие. Относно продажните цени търговците предвиждат те да запазят своето равнище през следващите три месеца. Мнението на мениджърите за бизнес състоянието на предприятията от „по-добро“ към запазване на „същото“. Мненията им относно настоящото и очакваното търсене на услуги са също по-резервирани. През юли 2017 г. съставният показател „бизнес климат в сектора на услугите“ се понижава с 3,3 процентни пункта до 15,4 %, което се дължи на изместване на оценките и очакванията. Конкуренцията в бранша и несигурната икономическа среда продължават да са факторите, затрудняващи в най-голяма степен бизнеса в сектора. По отношение на продажните цени преобладаващите очаквания на мениджърите са те да останат без промяна през следващите три месеца.

Бизнес климат в промишлеността за последните 12 месеца

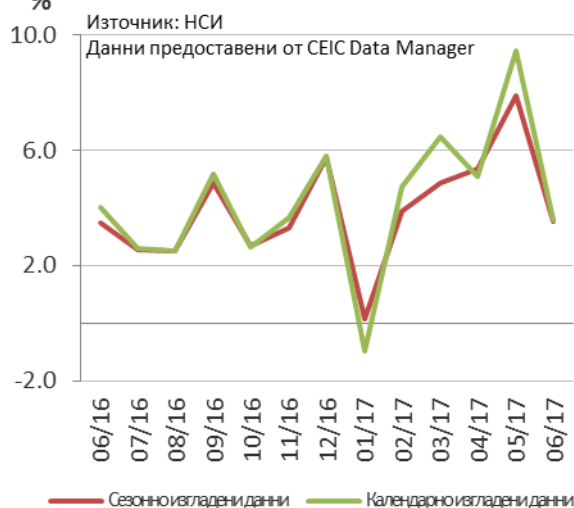

Индекс на промишленото производство

През юни 2017 г. индексът на промишленото производство, изчислен от сезонно изгладените данни, намалява с 1,4 % в сравнение с май 2017 година, при ръст от 3,6 % спрямо съответния месец на 2016 г., изчислен на база на календарно изгладените данни

По предварителни данни на НСИ, през юни 2017 г. индексът на промишленото производство, изчислен от сезонно изгладените данни, намалява с 1,4 % в сравнение с май 2017 година. През юни 2017 г. при календарно изгладения индекс на промишленото производство е регистриран ръст от 3,6 % спрямо съответния месец на 2016 година. През юни 2017 г. увеличение спрямо предходния месец е регистрирано в добивната промишленост - с 1,0 %, и в производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 1,1 %, а намаление е отчетено в преработващата промишленост - с 2,1 %. По-значителен ръст в преработващата промишленост се наблюдава при: производството на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти - с 9,9 %, производството на превозни средства, без автомобили - с 6,0 %, производството на лекарствени вещества и продукти - с 5,4 %, производството на хранителни продукти - с 4,4 %. Спад е регистриран при: ремонта и инсталирането на машини и оборудване - с 13,7 %, производството на машини и оборудване, с общо и специално предназначение - с 9,9 %, производството на тютюневи изделия - с 8,9 %, производството на метални изделия, без машини и оборудване - със 7,5 %. На годишна база ръст на промишленото производство, изчислен от календарно изгладените данни, е отчетен в добивната промишленост - със 7,6 %, и в преработващата промишленост - с 4,9 %, а спад е регистриран в производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 3,5 %. По-значително увеличение в преработващата промишленост спрямо предходната година се наблюдава при: производството на основни метали - с 46,6 %, производството на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти - с 26,5 %, производството на тютюневи изделия - с 20,7 %, производството на превозни средства, без автомобили - с 16,8 %, производството на лекарствени вещества и продукти - с 16,1 %. Намаление е отчетено при: производството на метални изделия, без машини и оборудване - с 8,3 %, производството на напитки - с 6,4 %, производството на хартия, картон и изделия от хартия и картон - с 4,5 %, производството на автомобили, ремаркета и полуремаркета - с 2,3 %.

Индекс на промишленото производство,
% изменение на годишна база

Търговия на дребно

През юни 2017 г. оборотът в търговията на дребно, изчислен въз основа на сезонно изгладени данни, намалява с 0,5 % на месечна база, при ръст от 2,6 % на годишна база, въз основа на календарно изгладените данни

По предварителни сезонно изгладени данни на НСИ, през юни 2017 г. оборотът в раздел „Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети“ по съпоставими цени намалява с 0,5 % спрямо предходния месец. През юни 2017 г. оборотът в търговията на дребно, изчислен въз основа на календарно изгладени данни, нараства с 2,6 % спрямо същия месец на предходната година. През юни 2017 г. оборотът нараства спрямо предходния месец при търговията на дребно с компютърна и комуникационна техника - с 2,2 %, и търговията на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия - с 0,1 %. Намаление е регистрирано при: търговията на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия - с 3,2 %, търговията на дребно с автомобилни горива и сма-

Индекс на оборота "Търговия на дребно", % изменение на годишна база

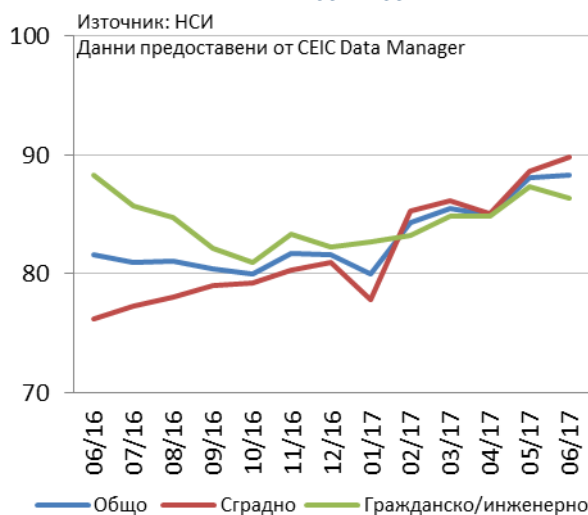
зочни материали - с 2,6 %, търговията на дребно с битова техника, мебели и други стоки за бита - с 0,5 %, търговията на дребно с фармацевтични и медицински стоки и търговията на дребно чрез поръчки по пощата, телефона или интернет - по 0,2 %. През юни 2017 г. спрямо същия месец на 2016 г. оборотът нараства по-значително при: търговията на дребно с компютърна и комуникационна техника - с 16,2 %, търговията на дребно с разнообразни стоки - с 13,9 %, търговията на дребно с битова техника, мебели и други стоки за бита - с 8,5 %, и търговията на дребно с фармацевтични и медицински стоки - със 7,0 %. Намаление е регистрирано при търговията на дребно с автомобилни горива и смазочни материали - с 16,2 %.

Строителство

През юни 2017 г. индексът на продукцията в сектор „Строителство“, изчислен въз основа на сезонно изгладени данни, е с 0,2 % над равнището от предходния месец и с 7,9 % увеличение спрямо същия месец на 2016 г., въз основа на календарно изгладените данни

По предварителни данни на НСИ, през юни 2017 г. индексът на продукцията в сектор „Строителство“, изчислен въз основа на сезонно изгладени данни, е с 0,2 % над равнището от предходния месец. Календарно изгладените данни показват увеличение от 7,9 % на строителната продукция през юни 2017 г. в сравнение със същия месец на 2016 година. През юни 2017 г. индексът на произведената строителна продукция, изчислен от сезонно изгладени данни, е над равнището от предходния месец, като продукцията от сградното строителство се увеличава с 1,3 %, докато от гражданското/инженерното строителство намалява с 1,1 %. На годишна база увеличението на строителната продукция през юни 2017 г., изчислено от календарно изгладени данни, се определя от положителния темп както при сградното строителство, където увеличението е с 15,0 %, така и при гражданско-инженерното строителство - с 0,2 %.

Индекс на строителната продукция, сезонно изгладени данни

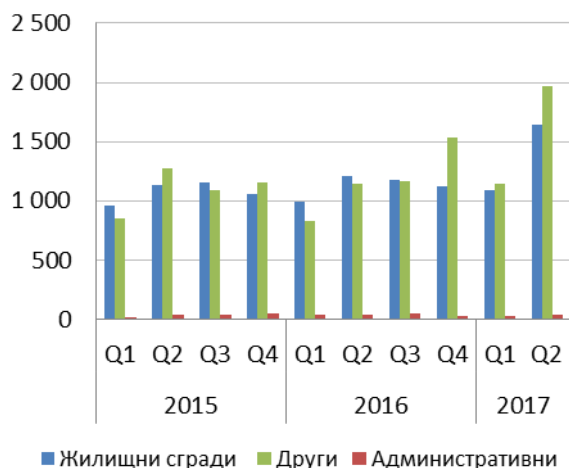

Жилищен сектор

През второ тримесечие 2017 г. издадените разрешителни за строеж на жилищни сгради се увеличават на тримесечна база с 50,7 % и с 35,4 % на годишна база

По данни на НСИ през второ тримесечие на 2017 г. местните администрации са издали разрешителни за строеж на 1 647 жилищни сгради с 5 815 жилища в тях и 781 456 кв. м разгъната застроена площ (РЗП), на 40 административни сгради/офиси със 74 019 кв. м РЗП и на 1 968 други сгради с 948 262 кв. м РЗП. Спрямо предходното тримесечие издадените разрешителни за строеж на жилищни сгради се увеличават с 50,7 %, жилищата в тях - с 23,9 %, а общата им застроена площ - с 31,3 %. Издадените разрешителни за строеж на административни сгради са повече с 37,9 %, докато тяхната РЗП намалява с 4,2 %. При издадените разрешителни за строеж на други сгради е регистрирано нарастване със 72,5 %, а при общата им застроена площ - със 17,1 %. В сравнение с второто тримесечие на 2016 г. издадените разрешителни за строеж на нови жилищни сгради се увеличават с 35,4 %, жилищата в тях - с 31,0 %, а разгънатата им застроена площ е повече с 29,2 %. Броят на издадените разрешителни за строеж на административни сгради и на други видове сгради бележи ръст съответно от 8,1 и 71,9 %, а нарастването на тяхната РЗП е респективно с 224,7 и 87,8 %. Най-голям брой разрешителни за строеж на нови жилищни сгради са издадени в

Издадени разрешителни за строеж на нови сгради

областите Пловдив - 245, София (столица) - 207, София - 136, и Бургас - 133. Най-много жилища предстои да бъдат започнати в областите София (столица) - 1 869, Пловдив - 1 411, Варна - 432, и Бургас - 387. През второто тримесечие на 2017 г. е започнал строежът на 1 281 жилищни сгради с 3 842 жилища в тях и с 526 070 кв. м обща застроена площ, на 25 административни сгради/офиси със 7 797 кв. м РЗП и на 1 277 други сгради със 798 653 кв. м РЗП. Спрямо предходното тримесечие започнатите жилищни сгради са повече със 100,5 %, жилищата в тях - с 19,4 %, а общата им застроена площ - с 29,0 %. Броят на започнатите административни и други видове сгради се увеличава съответно с 56,3 и 177,6 %. Същевременно общата застроена площ на административните сгради намалява с 86,8 %, докато РЗП на другите сгради нараства със 174,7 %. В сравнение с второто тримесечие на 2016 г. започнатите нови жилищни сгради се увеличават с 53,2 %, жилищата в тях - с 29,8 %, а разгънатата им застроена площ - с 25,6 %. Броят на започнатите административни сгради нараства с 8,7 %, но тяхната РЗП намалява с 89,9 %. Започнатите други видове сгради бележат ръст от 122,9 %, а разгънатата им обща застроена площ е повече със 177,1 %. Строителство на най-голям брой нови сгради е започнало в областите: Пловдив - 230 жилищни, 6 административни и 146 други сгради; Стара Загора - 84 жилищни, 3 административни и 200 други сгради; София - 101 жилищни и 175 други сгради; Бургас - 118 жилищни и 111 други сгради.

Пазар на недвижими имоти в България

За второто тримесечие на 2017 г. строителството на жилища и на индустриални сгради в България отчита силен ръст. Пазарът на имоти е във възходящ период. Този път възходящият цикъл е движен основно от вътрешното търсене и благоприятни за пазара макро фактори

Областите София град, Пловдив, Варна и Бургас се очертават като водещ двигател на строителния сектор в страната със силни ръстове и в почти всички сегменти от строителния сектор. Оживление в строителството се отчита и в някои от другите области в страната с добри комуникации и транспорт, като например Стара Загора, Добрич, Благоевград, Хасково, където основният ръст идва от жилищното и индустриалното строителство. При използване на разрешителните за строеж за бъдещ индикатор на активността в строителния бранш, поне доколкото всички проекти ще бъдат реализирани, жилищният и индустриалният сегмент се очаква да са най-активни през следващите няколко години. Столицата, Пловдив, Варна и Бургас отново се очертават като най-активните строителни площадки, заедно с градове като Стара Загора, Шумен, Благоевград, Пазарджик и други. Издадените разрешителни за строеж на нови жилищни сгради в България за периода януари-юни 2017 г. се увеличават с 24 % спрямо същия период на миналата година, а на разрешителните за нови жилища в тях - с 33,5 %. За групата на другите сгради, в които влизат и производствени и складови площи, ръстът достига 57 % на годишна база за периода. Единствено при административните сгради има спад от почти 14 % на издадените разрешителни за строеж, макар че тенденцията е да се увеличават леко площите, т.е. строят се по-малко, но големи офис сгради. При започнатото строителство се отчита увеличение от 33 % при жилищните сгради и почти 30 % при жилищата. С 10 % са повече започнатите офис сгради, а при другите сгради се отчита увеличение от 84 %. Данните показват, че темповете на жилищно строителство в столицата и в Пловдив са почти идентични предвид концентрацията на работни места в двата града. В София за полугодieto са издадени с 12 % повече разрешителни за строеж на нови жилищни сгради, като за жилищата в тях ръстът достига 35 %. В Пловдив увеличението е от съответно 28 % и 65 %. По брой на сградите, за които са издадени разрешителни, Пловдив води пред София, но при броя на жилищата все още изостава, т.е. в столицата се строят по-малки жилища. При строителството на административни сгради София е най-предпочитана, като в този сегмент активността остава стабилна и в двата града. Пловдив обаче е безапелационен лидер при индустриалното строителство. В това отношение градът се сблъсква с конкуренция само от Стара Загора заради близостта до магистралите Тракия и Марица и добрите комуникации. В област Варна издадените за полугодieto разрешителни за строеж на нови сгради отчитат ръст от малко над 6 %, докато при жилищата увеличението е над 45 %. За Бургас обаче се отчитат спадове, макар и започнатото жилищно строителство в региона да прави опит за събуждане с ръст от порядъка на 6-8 % през първата половина на 2017 г. Стабилна е активността при строителството на офис сгради, като се концентрира основно във Варна. И в двете области обаче се отчита двоен ръст на издадените разрешителни за строеж на други сгради, т.е. очаква се силен тласък на индустрията в региона, което може да даде и допълнителна подкрепа на жилищния сектор. Подобни са тенденциите и при започнатото строителство на други сгради в двете водещи Черноморски области.

Пазарът на имоти е във възходящ период. Този път възходящият цикъл е движен основно от вътрешното търсене и бла-

гоприятни за пазара макро фактори. Ниският процент на безработица, ускоряващ се растеж на БВП, по-високи доходи, почти нулеви лихви по депозитите, и рекордно ниски лихви по кредитите допринасят за ръста в цените на имотите и обемите продажби. Хората се върнаха към жилищата като форма на инвестиция.

България: Индекси на цени на жилища, изменение на годишна база (%)	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017
Общ индекс	2.8	2.3	2.8	2.1	4	4.6	6.5	8.8	8.1	8.8
Нови жилища	5.2	1.9	3.7	3.8	4.6	5.8	4.9	8	7	9.4
Съществуващи жилища	1.2	2.4	2.2	0.9	3.6	3.8	7.5	9.3	8.8	8.5

Източник: Eurostat

Допълнителна подкрепа идва и от наемния пазар, който дава възможности за реализиране на доходност от 5-6 %, която трудно може да бъде постигната чрез друг актив. Все повече хора се ориентират към покупка с цел отдаване под наем, включително и чрез покупка на имот с кредит. При тези параметри на пазара много продавачи решават да изчакат, тъй като е логично с продължаващото нарастване на търсенето да се покачат и цените на имотите. Всеки продавач смята, че така ще хване по-висока вълна на пазара, породена от по-голям интерес към имота и по този начин ще спечели повече. От една страна, всеки собственик, който иска да продава, има за цел да продаде имота си в пика на пазара и всеки си задава въпроса кога е най-точният момент. При прекалено изчакване продавачите може да изпуснат някой от индексите на пазара, които да подсказват, че пикът на приближава. Така се формира и основният риск за пазара. В един момент на пазара се оказва, че има повече продавачи, отколкото купувачи, заради което се образува и пазар със застояло предлагане. Това означава, че конкуренцията е изцяло между продавачите.

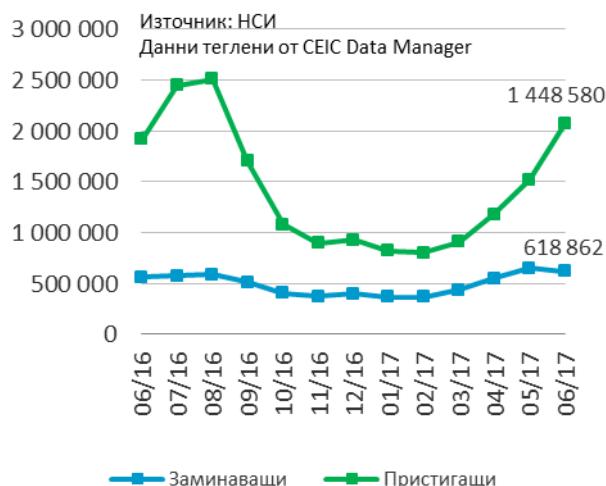
Туризъм

През юни 2017 г. пътуванията на български граждани в чужбина са 618,9 хил. и нарастват с 9,5 % на годишна база, при спад от 5,3 % на месечна база

По данни на НСИ пътуванията на български граждани в чужбина през юни 2017 г. са 618,9 хил. или с 9,5 % над регистрираните през юни 2016 година. Увеличение на пътуванията на български граждани в сравнение със същия месец на предходната година е отчетено към Италия - с 30,2 %, Испания - с 19,4 %, Австрия - с 15,3 %, Чешката република - с 14,5 %, Румъния - с 12,5 %, Белгия - с 12,5 %, Сърбия - с 10,2 %, Франция - с 6,9 %, Гърция - с 6,7 %, бившата югославска република Македония - с 6,6 %, Германия - с 6,6 %, Турция - с 1,3 %, и други. Същевременно намаляват пътуванията към Израел - със 7,1 %, САЩ - с 4,1 %, Полша - с 1,8 %, и други. Най-голям относителен дял от общия брой пътувания на български граждани в чужбина през юни 2017 г. формират пътуванията с други цели (гостуване, обучение, посещение на културни и спортни мероприятия) – 45,5 %, следвани от пътуванията с цел почивка и екскурзия – 30,6 %, и пътуванията със служебна цел – 23,9 %. В сравнение с юни 2016 г. е регистрирано увеличение при пътуванията по всички наблюдавани цели: с други цели - с 19,0 %, с цел почивка и екскурзия - с 3,1 %, и със служебна цел - с 2,1 %. През юни 2017 г. с други цели са били 63,3 % от пътуванията към Сърбия и 61,1 % - към Турция. Пътуванията със служебна цел към Германия са 44,4 %, а тези към Италия и Испания с цел почивка и екскурзия са съответно 59,8 % и 51,0 % от всички реализирани пътувания на български граждани към тези страни. През юни 2017 г. посещенията на чужденци в България са 1 448,6 хил., или с 6,9 % повече в сравнение с юни 2016 година. Регистрирано е увеличение при пътуванията с други цели - с 20,4 %, и с цел почивка и екскурзия - с 5,9 %, докато тези със служебна цел намаляват със 17,1 %. От общия брой чужденци, посетили България през юни 2017 г., делът на гражданите от Европейския съюз е 60,0 %, или с 4,4 % повече в сравнение със същия месец на предходната година. Увеличават се посещенията на граждани от Нидерландия - с 35,1 %, Обединеното кралство - с 27,9 %, Франция - с 25,5 %, Полша - с 16,0 %, Белгия - с 13,7 %, Румъния - с 2,3 %, Германия - с 1,1 %, и други. Същевременно намаляват посещенията на граждани

Общо пристигащи/заминаващи

Източник: НСИ
Данни теглени от CEIC Data Manager

от Унгария - с 11,5 %, Чешката република - с 2,4 %, Гърция - с 1,8 %, и други. Увеличават се и посещенията на граждани от групата „Други европейски страни“ - с 10,1 %, като най-голям е ръстът на посещенията на граждани от Украйна - със 17,8 %. През юни 2017 г. преобладава делът на посещенията с цел почивка и екскурзия – 51,5 %, следвани от посещенията с други цели (вкл. гостувания и транзитни преминавания) – 36,2 %, и със служебна цел – 12,3 %. Посещенията с цел почивка и екскурзия формират 97,8 % от всички посещения на граждани от Израел, 95,4 % - от Норвегия, и 92,8 % - от Руската федерация. Пътуванията с други цели са 79,8 % от посещенията на граждани от Румъния и 58,2 % - от Гърция.

Безработица

През юни 2017 г. равнището на регистрирана безработица е 6,8 %, отчитайки намаление, както на месечна, така и на годишна база, съответно с 0,3 п.п. и 1,6 п.п.

По данни на Агенцията по заетостта, броят на регистрираните безработни лица в дирекция „Бюро по труда“ (ДБТ) е 224 167, като се наблюдава намаление от 4,1 % на месечна база, а на годишна се отчита съществен спад от 18,3 %. Равнището на регистрираната безработица през юни 2017 г., определено като дял на регистрираните безработни лица към икономическо активното население на възраст 15–64 г., установено при Преброяване 2011 г. е 6,8 %. Наблюдава се намаление в равнището на безработица, както при сравнение с предходния месец, така и на годишна база, съответно с 0,3 процентни пункта (п.п.) и 1,6 п.п. На работа през юни 2017 г. са постъпили общо 23 188 безработни, като намаляват с 13,3 % спрямо предходния месец. През месец юни 2017 г. в ДБТ са обявени общо 23 696 работни места, отчитайки намаление от 0,7 % спрямо май 2017 г. и увеличение с 14,1 % на годишна база. Заявените места на първичния пазар съставляват 80,2 % от всички обявени места, по схеми на ОП РЧР – 16,8 %, по програми – 2,7 % и по мерки от ЗНЗ – 0,3 %. На първичния пазар са заявени 19 016 работни места, като те намаляват с 4,6 % спрямо предходния месец, а на годишна база нарастват с 1,3 %. През юни 2017 г. най-много свободни работни места на първичния пазар в ДБТ са заявени от: преработващата промишленост (6 129); търговията (2 730); хотелиерството и ресторантьорството (2 319); административните и спомагателни дейности (1 647); строителството (1 218); селското, горското и рибното стопанство (738); транспорта, складирането и пощите (708); операциите с недвижими имоти (698); държавното управление (610) и др.

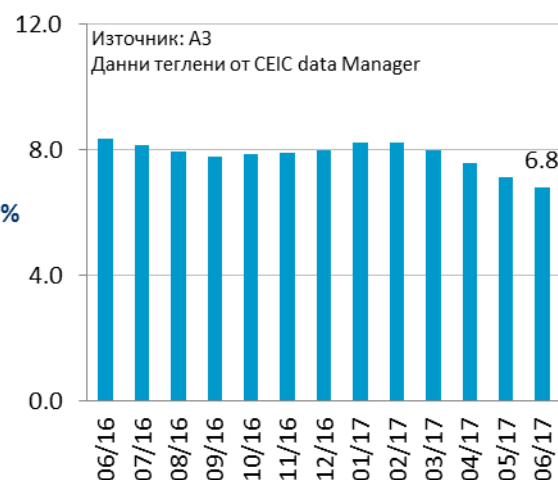
По данни на НСИ през второто тримесечие на 2017 г. безработните лица са 213,9 хил., а коефициентът на безработица - 6,3 %. В сравнение с второто тримесечие на 2016 г. броят на безработните лица намалява с 51,7 хил., а коефициентът на безработица - с 1,7 процентни пункта.

Наети лица

Към края на юни 2017 г. наетите лица по трудово и служебно правоотношение нарастват с 63,4 хил., или с 2,8 %, спрямо март 2017 г., като достигат 2,34 милиона

По предварителни данни на НСИ наетите лица по трудово и служебно правоотношение към края на юни 2017 г. нарастват с 63,4 хил., или с 2,8 %, спрямо края на март 2017 г., като достигат 2,34 милиона. Спрямо края на първото тримесечие на 2017 г. най-голямо увеличение на наетите лица се наблюдава в икономическите дейности със сезонен характер „Хотелиерство и ресторантьорство“ - с 44,9 %, „Култура, спорт и развлечения“ - с 11,9 %, и „Селско, горско и рибно стопанство“ - със 7,3 %. Най-голямо намаление на наетите лица по трудово и служебно правоотношение е регистрирано в дейност „Образование“ - с 3,0 %. В структурата на наетите лица по икономически дейности най-голям е относителният дял на наетите по трудово и служебно правоотношение в дейностите „Преработваща промишленост“ и „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети“ - съответно 21,9 и 16,8 %. В края на юни 2017 г. наетите лица по трудово и служебно правоотношение са с 15,9 хил., или с 0,7 %, по-малко в сравнение с края на юни 2016 г., като най-голямо намаление

Равнище на безработица

на наетите се наблюдава в икономическите дейности „Селско, горско и рибно стопанство” - с 9,7 хил., „Хотелиерство и ресторантьорство” - с 8,3 хил., и „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети” - с 4,6 хиляди. И в процентно изражение намалението е най-значително в икономическите дейности „Селско, горско и рибно стопанство” - с 11,6 %, и „Хотелиерство и ресторантьорство” - с 5,3 %. Най-голямото увеличение на наетите лица в края на юни 2017 г. спрямо края на юни 2016 г. в абсолютно изражение е в икономическа дейност „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения” – с 4,1 хил., а в процентно изражение - в икономическа дейност „Култура, спорт и развлечения” - с 9,0 %. Средната брутна месечна работна заплата за април 2017 г. е 1 060 лв., за май - 1 035 лв., и за юни - 1 027 лева. През второто тримесечие на 2017 г. средната месечна работна заплата е 1 040 лв. и нараства спрямо първото тримесечие на 2017 г. с 3,4 %. Икономическите дейности, в които е регистрирано най-голямо увеличение на средната месечна работна заплата, са: „Финансови и застрахователни дейности” - със 7,6 %, и „Строителство” и „Добивна промишленост” - по 7,3 %. През второто тримесечие на 2017 г. средната месечна работна заплата нараства с 9,9 % спрямо второто тримесечие на 2016 г., като най-голямо е увеличението в икономическите дейности „Операции с недвижими имоти” - с 16,0 %, „Административни и спомагателни дейности” - с 13,4 %, и „Професионални дейности и научни изследвания” - с 13,2 %. Икономическите дейности с най-високо средномесечно трудово възнаграждение на наетите лица по трудово и служебно правоотношение през второто тримесечие на 2017 г. са: „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения” - 2 306 лева; „Финансови и застрахователни дейности” - 1 815 лева; „Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива” - 1 769 лева. Най-нископлатени са били наетите лица в икономическите дейности: „Хотелиерство и ресторантьорство” - 635 лева; „Други дейности” - 714 лева; „Строителство” - 796 лева. Спрямо същия период на предходната година средната месечна работна заплата през второто тримесечие на 2017 г. в общественния сектор нараства с 8,1 %, а в частния - с 10,6 %.

България: Наети лица

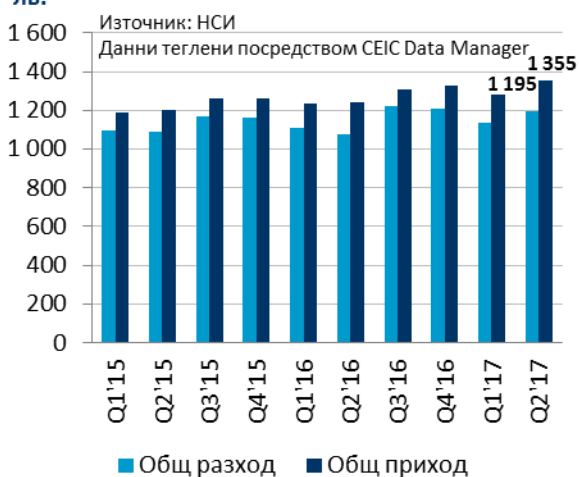

Доходи, разходи и потребление на домакинствата

През второто тримесечие на 2017 г., общият доход средно на лице от домакинството е 1 355 лв., като регистрира ръст от 5,8 % на месечна и 9,4 % на годишна база

Общият доход средно на лице от домакинство през второто тримесечие на 2017 г. е 1 355 лв. и спрямо същия период на 2016 г. се повишава с 9,4 %. В структурата на общия доход с най-висок относителен дял е доходът от работна заплата (56,7 %), следван от доходите от пенсии (26,3 %), от самостоятелна заетост (6,8 %) и от социални обезщетения и помощи (3,4 %). Спрямо второто тримесечие на 2016 г. относителният дял на дохода от работна заплата се увеличава с 1,9 процентни пункта, а доходът от пенсии намалява с 3,0 процентни пункта. В номинално изражение през второто тримесечие на 2017 г. в сравнение със същото тримесечие на 2016 г. доходите средно на лице от домакинство по източници на доход се променят, както следва: Доходът от работна заплата нараства от 679 на 769 лв. (с 13,3 %); Доходите от пенсии намаляват от 363 на 356 лв. (с 1,8 %). Доходът от самостоятелна заетост нараства от 74 на 93 лв. (с 25,4 %). Доходите от социални обезщетения и помощи нарастват от 45 на 46 лв. (с 2,8 %). През второто тримесечие на 2017 г. относителният дял на паричния доход на домакинствата в общия доход е 99,0 %, а делът на дохода от натура е 1,0 %. Общият разход на лице от домакинство през второто тримесечие на 2017 г. е 1 195 лв. и се увеличава с 11,1 % спрямо същото тримесечие на 2016 година. В структурата на общия раз-

Общ доход и разход на домакинството: Средно на лице

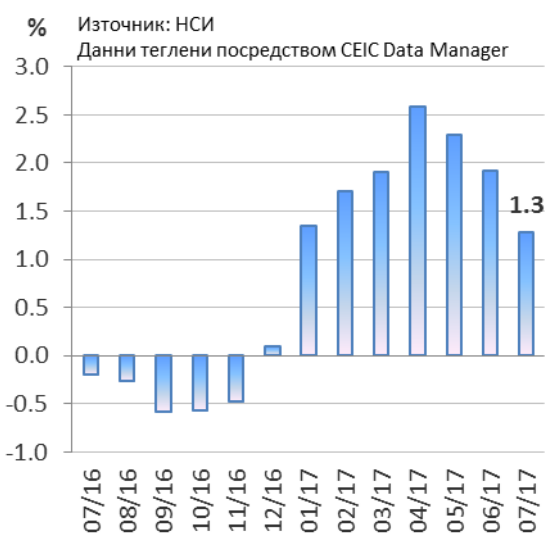
ход с най-голям относителен дял са разходите за храна (32,5 %), следвани от разходите за жилище (16,4 %), данъци и социални осигуровки (13,6 %) и разходите за транспорт и съобщения (11,3 %). Спрямо второто тримесечие на 2016 г. относителният дял на разходите за храна и безалкохолни напитки намаляват с 0,7 процентни пункта, а делът на разходите за данъци и социални осигуровки се увеличава с 1,4 процентни пункта. Като абсолютни стойности през второто тримесечие на 2017 г. в сравнение със същото тримесечие на 2016 г. всички разходи средно на лице от домакинство се увеличават, както следва: храна и безалкохолни напитки - от 357 на 388 лв. (с 8,6 %); - жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане на дома) - от 178 на 196 лв. (с 9,6 %); транспорт и съобщения - от 122 на 135 лв. (с 11,2 %); здравеопазване - от 63 на 69 лв. (с 11,1 %); алкохолни напитки и цигари - от 51 на 53 лв. (с 4,3 %); разнообразни стоки и услуги - от 42 на 54 лв. (с 27,8 %). Потреблението на основни хранителни продукти средно на лице от домакинство през второто тримесечие на 2017 г. не се променя съществено спрямо същото тримесечие на 2016 година. Увеличава се потреблението на яйца, прясно мляко и плодове. Намалява консумацията на хляб и хлебни изделия, месо, кисело мляко, сирене, картофи и зрял фасул. Без промяна остава потреблението на зеленчуци и месни произведения.

Инфлация

За юли 2017 г. индексът на потребителските цени спрямо юни 2017 г. е 100,3 %, т.е. месечната инфлация е 0,3 %, при годишна (юли 2017 г. спрямо юли 2016 г.) 1,3 % в резултат на нарастването на цените на хранителните стоки и енергийните услуги

Индексът на потребителските цени за юли 2017 г. спрямо юни 2017 г. е 100,3 %, т.е. месечната инфлация е 0,3 %. Инфлацията от началото на годината (юли 2017 г. спрямо декември 2016 г.) е 1,0 %, а годишната инфлация за юли 2017 г. спрямо юли 2016 г. е 1,3 %. Средногодишната инфлация за периода август 2016 - юли 2017 г. спрямо периода август 2015 - юли 2016 г. е 0,9 %. През юли 2017 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи с по-значителни промени са както следва: облекло и обувки - намаление с 2,8 %; жилища, вода, електроенергия, газ и други горива - увеличение с 0,8 %; транспорт - намаление с 0,5 %; развлечения и култура - увеличение със 7,1 %; ресторанти и хотели - увеличение с 1,0 %. През юли 2017 г. с по-съществено увеличение на цените са следните хранителни продукти: брашно - с 0,4 %, хляб - с 0,6 %, малотрайни и трайни колбаси - съответно с 0,7 и 1,3 %, кашкавал и сирене - съответно с 0,9 и 1,1 %, млечни масла - с 3,6 %, маргарин - с 2,6 %, ябълки - с 4,2 %, цитрусови и южни плодове - с 1,3 %, оцет - с 1,0 % и други. През юли 2017 г. значително намаление на цените е отчетено при следните хранителни продукти: ориз - с 0,8 %, риба - с 0,7 %, извара - с 0,9 %, праскови и кайсии - с 22,0 %, зрял чесън - с 2,3 %, кореноплодни зеленчуци (моркови и червено цвекло) - с 4,4 %, други пресни зеленчуци (зелен фасул, тиквички и патладжани) - със 17,8 %, картофи - с 14,8 %, бира - с 1,4 %, и други. През юли 2017 г. в групите на нехранителните стоки и услугите е регистрирано увеличение на цените при: услуги за пречистване на водата - с 2,2 %, електроенергия - с 1,5 %, топлинна енергия за подгриване на вода - с 1,6 %, международни полети - с 19,6 %, пакетни услуги за почивка и туристически пътувания - с 16,8 %, услуги по краткосрочно настаняване - с 10,2 %, и други. През разглеждания месец в групите на нехранителните стоки и услугите по-съществено намаление на цените е регистрирано при: облекло и обувки - съответно с 3,1 и 2,3 %, газообразни и течни горива за битови нужди - съответно с 3,4 и 2,1 %, дизелово гориво - с 2,0 %, автомобилен бензин А95Н - с 1,7 %, автомобилен бензин А98Н - с 2,1 %, газ пропан-бутан за ЛТС - с 4,1 % и други. През юли 2017 г. цените на лекарствените продукти са се намалили с 0,1 %, а на лекарските услуги са се увеличили с 0,1 %. Цените на стоматологичните услуги остават на равнището от предходния месец. Хармонизираният индекс на потребителските цени за юли 2017 г. спрямо юни 2017 г. е 100,5 %, т.е. месечната инфлация е 0,5 %. Инфлацията от началото на годината (юли 2017 г. спрямо декември 2016 г.) е 0,8 %, а годишната инфлация за юли 2017 г. спрямо юли 2016 г. е 0,6 %. Средногодишната инфлация за периода август 2016 - юли 2017 г. спрямо периода август 2015 - юли 2016 г. е 0,2 %.

Инфлация на годишна база

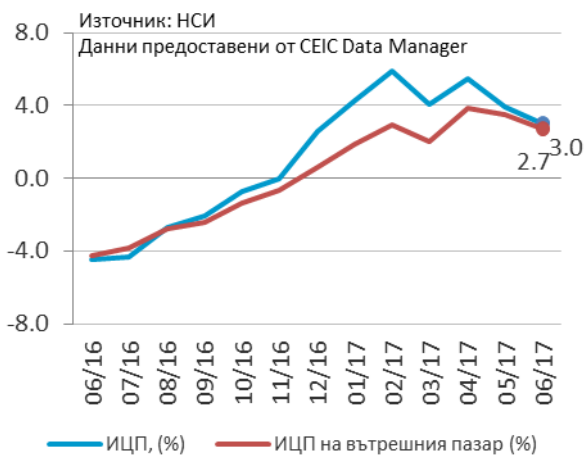

Общ индекс на цените на производител в промишлеността

През юни 2017 г. общият индекс на цените на производител намалява с 0,2 % на месечна, но нараства с 3,1 % на годишна база

По данни на НСИ Общият индекс на цените на производител през юни 2017 г. намалява с 0,2 % спрямо предходния месец. По-ниски цени са регистрирани в преработващата промишленост - с 0,3 %, и при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 0,1 %, докато в добивната промишленост е отчетено увеличение с 0,8 %. По-съществено намаление на цените в преработващата промишленост - по 0,4 %, а увеличение е регистрирано при производството на дървен материал и изделия от него, без мебели - с 0,9 %, и при производството на хартия, картон и изделия от хартия и картон - с 0,7 %. Общият индекс на цените на производител през юни 2017 г. нараства с 3,1 % в сравнение със същия месец на 2016 година. Увеличение на цените е отчетено в добивната промишленост - с 8,7 %, в преработващата промишленост - с 2,8 %, и при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 3,0 %. В преработващата промишленост по-съществено увеличение на цените се наблюдава при производството на основни метали - с 12,5 %, при производството на автомобили, ремаркета и полуремаркета - с 5,0 %, и при производството на дървен материал и изделия от него, без мебели - с 4,6 %, а намаление е регистрирано при производството на машини и оборудване с общо и специално предназначение - с 0,3 %. Индексът на цените на производител на вътрешния пазар през юни 2017 г. е с 0,4 % под равнището от предходния месец. Намаление на цените е регистрирано в добивната промишленост - с 2,1 %, в преработващата промишленост - с 0,4 %, и при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 0,1 %. В преработващата промишленост 1,5 %, и при печатната дейност и възпроизвеждането на записани носители - с 0,7 %, а увеличение е отчетено при производството на дървен материал и изделия от него, без мебели и при производството на електрически съоръжения - по 0,4 %. Индексът на цените на производител на вътрешния пазар през юни 2017 г. нараства с 2,7 % в сравнение със същия месец на 2016 година. Увеличение на цените е регистрирано в добивната промишленост - със 7,3 %, в преработващата промишленост - с 2,4 %, и при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 2,8 %. По-високи цени в преработващата промишленост спрямо юни 2016 г. са отчетени при: производството на основни метали - с 9,9 %, производството на химични продукти - с 4,2 %, производството на електрически съоръжения - с 4,1 %. Намаление на цените се наблюдава при обработката на кожи; производството на изделия от обработени кожи без косъм - с 0,5 %, и при производството на компютърна техника, електронни и оптични продукти - с 0,4 %. Индексът на цените на производител на международния пазар през юни 2017 г. няма изменение в сравнение с предходния месец. В преработващата промишленост производството на хартия, картон и изделия от хартия и картон - с 1,9 %, и при производството на дървен материал и изделия от него, без мебели - с 1,4 %. 2 е отчетен спад на цените с 0,2 %. По-съществено намаление спрямо предходния месец се наблюдава при производството на химични продукти и при производството на метални изделия, без машини и оборудване - по 0,6 %. Индексът на цените на производител на международния пазар през юни 2017 г. нараства с 3,7 % в сравнение със същия месец на 2016 година. В преработващата промишленост увеличението на цените на производител през юни 2017 г. е с 3,4 % спрямо юни 2016 година. По-високи цени са отчетени при производството на основни метали - с 13,1 %, и при производството на хартия, картон и изделия от хартия и картон - с 10,9 %. Намаление на цените се наблюдава при производството на машини и оборудване с общо и специално предназначение - с 0,6 %.

Индекс на цените на производител в промишлеността, % изменение на годишна база

ФИСКАЛЕН СЕКТОР

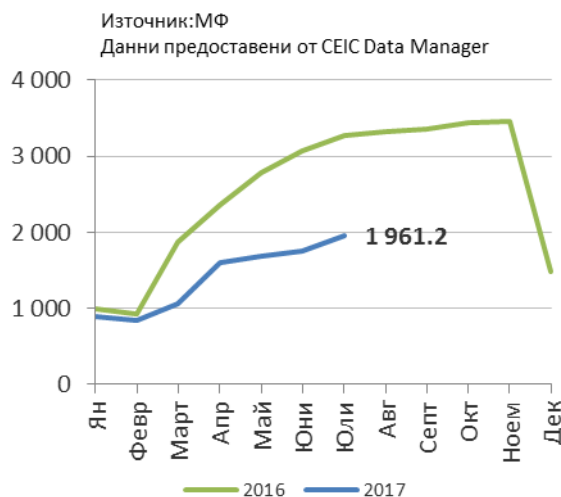
Бюджетно салдо

През юни 2017 г. бюджетното салдо по КФП на касова основа към месец юни 2017 г. е положително в размер на 1 746,7 млн. лв. (1,8 % от прогнозния БВП). Очаква се салдото по консолидираната фискална програма (КФП) на касова основа към юли 2017 г. да бъде положително в размер на 1 961,2 млн. лв. (2,0 % от прогнозния БВП)

По данни на МФ салдото по КФП на касова основа към месец юни 2017 г. е положително в размер на 1 746,7 млн. лв. (1,8 % от прогнозния БВП) и се формира от излишък по националния бюджет в размер на 1 777,7 млн. лв. и дефицит по европейските средства в размер на 31,0 млн. лева. Постъпилите приходи и помощи по КФП към юни 2017 г. са в размер на 17 481,8 млн. лв. Изпълнението на годишните разчети в групата на данъчните приходи е добро, като към полугодieto са постъпили 51,9 % от данъчните приходи, планирани за цялата 2017 г. Неданъчните приходи остават близки до отчетените за първите шест месеца на 2016 г., докато при постъпленията от помощи се отчита намаление основно поради базов ефект в 2016 г., свързан с възстановени в началото на 2016 г. разходи от ЕК към България, които са извършени в края на 2015 г., когато бе пикът на плащанията по проектите по предходния програмен период 2007-2013 г. Поради тази причина общите приходи и помощи по КФП са номинално по-ниски от отчетените към полугодieto на 2016 г., но ако се елиминира влиянието на европейските средства, на

съпоставима база приходите по националния бюджет отчитат номинален ръст от 6,8 %. Общата сума на данъчните постъпления, вкл. приходите от осигурителни вноски, възлиза на 14 537,8 млн. лв. Съпоставено с данните към юни 2016 г., данъчните постъпления нарастват номинално със 7,8 % (1 049,1 млн. лв.). Приходите от преки данъци са в размер на 2 771,0 млн. лв., или 54,4 % от предвидените в разчетите за годината, като спрямо същия период на предходната година нарастват с 232,0 млн. лв. (9,1 %). Приходите от косвени данъци са в размер на 7 110,3 млн. лв., което е 50,7 % от разчетите за годината. Съпоставено с данните към юни 2016 г., постъпленията в групата нарастват с 275,6 млн. лв. (4,0 %). Постъпленията от ДДС са в размер на 4 730,9 млн. лв., или 53,9 % от планираните. Съпоставени с предходната година, приходите от ДДС нарастват с 375,3 млн. лв. (8,6 %). Размерът на невъзстановения ДДС към 30.06.2017 г. е 64,9 млн. лева. Приходите от акцизи възлизат на 2 269,8 млн. лв. (45,1 % от разчетените за годината). Постъпленията от мита са 93,2 млн. лв., или 56,1 % от разчета за годината. Постъпленията от други данъци (вкл. имуществени данъци и др. данъци по ЗКПО) са в размер на 627,9 млн. лв., или 63,4 % изпълнение на годишните разчети. Приходите от социално- и здравноосигурителни вноски са 4 028,6 млн. лв., което представлява 50,8 % от разчетените за годината. Съпоставено със същия период на предходната година, приходите от осигурителни вноски нарастват номинално с 14,3 % (504,4 млн. лева). Неданъчните приходи са в размер на 2 274,2 млн. лв., което представлява 47,8 % изпълнение на годишните разчети. Приходите от помощи са в размер на 669,8 млн. лв., или 25,3 % от планираните за годината. Разходите по КФП (вкл. вноската на Република България в бюджета на ЕС) към юни 2017 г. възлизат на 15 735,1 млн. лв., което е 42,8 % от годишните разчети. За сравнение, разходите по КФП за същия период на 2016 г. бяха в размер на 14 638,7 млн. лева. Нарастването на разходите спрямо края на месец юни 2016 г. е основно поради по-високия размер на социалните и здравноосигурителните плащания, базов ефект при разходите за пенсии от увеличението им от юли 2016 г., разходите за субсидии и по-високите разходи за персонал, включително и поради ръста на разходите за осигурителните вноски, свързан с увеличаване на осигурителната вноска за фонд „Пенсии за лицата по чл. 69" с 20 пр. п. спрямо 2016 г. Независимо от номиналното увеличение на разходите спрямо същия период на предходната година, съпоставено с разчетите за годината, изпълнението на разходите към полугодieto се развива в рамките на планираните със ЗДБРБ за 2017 г. средства и не се очертава натиск от страна на разходите върху бюджетното салдо. Нелихвените разходи са в размер на 14 812,4 млн. лв., което представлява 42,9 % от годишните разчети. Текущите нелихвени разходи към юни 2017 г. са в размер на 13 958,8 млн. лв. (49,3 % от разчета за годината), капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) въз-

млн. лв. **Бюджетна позиция**

лизат на 853,6 млн. лв. (13,8 % от разчетите към ЗДБРБ за 2017 г.). Лихвените плащания са в размер на 434,4 млн. лв., или 52,5 % от планираните за 2017 година. Частта от вноската на Република България в бюджета на ЕС, изплатена към 30.06.2017 г. от централния бюджет, възлиза на 488,3 млн. лв. Размерът на фискалния резерв към 30.06.2017 г. е 13,2 млрд. лв., в т.ч. 12,2 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 1,0 млрд. лв. вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други. По предварителни данни и оценки на МФ се очаква салдото по консолидираната фискална програма (КФП) на касова основа към юли 2017 г. да бъде положително в размер на 1 961,2млн. лв. (2,0 % от прогнозния БВП). В структурно отношение салдото по националния бюджет отчита подобрене спрямо отчетеното за същия период на 2016 г., основно поради ръста на данъчните и осигурителните приходи, докато салдото по сметките за средства от ЕС през настоящата година се влошава поради базов ефект в 2016 г., свързан с възстановени към България грантове от ЕС в началото на 2016 г. за извършени разходи в края на 2015 г., когато бе пикът на плащанията по проектите за предходния програмен период 2007-2013 г. Приходите и помощите по КФП към юли 2017 г. се очаква да бъдат в размер на 20 470,7 млн. лв. (57,8 % от годишния разчет). Изпълнението на данъчните и неданъчните приходи се очаква да бъде 59,8 % от разчета за годината, като съпоставени със същия период на предходната година нарастват с 1 237,4 млн. лв. (6,7 %). Постъпленията от помощи са по-ниски спрямо същия период на 2016 г., като изпълнението спрямо годишните разчети за 2017 г. се очаква да бъде 32,9 %. Разходите по консолидираната фискална програма (вкл. вноската на Република България в бюджета на ЕС) към юли 2017 г. се очаква да бъдат в размер на 18 509,5 млн. лв., което е 50,3 % от годишния разчет. Разходите за същия период на миналата година са в размер на 17 269,8 млн. лева. Нарастването на разходите спрямо края на месец юли 2016 г. е основно поради по-високия размер на социалните и здравноосигурителните плащания, базов ефект при разходите за пенсии от увеличението им от юли 2016 г. и юли 2017 г., разходите за субсидии и по-високите разходи за персонал, включително и поради ръста на разходите за осигурителните вноски, свързан с увеличаване размера на осигурителната вноска за фонд „Пенсии за лицата по чл. 69" с 20 пр. п. спрямо 2016 година. Частта от вноската на Република България в бюджета на ЕС, изплатена към 31.07.2017 г. от централния бюджет, възлиза на 559,7 млн. лв.

Фискален резерв

През юни 2017 г. фискалният резерв на България е в размер на 13,2 млрд. лева и поддържа стабилността на бюджета. По данни на МФ размерът на фискалния резерв към 30.06.2017 г. е 13,2 млрд. лв., в т.ч. 12,2 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 1,0 млрд. лв. вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други.

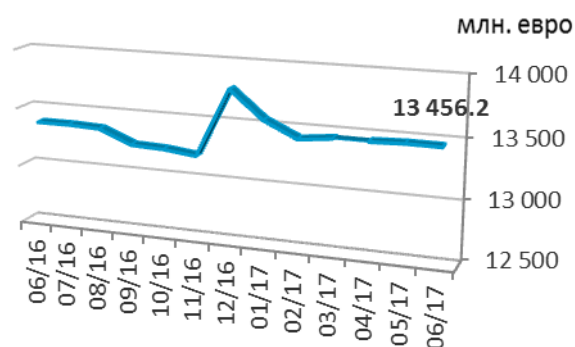
Държавен дълг

През юни 2017 г. дългът на подсектор „Централно управление" възлиза на 13 456,2 млн. евро и заема 27,1 % от БВП

По данни на МФ дългът на подсектор „Централно управление" към края на юни 2017 г. възлиза на 13 456,2 млн. евро. Вътрешните задължения са 3 290,3 млн. евро, а външните 10 165,9 млн. евро. В края на отчетния период съотношението на дълга на подсектор „Централно управление" към БВП възлиза на 27,1 %, като делът на вътрешния дълг е 6,6 %, а на външния дълг - 20,5 %. В структурата на дълга на подсектор „Централно управление" в края на периода вътрешните задължения заемат дял от 24,5 %, а външните - от 75,5 %. Средно претегленият лихвен процент на дълга за периода януари - юни 2017 г. възлиза на 2,80 %, като намалява с 12 б. т. спрямо същия период на 2016 г. (2,92 %). Гарантираният дълг на подсектор „Централно управление" през юни 2017 г. се увеличава до 405,6 млн. евро, в сравнение с края на май 2017 г. Вътрешните гаранции са 35,1 млн. евро, а съотношението гарантиран

Дълг подсектор "Централно управление"

Източник: МФ
Данни предоставени от CEIC Data Manager

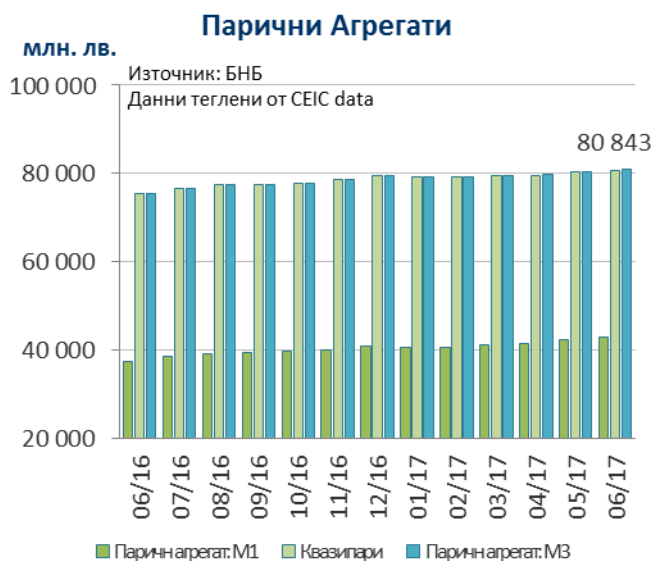

дълг на подсектор „Централно управление“/БВП е в размер на 0,8 %. Държавният дълг към края на юни 2017 г. достига до 12 884,2 млн. евро или 25,9 % от брутния вътрешен продукт (БВП). Вътрешните задължения са в размер на 3 243,8 млн. евро, а външните - в размер на 9 640,4 млн. евро. Държавногарантираният дълг през юни 2017 г. възлиза на 1 029,2 млн. евро. Вътрешните гаранции са 35,1 млн. евро, а съотношението държавногарантиран дълг/БВП - 2,1 %.

ПАРИЧЕН СЕКТОР

В края на юни 2017 г. вътрешният кредит е в размер на 51,6 млрд. лева и нараства с 1,3 % на месечна база и с 6,7 % на годишна база. Широкият пари (паричният агрегат М3) са в размер на 80,8 млрд. лева и нарастват с 0,6 % на месечна база и с 7,0 % на годишна база

По данни на БНБ в края на юни 2017 г. вътрешният кредит е в размер на 51,6 млрд. лева и нараства с 1,3 % на месечна база и с 6,7 % на годишна база. Относителният му дял в прогнозния БВП е 53,1 %. За същия период общият обем на предоставените от финансовите институции кредити за бизнеса е бил 30,9 млрд. лв. В сравнение с предходния месец показателят бележи леко свиване с 0,2 %, но в сравнение с година по-рано повишението е с 2,1 %. Крахът на КТБ през 2014 г. доведе до стрес на пазара, а изваждането ѝ от статистиката през ноември същата година, след като беше обявена в несъстоятелност, формира съществена "дупка" в данните за фирменото кредитиране. През последните месеци обаче секторът постепенно успя да обърне тенденцията и да възстанови положителната си посока на развитие, макар и засега общата сума на банковите заеми за бизнеса да остава под пиковите за последните няколко години стойности от над 36 млрд. лв., постигнати през есента на 2014 г. При заемите за домакинствата ускорението е още по-осезаемо. Потребителските кредити са в 7,6 млрд. лева и нарастват с 1 % на месечна база и с 4,6 % на годишна база. Обемът на ипотечните кредити е 9,0 млрд. лева и нараства с 1,6 % на месечна база и с 4,4 % на годишна база. Това са най-високите ръстове на кредитите в ритейл сегмента от лятото на 2010 г. насам. В края на юни 2017 г. отчетеният ръст в сегмента на други кредити за домакинствата е 17 % на годишна база, при месечен спад от 3,1 %, като размерът им достига до включва за до 2,6 млрд. лева, вкл. Овърдрафта при кредитите за домакинствата. При изключване на овърдрафта, увеличението на другите кредити за период от една година е в размер на 530 млн. лв., като в основната си част то се дължи на финансирането, което държавната Българска банка за развитие предоставя по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради. Сред факторите за раздвижването на кредитирането са и рекордно ниските лихви, начислявани от банките за предоставяното финансиране.

България	30.06.2016 BGN' 000	31.12.2016 BGN' 000	31.05.2017 BGN' 000	30.06.2017 BGN' 000	Изменение m/m (%)	Изменение y/y (%)	Изменение yend (%)	Дял в БВП (%)
Показатели за финансово посредничество								
Вътрешен кредит	48 351 834	50 942 423	50 969 344	51 613 920	1.3	6.7	1.3	53.1
Кредити за Централно държавно управление	466 831	499 170	480 452	480 069	-0.1	2.8	-3.8	0.5
Кредити за Местно държавно управление и СОФ	202 990	210 336	201 282	208 124	3.4	2.5	-1.1	0.2
Кредити за нефинансови предприятия	30 314 977	30 576 509	31 016 209	30 953 073	-0.2	2.1	1.2	31.9
Кредити на финансови предприятия	1 472 182	1 448 855	2 084 533	1 862 726	-10.6	26.5	28.6	1.9
Кредити на домакинствата общо, в т.ч.	18 174 068	18 511 070	19 127 276	19 265 611	0.7	6.0	4.1	19.8
Жилищни, ипотечни на физически лица	8 713 297	8 768 195	8 954 654	9 099 146	1.6	4.4	3.8	9.4
Потребителски	7 250 219	7 314 379	7 503 538	7 580 620	1.0	4.6	3.6	7.8
Други кредити за домакинствата	2 210 552	2 428 496	2 669 084	2 585 845	-3.1	17.0	6.5	2.7
ОБЩО КРЕДИТИ	49 961 227	51 245 940	52 909 752	52 769 603	-0.3	5.6	3.0	54.3
ШИРОКИ ПАРИ (Паричен агрегат М3)	75 524 886	79 581 474	80 392 231	80 842 977	0.6	7.0	1.6	83.2
Депозити на Местно държавно управление и СОФ	1 269 003	1 017 033	1 452 666	1 493 355	2.8	17.7	46.8	1.5
Депозити на Нефинансови предприятия	17 655 463	19 360 297	18 971 793	19 241 850	1.4	9.0	-0.6	19.8
Депозити на Финансови предприятия	3 893 236	3 876 791	3 723 456	3 513 023	-5.7	-9.8	-9.4	3.6
Депозити на Домакинства и НТООД	43 874 205	46 203 230	46 342 754	46 379 603	0.1	5.7	0.4	47.7
ОБЩО ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ КЛИЕНТИ	66 691 907	70 457 351	70 490 669	70 627 831	0.2	5.9	0.2	72.7
Лоши и реструктурирани кредити	17.8	15.9	15.2	14.7	-0.5	-3.1	-1.2	
БВП (млн. лева)	88 282 000	88 282 000	97 156 000	97 156 000				
EUR/BGN	1.95583	1.95583	1.95583	1.95583				

Източник: БНБ, МФ, Изчисления ОББ

Месечна статистика на дирекция "Статистика" на БНБ

Към края на юни 2017 г. широките пари (паричният агрегат М3) са в размер на 80,8 млрд. лева и нарастват с 0,6 % на месечна база и със 7 % на годишна база. Относителният им дял в БВП 83,2 %. През юни 2017 г. доходността по депозитните продукти на финансовите институции е на безпрецедентно ниски равнища, но въпреки това спестяванията на домакинствата продължават да се увеличават и през юни 2017 г. достигат нова рекордна стойност от 46,4 млрд. лв. За период от един месец обемът им нараства с 36,3 млн. лева. Депозитите на компаниите от реалния сектор в банковата система в края на юни 2017 г. са на обща стойност 19,2 млрд. лв., което е със 270 млн. лв. повече спрямо отчетеното през май 2017 г.

В края на юни 2017 г. относителният дял на лошите и реструктурирани кредити намалява до 14,07 %, в т.ч. до 16,0 % при финансирането за бизнеса, а при жилищните заеми пада и под този праг - до 15,5 %. При кредитите за потребление понижението е още по-осезаемо - до 11,9 %, а в категорията други кредити за домакинствата стойността на показателя намалява до 4,4 %. Съществен тласък за изчистването на банковите баланси даде процесът по подготовка на финансовите институции за проведените през миналата година безпрецедентни надзорни проверки на качеството на активите им. Към края на юни 2017 г. общият размер на "лоши и реструктурирани" кредити е 7,4 млрд. лева спрямо 8,4 млрд. лева за същия период на предходната година.

България	30.06.2016	%	31.12.2016	%	31.05.2017	%	30.06.2017	%
Банков сектор: Лоши и реструктурирани кредити	BGN'000		BGN'000		BGN'000		BGN'000	
КОРПОРАТИВНИ КРЕДИТИ	30 314 977	100.0	30 576 509	100.0	31 016 209	100.0	30 953 073	100.0
Редовни кредити	24 759 583	81.7	25 339 772	82.9	25 866 127	83.4	25 989 933	84.0
Лоши и реструктурирани кредити	5 555 394	18.3	5 236 737	17.1	5 150 082	16.6	4 963 140	16.0
КРЕДИТИ ЗА ДОМАКИНСТВОТА	18 174 068	100.0	18 511 070	100.0	19 127 276	100.0	19 265 611	100.0
Редовни кредити	15 368 182	84.6	15 955 985	86.2	16 654 654	87.1	16 839 144	87.4
Лоши и реструктурирани кредити	2 805 886	15.4	2 555 085	13.8	2 472 622	12.9	2 426 467	12.6
ПОТРЕБИТЕЛСКИ КРЕДИТИ	7 250 219	100.0	7 314 379	100.0	7 503 538	100.0	7 580 620	100.0
Редовни кредити	6 301 253	86.9	6 398 282	87.5	6 586 354	87.8	6 681 176	88.1
Лоши и реструктурирани	948 966	13.1	916 097	12.5	917 184	12.2	899 444	11.9
ИПОТЕЧНИ КРЕДИТИ	8 713 297	100.0	8 768 195	100.0	8 954 654	100.0	9 099 146	100.0
Редовни кредити	7 036 633	80.8	7 262 685	82.8	7 521 718	84.0	7 685 688	84.5
Лоши и реструктурирани	1 676 664	19.2	1 505 510	17.2	1 432 936	16.0	1 413 458	15.5
ДРУГИ КРЕДИТИ ЗА ДОМАКИНСТВОТА	2 210 552	100.0	2 428 496	100.0	2 669 084	100.0	2 585 845	100.0
Редовни кредити	2 030 296	91.8	2 295 018	94.5	2 546 582	95.4	2 472 280	95.6
Лоши и реструктурирани	180 256	8.2	133 478	5.5	122 502	4.6	113 565	4.4
ОБЩО КРЕДИТИ	48 489 045	100.0	49 087 579	100.0	50 143 485	100.0	50 218 684	100.0
Редовни кредити	40 127 765	82.8	41 295 757	84.1	42 520 781	84.8	42 829 077	85.3
Лоши и реструктурирани	8 361 280	17.2	7 791 822	15.9	7 622 704	15.2	7 389 607	14.7

Източник: БНБ, изчисления ОББ

По данни на БНБ през юни 2017 г. Данните за нови корпоративни депозити с договорен матуритет показват, че средните лихвени проценти са 0,18 % за лева и 0,19 % за евро или за период от един месец намаляват съответно с 0,01 процентни пункта и с 0,03 процентни пункта. Лихвените проценти по новите депозити на домакинствата с договорен матуритет намаляват с 0,01 процентен пункт на месечна база, съответно 0,45 % в лева и до 0,44 % в евро. Средните лихвени проценти за нови корпоративни кредити през юни 2017 г. са 3,79 % за левови кредити (или нарастват с 0,18 процентни пункта) и 3,83 % за кредитите в евро (или нарастват с 0,20 процентни пункта). При домакинствата лихвите по потребителските кредити за юни 2017 г. са 7,78 % (по-ниски с 0,75 процентни пункта) за лева и 5,07 % (или с намаление от 0,31 процентни пункта) за евро. Лихвените проценти по жилищните кредити намаляват с 0,3 процентни пункта на месечна база до 3,93 % за кредити в лева и с 0,40 процентни пункта до 3,92 % за заеми в евро. Лихвените проценти по "други кредити" за домакинствата също спаднаха с 0,23 процентни пункта до 2,07 % за лева и с 0,32 процентни пункта до 3,52 % за кредитите в евро. България работи в условията на валутен борд от 1 юли 1997 г. При сравняване на лихвените проценти по депозитите и заемите в еврозоната от май 2017 г. България се отличава с по-високи стойности на лихвени ставки за жилищните и корпоративните кредити, които отразяват ценообразуването и специфичния риск за страната.

КАПИТАЛОВ ПАЗАР

През юли 2017 г. всички борсови индекси продължават да нарастват. SOFIX нараства с 8,46 процентни пункта до 711,5
По данни на БСБ - София към края на юли 2017 г. всички борсови индекси продължават да нарастват. За период от един месец бенчмаркът на БФБ-София SOFIX нараства с 8,46 процентни пункта до 711,5. Показателите BGBX40 и BGREIT нарас-

тват съответно с 0,7 процентни пункта и с 1,79 процентни пункта, съответно до 134,83 и 115,57. На печалба с 11,32 процентни пункта през юли 2017 г. е BGTR30, който нараства до 546,04. За период от един месец, в края на юли 2017 г. GGIX нараства с 5,81 процентни пункта до 190,04. С най-голям оборот през периода са Химимпорт АД с 18,8 млн. лв., следвано от Софарма АД с 18,1 млн. лв., Адванс Терафонд АДСИЦ с 16,5 млн. лв., Еврохолд България АД с 10,7 млн. лв., Първа инвестиционна банка АД със 7 млн. лв., Спида АД с 6,5 млн. лв., Монбат А с 6,4 млн. лв., Родна земя холдинг АД с 6,3 млн. лв., ЧЕЗ Разпределение България АД с 6,3 млн. лв. и Доверие обединен холдинг АД с 5,9 млн. лв. Пазарната капитализация на БФБ-София към 31.07.2017 г. е 9 436 816 686 лева. Българска фондова борса-София (БФБ) инициира процедура по проучване на възможностите да придобие Българска независима енергийна борса (БНЕБ). Български енергиен холдинг (БЕХ), който е едноличен собственик на Енергийната борса, даде съгласие за стартиране на процедура по нейната продажба. Обсъжда се възможността 100 % от капитала на енергийния оператор да бъде придобит от Фондовата борса. Условието по сделката ще бъдат договаряни между двете страни след извършването на правен и финансово-икономически анализ на БНЕБ. В резултат на анализа ще бъдат уточнени и следващите стъпки по евентуалното придобиване на акциите на Енергийната борса.

Индексите на БФБ на месечна база				
Дата	Sofix	BGBX40	BGREIT	BGTR30
07.2016	458.2	89.6	100.9	381.8
08.2016	464.7	90.0	102.5	384.9
09.2016	504.6	96.1	103.3	404.6
10.2016	531.8	100.9	104.6	420.1
11.2016	562.8	106.4	103.5	439.1
12.2016	586.4	111.3	108.1	459.2
01.2017	602.3	117.0	107.3	470.4
02.2017	611.1	120.6	107.8	486.1
03.2017	634.0	124.9	108.6	503.8
04.2017	657.3	130.3	108.4	519.9
05.2017	661.2	130.6	111.1	516.7
06.2017	703.0	134.0	113.8	534.1
07.2017	715.2	135.5	115.0	548.7

Източник: Българска фондова борса-София

БАНКОВ СЕКТОР

Към края на юни 2017 г. печалбата на банковия сектор е в размер на 660 млн. лева и намалява с 14,6 % на годишна база. Общият размер на активите на банковата система възлиза на 93 млрд. лева и заема 91,6 % от БВП

По данни на БНБ към края на юни 2017 г. агрегираната печалба на банковия сектор е 660 млн. лв., и намалява с 14,6 % на годишна или с 113 млн. лв. по-малко от отчетената за първото полугодие на 2016 г. Две основни причини обясняват този тренд: 1) извънредният доход през миналото лято от картовата организация Visa, оценен от БНБ на 186 млн. лв., и 2) свиващият се нетен лихвен доход (17,7 % на годишна база) заради ниските лихви по кредити. Разходите за обезценка от началото на 2017 г. възлизат на 236 млн. лв. при 416 млн. лв. за първото полугодие на 2016 г. и отчитат спад от 43,3 % на годишна база като допринасят за добрия резултат на системата.

Показател (BGN'000)	30.06. 2016	30.06. 2017	Годишно изменение (%)
Приход от лихви	1 866 007	1 536 377	-17.7
Разход от лихви	498 637	197 098	-60.5
Нетен лихвен доход	1 367 370	1 339 279	-2.1
Обезценки	416 797	236 266	-43.3
Приходи от такси и комисиони	493 543	557 036	12.9
Разходи за такси и комисиони	64 170	68 787	7.2
Нетен доход от такси	429 373	488 249	13.7
Административни разходи	877 577	787 276	-10.3
Разходи за персонал	362 493	393 641	8.6
Нетен оперативен приход	2 071 487	1 851 572	-10.6
Нетна печалба	773 475	660 400	-14.6

Източник: БНБ, Изчисления: ОББ

Активите на банковата система през юни 2017 г. нарастват с 4,9 % на годишна база до 93 млрд. лв. при спад от 0,4 % на месечна база. Относителният дял на активите в прогнозния БВП е 96,1 %. Брутният кредитен портфейл на банковата система се увеличава с 2,7 % на годишна база. Увеличават се кредитите за домакинства с 1,3 % на месечна база и с 6,9 % до

19,5 млрд. лева. Потребителските кредити са в размер на 8,9 млрд. лева и нарастват с 0,9 % на месечна база и с 3,4 % на годишна база. Ипотечните кредити надхвърлят размер от 9 млрд. лева и нарастват съответно с 0,9 % на месечна база и с 3,6 % на годишна база. Кредитите за нефинансови предприятия месечен спад от 0,8 % и незначителен ръст от 0,4 % на годишна база, като размерът им е 33,0 млрд. лева. През юни 2017 г. привлечените средства от клиенти намаляват с 0,7 % на месечна база при ръст от 5,2 % на годишна база, като общият им размер надхвърля 74,4 млрд. лева и заема 77,1 % от прогнозния БВП. Нарастват депозитите на всички институционални сектори с изключение на ресурса на други финансови предприятия, който намалява със 18,3 % на месечна база и с 17,7 % на годишна база до 3,4 млрд. лева. Депозитите на домакинства се увеличават с 0,2 % на месечна база и с 5,3 % на годишна база като достигат 47,6 млрд. лева. Депозитите на фирми нарастват с 0,8 % на месечна база и с 9,7 % на годишна база като достигат размер от 21,6 млрд. лева.

България	30.06.2016	31.12.2016	30.05.2017	30.06.2017	Изменение	Изменение	Изменение	Дял в
Показатели за финансово посредничество	BGN 000	BGN 000	BGN 000	BGN 000	m/m (%)	y/y (%)	yend (%)	БВП (%)
АКТИВИ НА БАНКОВАТА СИСТЕМА (BGN '000)	88 650 280	92 094 979	93 406 386	93 016 075	-0.4	4.9	1.0	96.1
Кредити за държавно управление	590 650	686 170	608 273	621 233	2.1	5.2	-9.5	0.6
Кредити за нефинансови предприятия	32 884 991	33 180 349	33 281 802	33 019 133	-0.8	0.4	-0.5	34.3
Кредити на финансови предприятия	1 973 684	2 025 583	2 017 779	2 406 225	19.3	21.9	18.8	2.1
Кредити на домакинствата общо, в т.ч.	18 256 062	18 575 301	19 235 589	19 482 554	1.3	6.7	4.9	19.8
Жилищни, ипотечни на физически лица	8 704 767	8 771 553	8 939 391	9 018 959	0.9	3.6	2.8	9.2
Потребителски	8 671 987	8 677 385	8 888 986	8 964 702	0.9	3.4	3.3	9.1
Микро- кредити и други кредити	879 308	1 126 363	1 407 212	1 498 893	6.5	n.a	33.1	1.4
ОБЩО КРЕДИТИ	53 705 387	54 467 403	55 143 443	55 143 443	0.0	2.7	1.2	56.8
ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ КЛИЕНТИ в т.ч.	70 735 951	74 129 417	74 938 602	74 441 632	-0.7	5.2	0.4	77.1
Депозити на Местно държавно управление и СОФ	1 798 127	1 652 435	1 926 929	1 919 687	-0.4	6.8	16.2	2.0
Депозити на Нефинансови предприятия	19 649 323	21 375 024	21 379 556	21 555 461	0.8	9.7	0.8	22.0
Депозити на Финансови предприятия	4 123 905	3 905 721	4 155 529	3 395 294	-18.3	-17.7	-13.1	4.3
Депозити на Домакинства и НТООД	45 164 596	47 196 237	47 476 588	47 571 190	0.2	5.3	0.8	48.9
Собствен капитал	11 799 710	12 133 492	11 877 879	11 976 927	0.8	1.5	-1.3	12.2
Нетна печалба (анюализирана)	773 475	1 262 334	526 395	660 400	25.5	-14.6		
Банкови показатели (%)								
ROE	13.1	10.4	10.6	11.0	0.2	-2.5	0.2	
ROA	1.7	1.4	1.4	1.4	0.0	-0.4	0.0	
Капиталова адекватност	22.7	22.2	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	
Ликвидност на активите	36.6	38.2	37.9	36.9	-0.9	1.2	-0.4	
Проблемни кредити	11.9	11.1	n.a.	10.5	n.a.	-1.4	-0.6	
БВП (млн.лева)	88 282 000	88 282 000	97 156 000	97 156 000				
EUR/BGN	1.95583	1.95583	1.95583	1.95583				

Източник: БНБ, МФ, Изчисления ОББ

В края на юни 2017 г. брутният размер на необслужваните кредити и аванси от клиенти в банковата система възлиза на 6,7 млрд. лева при 9,6 млрд. лева за същия период на предходната година и спрямо 7,2 млрд. лева към края на март 2017 г. По този начин относителния им дял в общият кредитен портфейл на банковата система намалява с 0,8 % на тримесечна база и с 1,4 % на годишна база.

Информация за работещите и неработещите кредити	ОБЩО	Брутни кредити с редовно обслужване		Брутни кредити с просрочие <=/= 90 дни		Брутни кредити с просрочие > 90 дни, <=/= 180 дни		Брутни кредити с просрочие > 180 дни		Неработещи кредити	Натрупана обезценка, натрупани промени в справедлива та стойност поради кредитен риск и провизии
		Брутни кредити с редовно обслужване	%	Брутни кредити с просрочие <=/= 90 дни	%	Брутни кредити с просрочие > 90 дни, <=/= 180 дни	%	Брутни кредити с просрочие > 180 дни	%		
Кредити и аванси	64 524 516	55 062 250	85.34	2 669 886	4.14	476 741	0.74	6 315 639	9.79	6 792 380	-5 034 826
Държавно управление	621 233	619 719	99.76	1 354	0.22	0	-	160	0.03	160	-1 190
Кредитни институции	8 995 371	8 990 872	99.95	0	-	0	-	4 499	0.05	4 499	-4 499
Други финансови предприятия	2 406 225	2 348 013	97.58	3 865	0.16	5 107	0.21	49 240	2.05	54 347	-53 365
Предприятия (корпоративни клиенти)	33 019 133	26 173 863	79.27	1 896 585	5.74	306 863	0.93	4 641 822	14.06	4 948 685	-3 631 027
Експозиции на дружества, в т.ч.	19 482 554	16 929 783	86.90	768 082	3.94	164 771	0.85	1 619 918	8.31	1 784 689	-1 344 745
Ипотечни кредити на физически лица	9 018 959	7 728 317	85.69	398 330	4.42	78 774	0.87	813 538	9.02	892 312	-430 812
Потребителски кредити	8 964 701	7 964 963	88.85	337 955	3.77	81 553	0.91	580 230	6.47	661 788	-712 351

Източник: БНБ, Изчисления ОББ

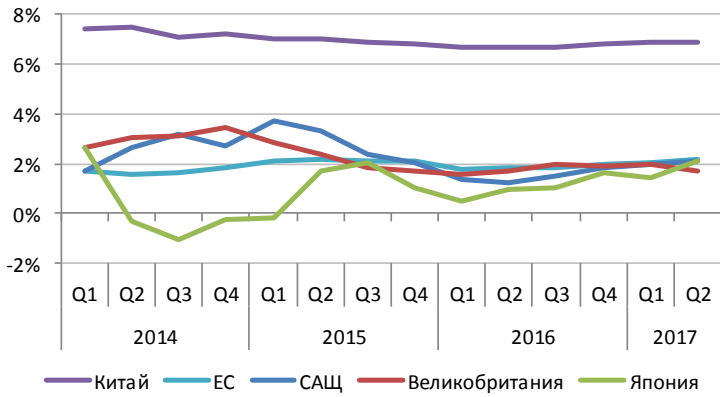
Неработещите кредити обхващат всички кредити и аванси (без тези от Централни банки) със срок над 90 дни просрочие

Към края на юни 2017 г. балансовата позиция собствен капитал на банковия сектор е в размер на 11,9 млрд. лева и нараства с 0,8 % на месечна база и с 1,5 % на годишна база и поддържа стабилността на системата. Към края на юни 2017 г. коефициентът на ликвидните активи, изчисляван по Наредба № 11 на БНБ, остава висок – 36,92 %. В структурата на ликвидните активи позицията парични средства и парични салда при БНБ в края на юни заема 51,8 %.

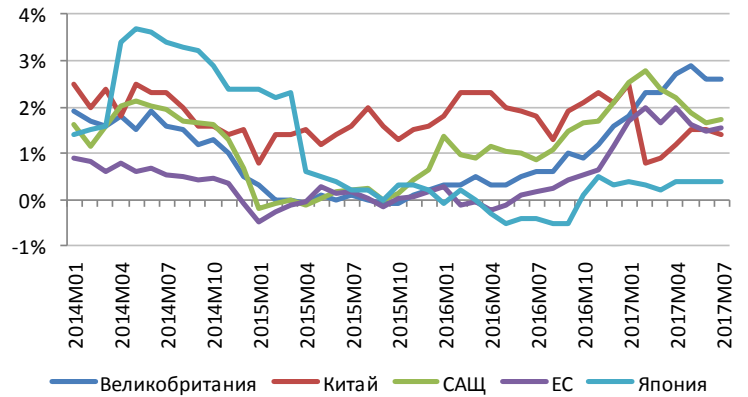

ПРИЛОЖЕНИЕ

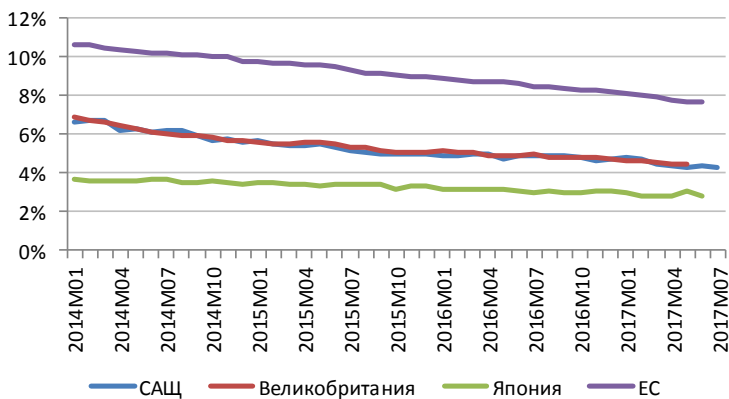
Напреднали икономики: Ръст на БВП спрямо съответното тримесечие на предходната година

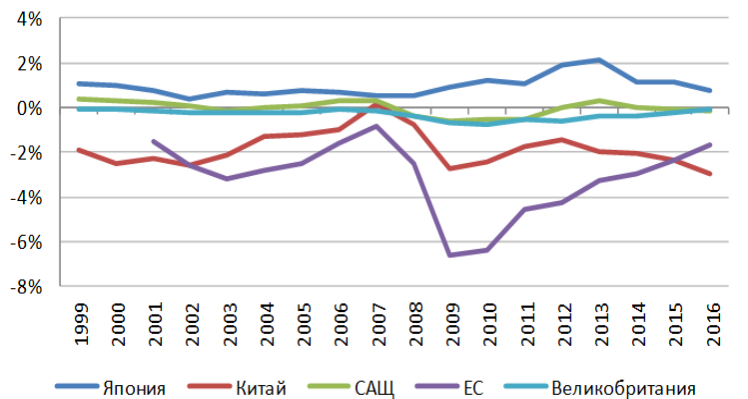
Напреднали икономики: Инфлация по страни, месечно (на годишна база)

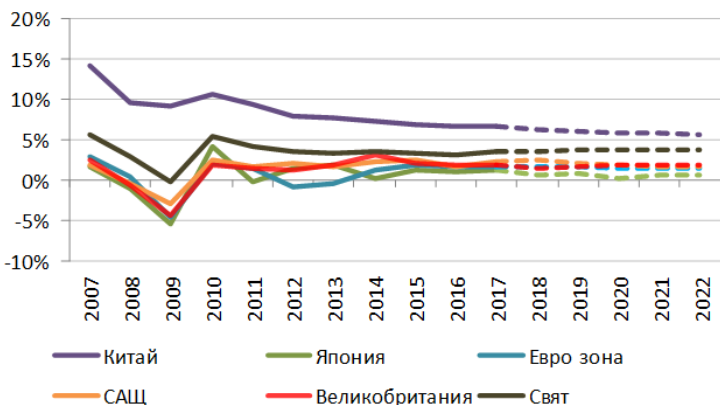
Напреднали икономики: Коефициент на безработица по страни, месечно

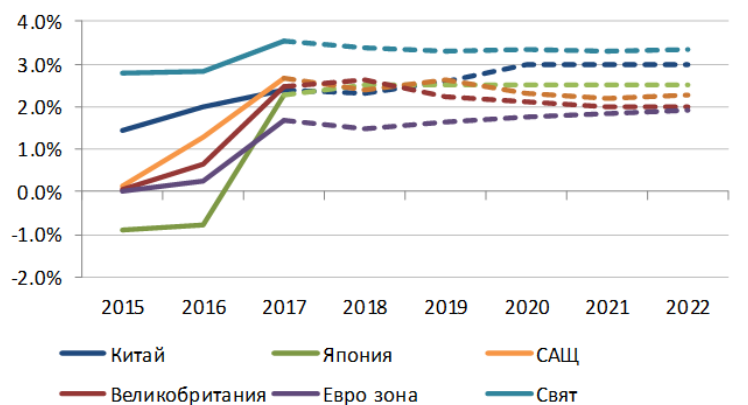
Напреднали икономики: Съотношение на Бюджетен излишък/дефицит към БВП (%)

Напреднали икономики: Ръст на реалния БВП (% на изменение на годишна база)

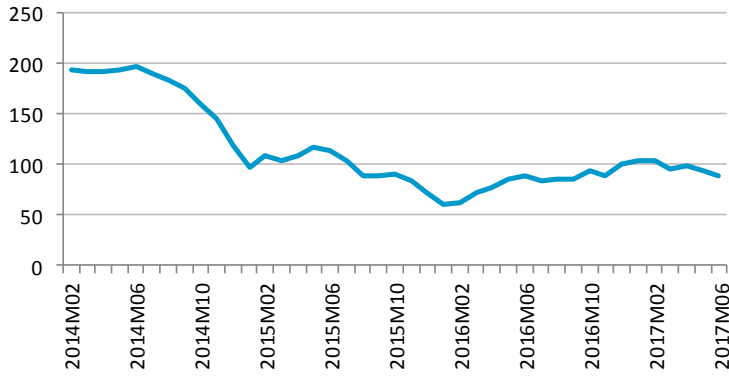

Напреднали икономики: Инфлация на годишна база

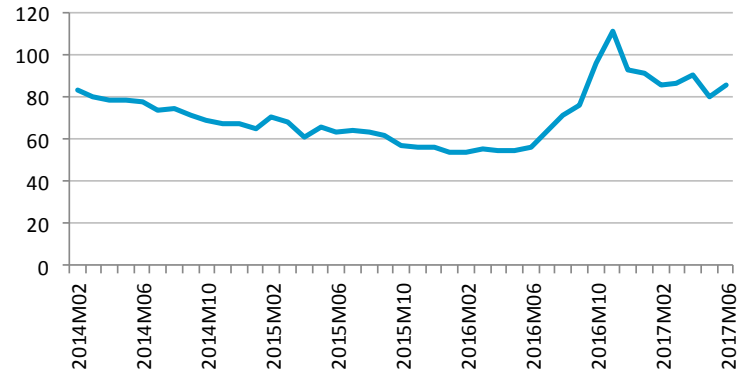

Международни цени на петролни продукти, селскостопански продукти и метали

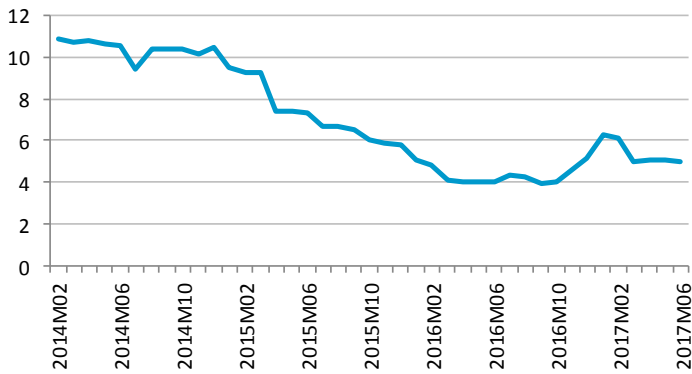
Индекс на горивото, 2005 = 100, включва индексите на цените суров петрол, природен газ и въглища

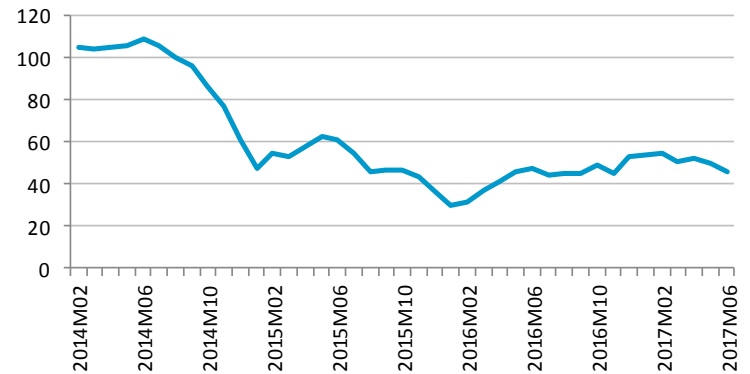
Въглища, Австралийски топлинни въглища, 12 000 btu/pound, по-малко от 1% сяра, 14% пепел, FOB Newcastle / Port Kembla, US \$ на метричен тон

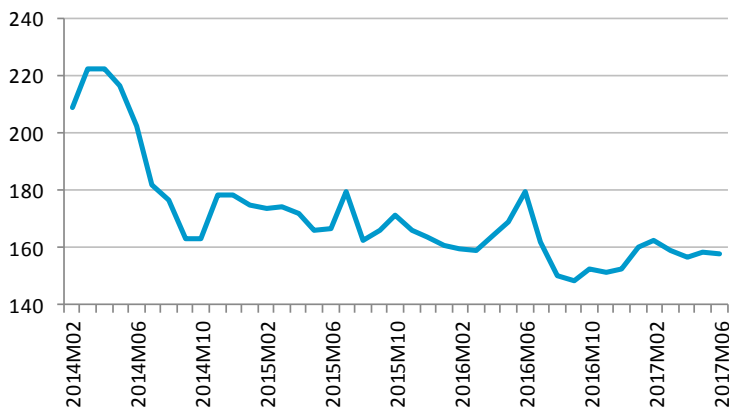
Природен газ, цена на границата на руския природен газ в Германия, US \$ на милион метрична британска топлинна единица

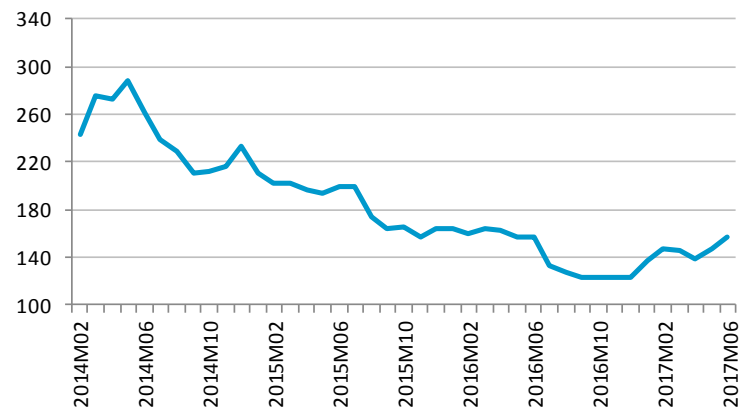
Суров петрол (нефт), в щатски долари, средно аритметично на три спот цени: Brent, WTI и Dubai Fateh

Царевица, САЩ №2 жълта, FOB Мексикански залив, цена в САЩ, US\$ за метричен тон

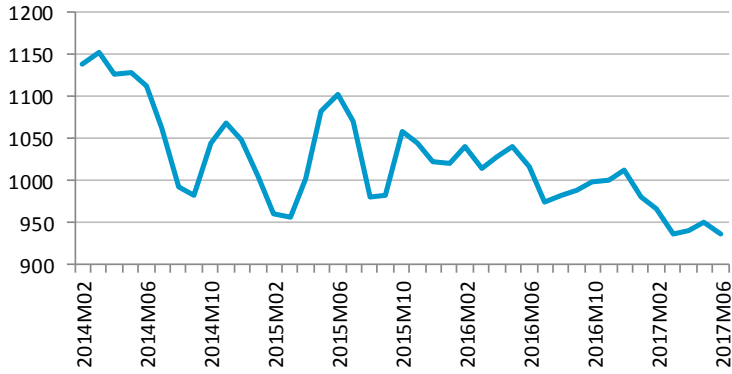

Пшеница, твърда червена зимна № 1, Канзас Сити, US\$ за метричен тон

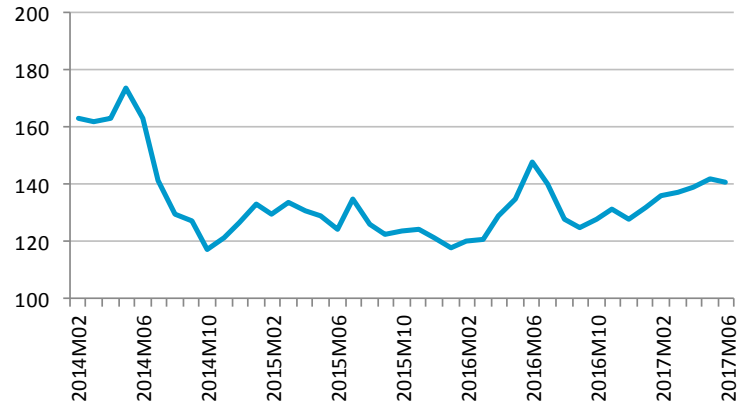

Международни цени на петролни продукти, селскостопански продукти и метали

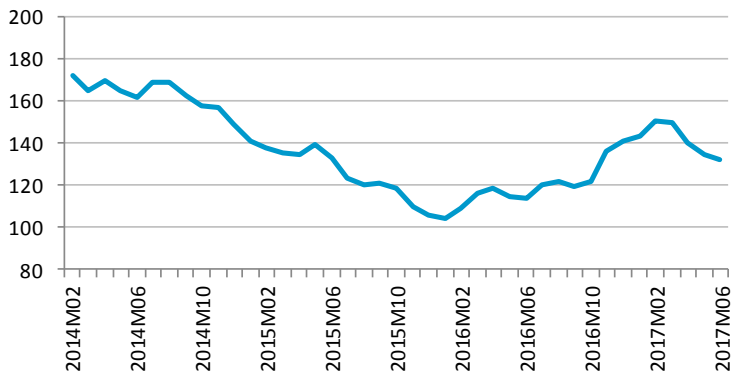
Слънчогледово масло, слънчогледово олио, експортна цена за САЩ от Мексиканския залив, US\$ на метричен тон

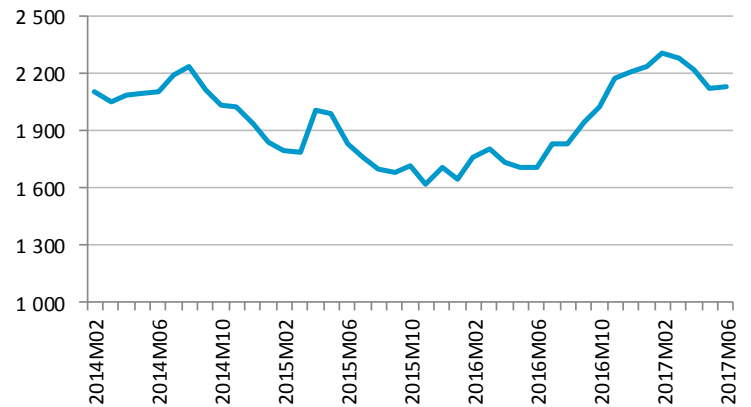
Ечемик, канадски №1 Западен ечемик, спот цена, US \$ на метричен тон

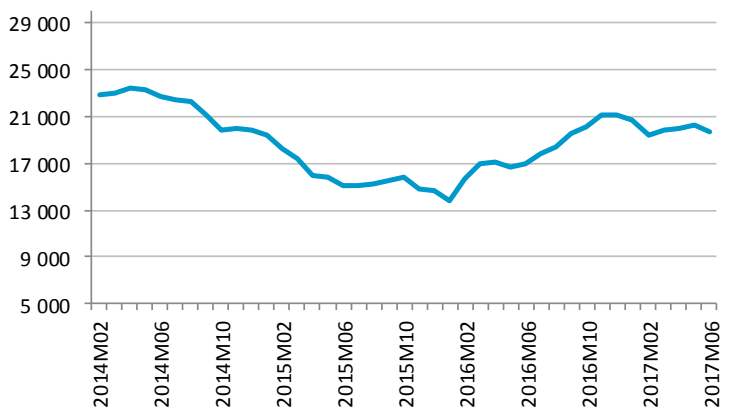
Индекс на цените на металите, 2005 = 100, включва индексите на цените на мед, алуминий, желязна руда, калай, никел, цинк, олово и уран

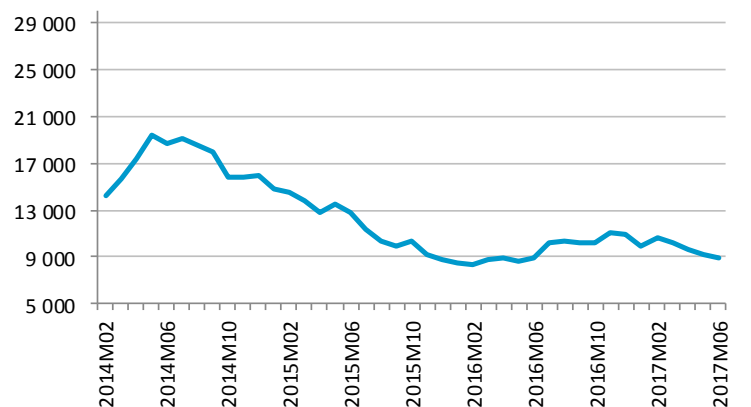
Олово, 99,97% чист, LME спот цена, CIF европейски пристанища, US\$ на метричен тон

Калай, стандартна оценка, LME спот цена, US \$ за метричен тон

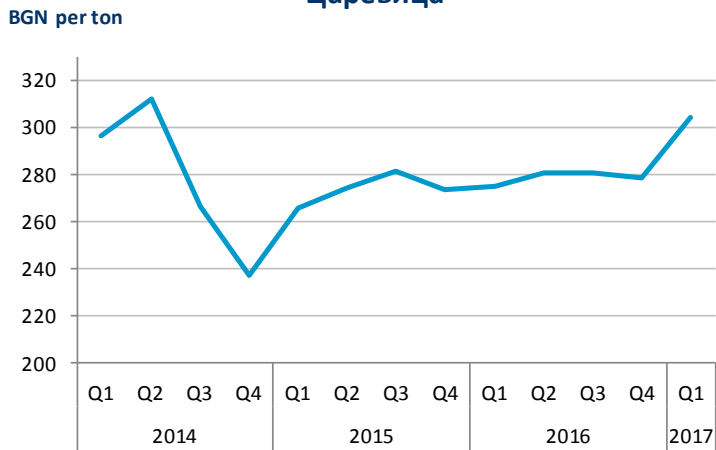

Никел, степен на топене, LME спот цена, CIF Европейски пристанища, US\$ на метричен тон

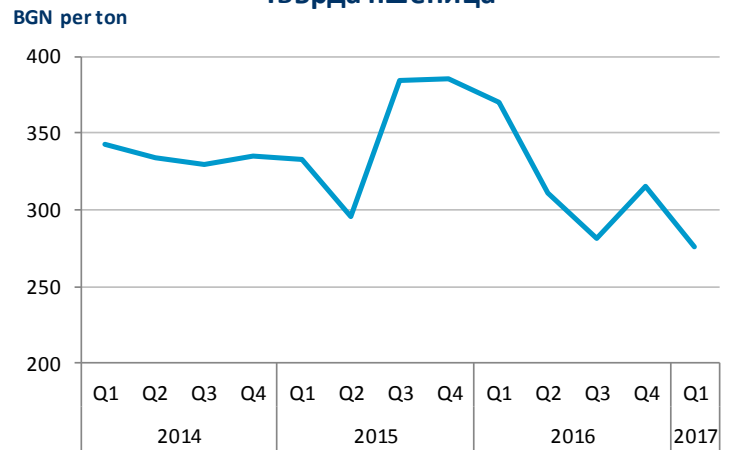

България: Цени на селскостопански продукти

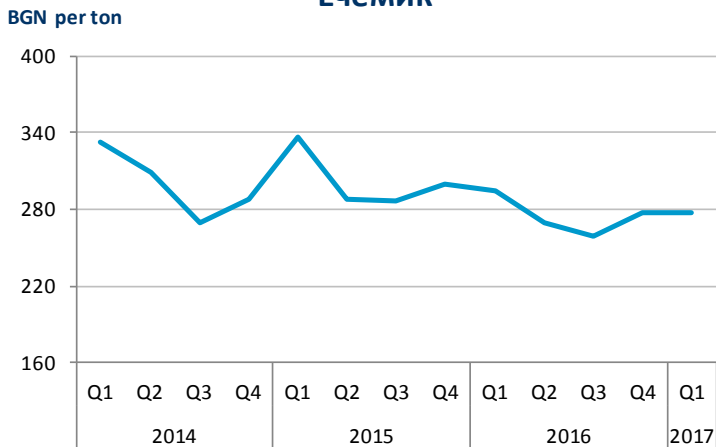
Царевица

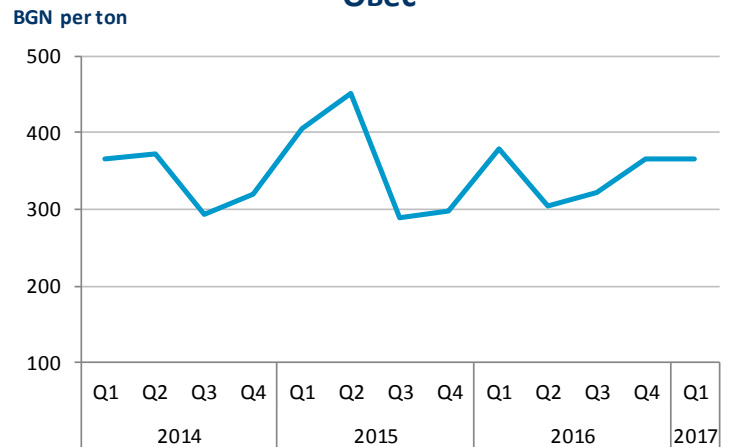
Твърда пшеница

Ечемик

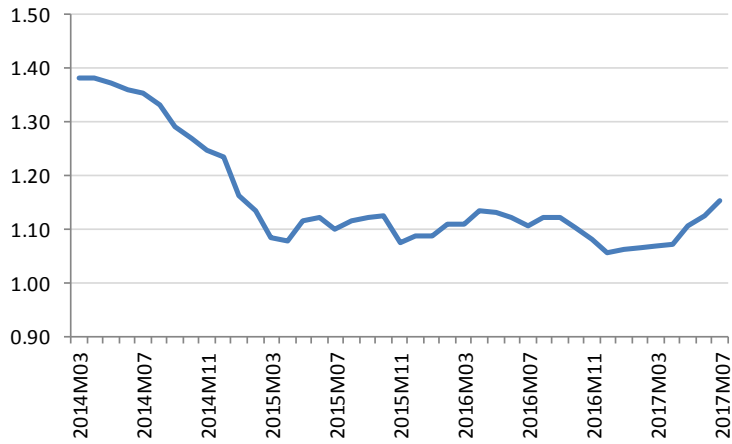

Овес

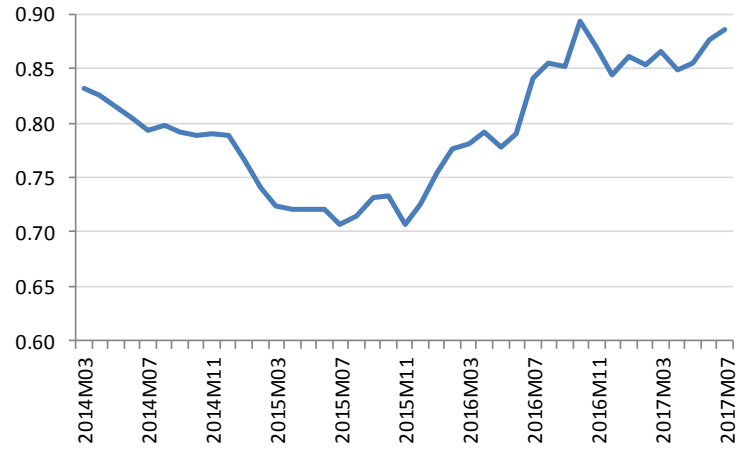

Международни валутни курсове

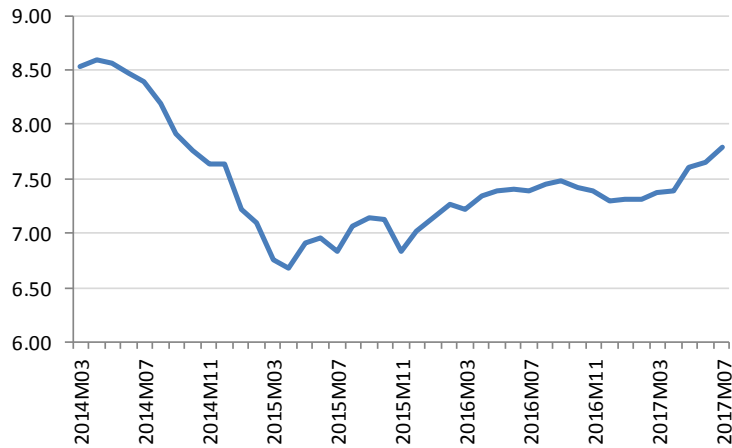
EUR/USD

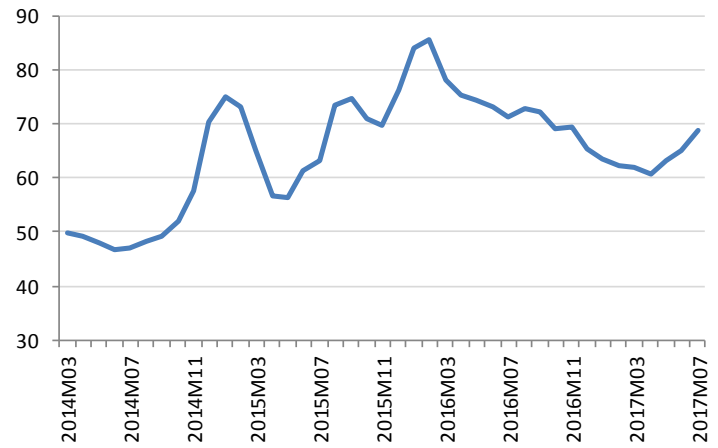
EUR/GBP

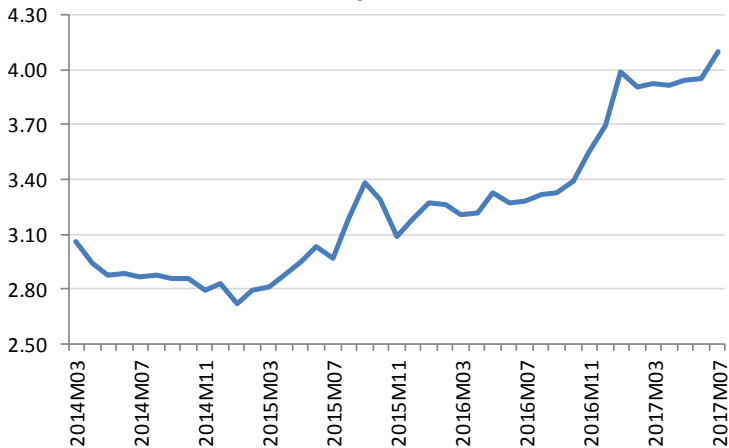
EUR/CHF

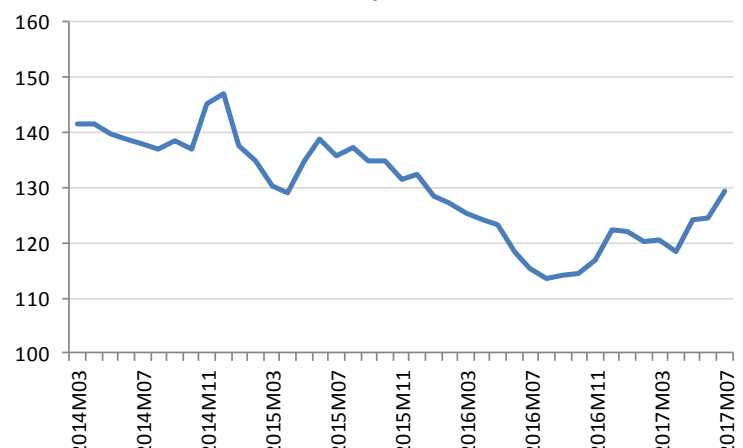
EUR/RUB

EUR/TRY

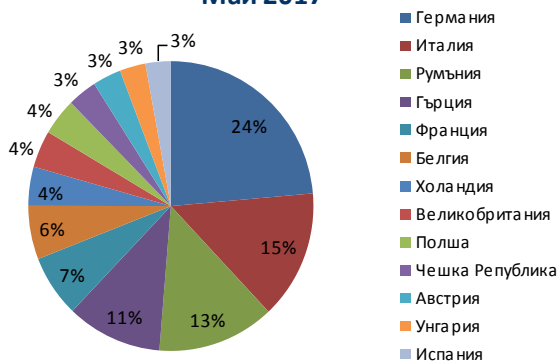

EUR/JPY

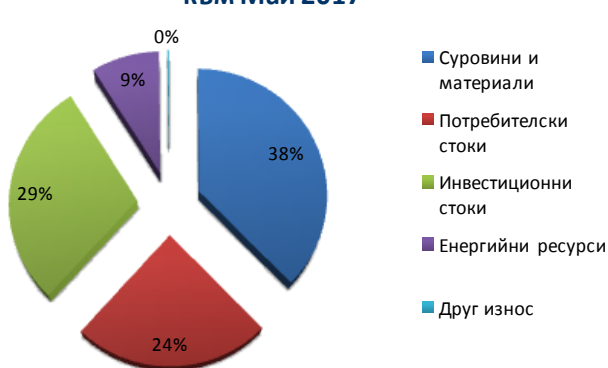

България: Външен сектор

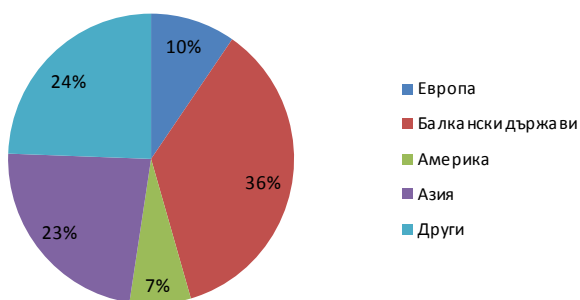
Износ: FOB по държави от ЕС: Януари - Май 2017

Износ: FOB: Групи стоки - относителен дял към Май 2017

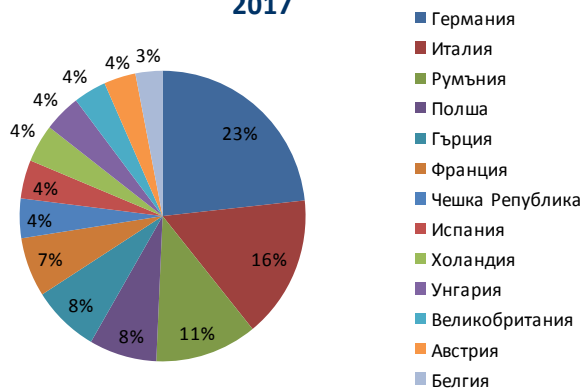
Износ: FOB по държави извън ЕС: Януари - Май 2017

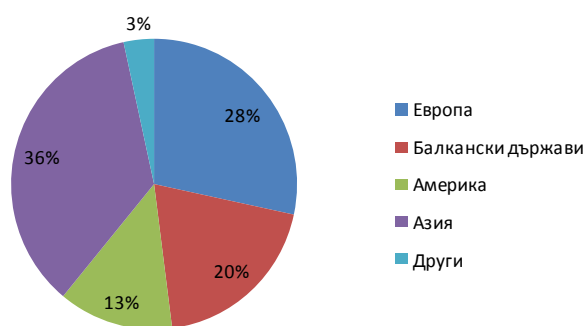
Износ по Групи стоки: 2014 - 2017

Внос: CIF по държави от ЕС: Януари - Май 2017

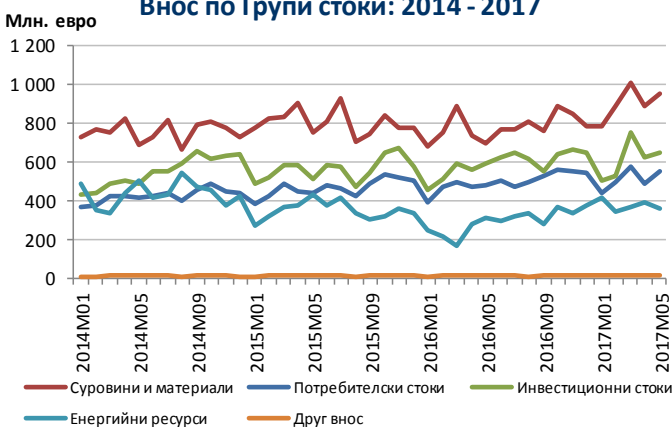
Внос: CIF по държави извън ЕС: Януари - Май 2017

Внос: CIF - Групи стоки - относителен дял към Май 2017

Внос по Групи стоки: 2014 - 2017

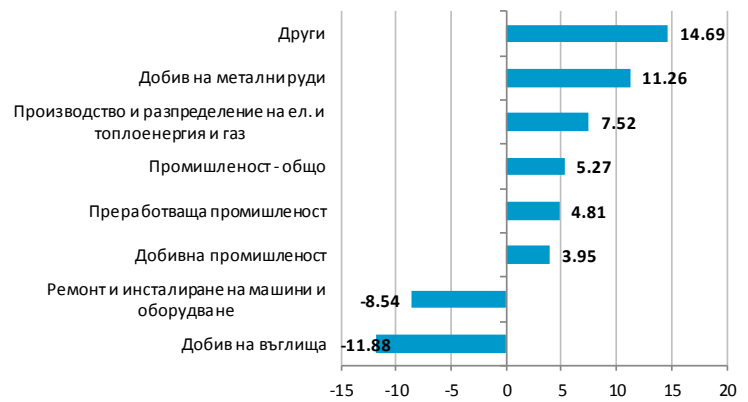

България: Реален сектор

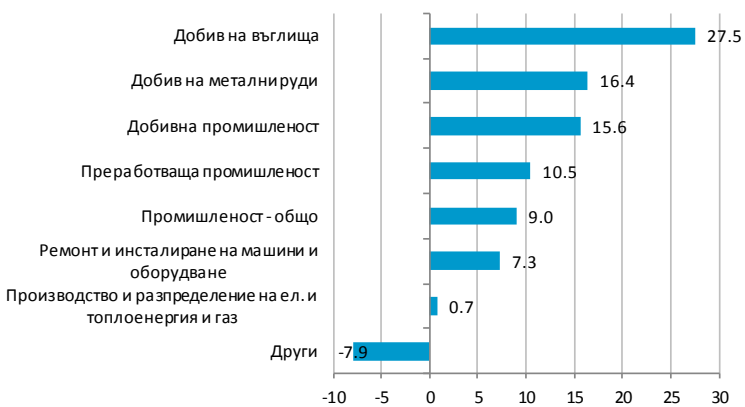
Индекси на промишленото производство: % изменение през Юни 2017 г. на годишна база

Индекси на промишленото производство: % изменение през Юни 2017 г. на месечна база

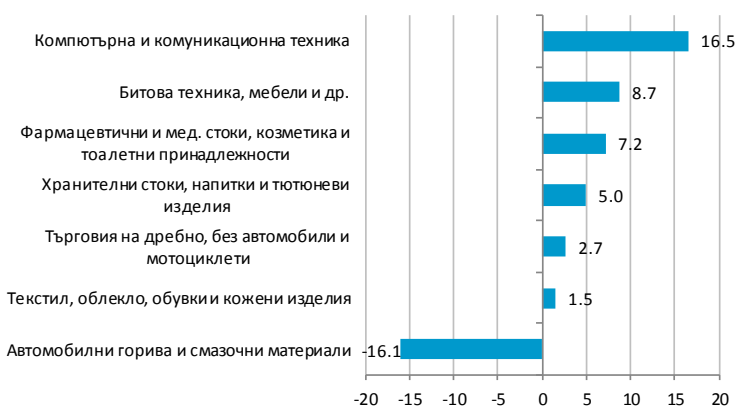
Индекси на оборота в промишлеността: % изменение през Юни 2017 г. на годишна база

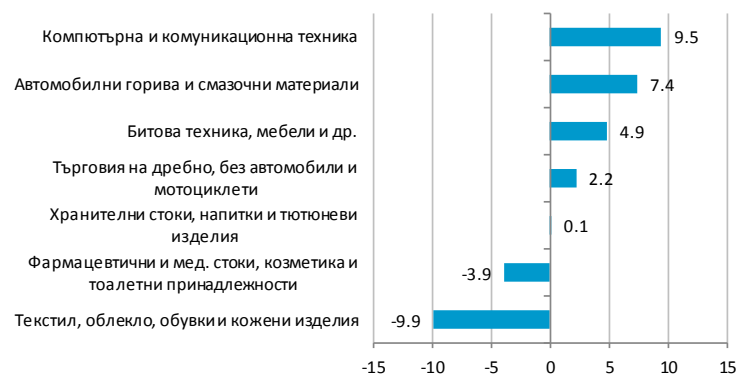
Индекси на оборота в промишлеността: % изменение през Юни 2017 г. спрямо предходния месец

Индекси на оборота в раздел "Търговия на дребно": % изменение през Юни 2017 г. на годишна база

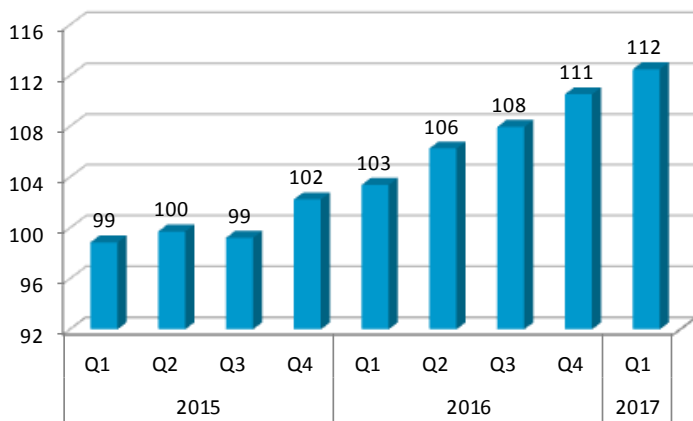

Индекси на оборота в раздел "Търговия на дребно", % изменение през Юни 2017 г. спрямо предходния месец

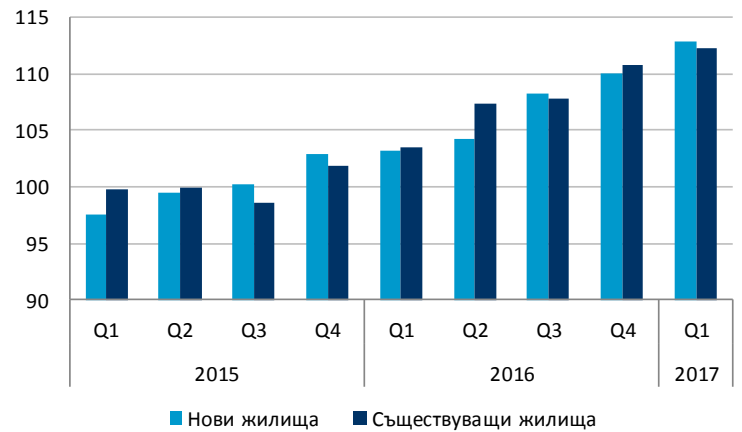

България: Реален сектор

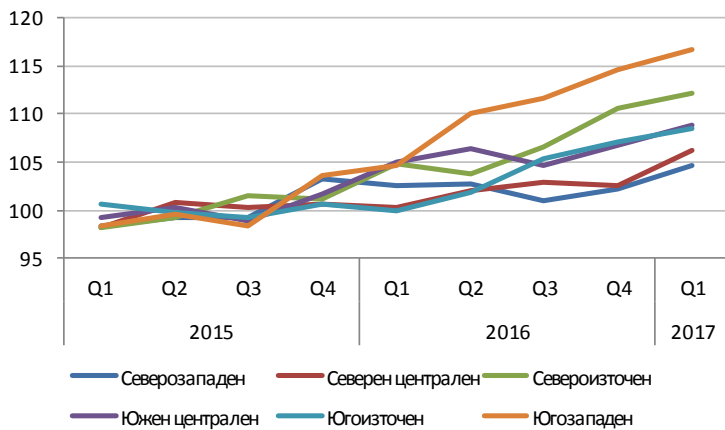
Индекс на цените на жилища (ИЦЖ)

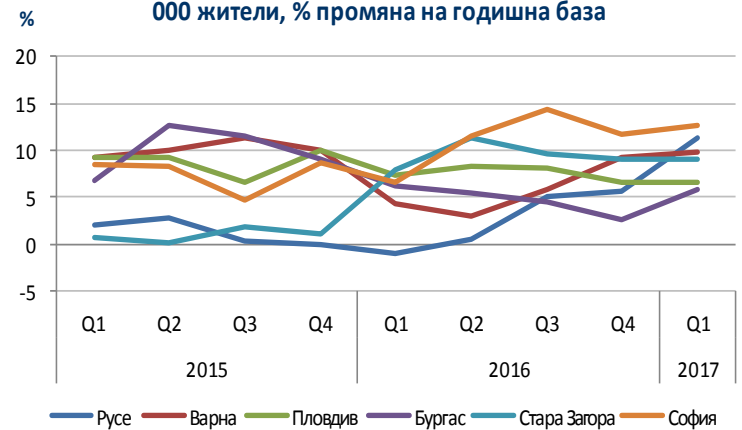
ИЦЖ: Нови и съществуващи жилища

Индекс на цените на жилищата по региони

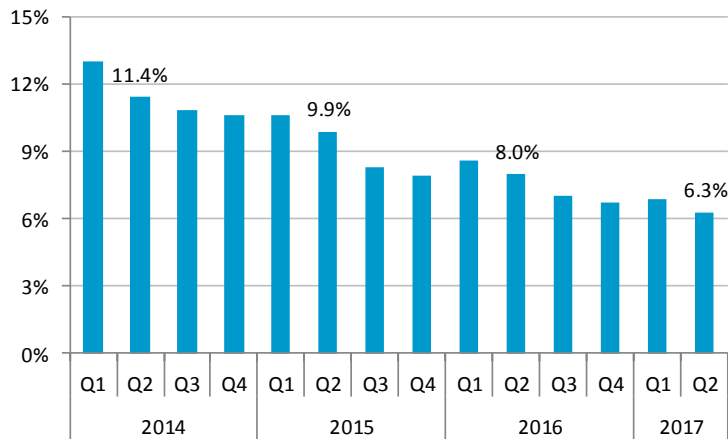
ИЦЖ за 6-те града в България с население над 120 000 жители, % промяна на годишна база

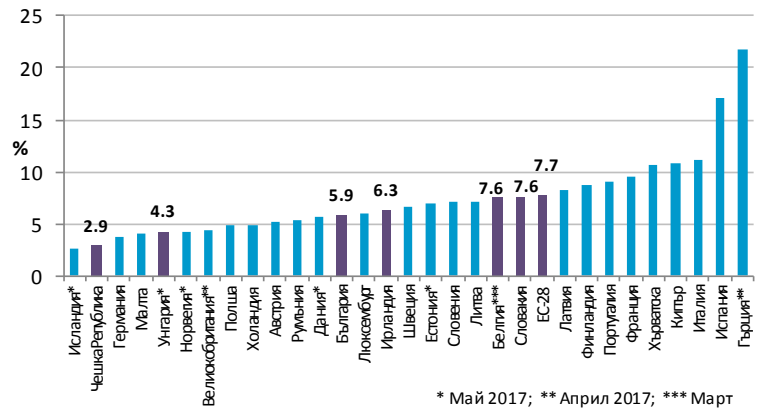

България: Реален сектор

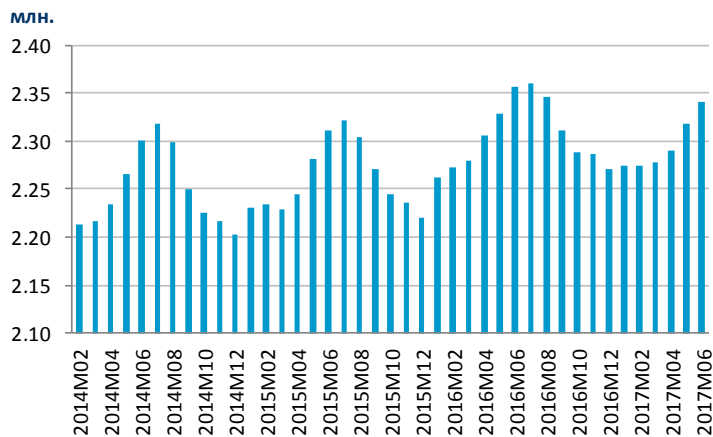
Коефициент на безработица

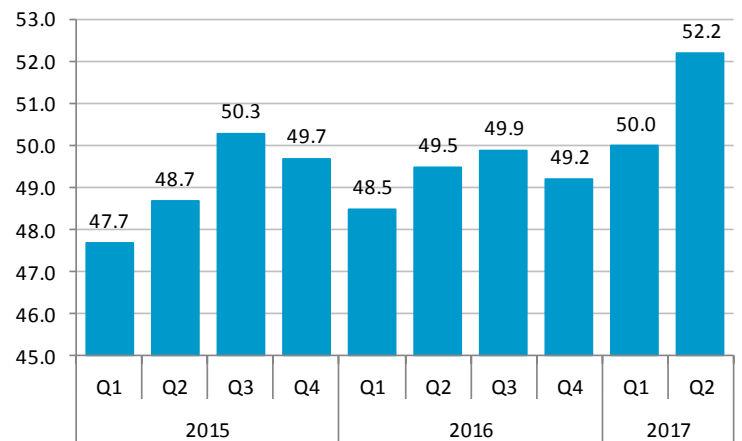
ЕС: Коефициент на безработица, сезонно изгладени данни, по страни към Юни 2017

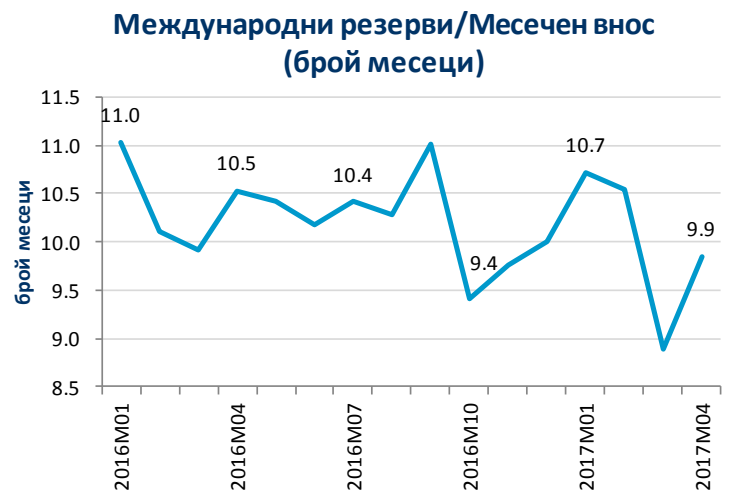
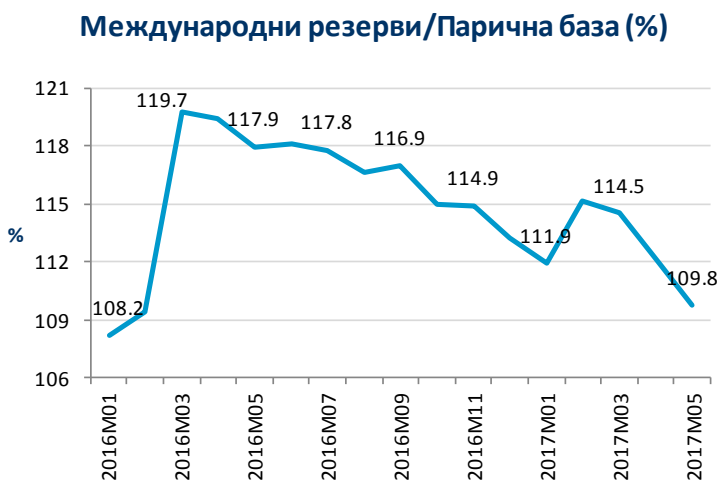
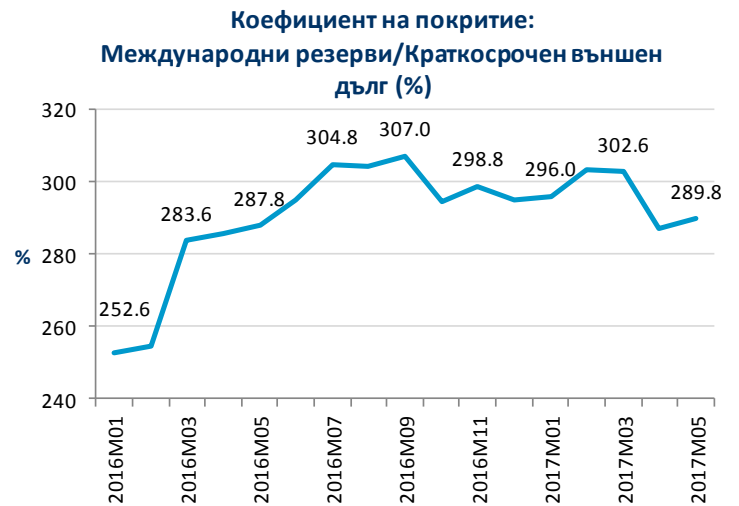
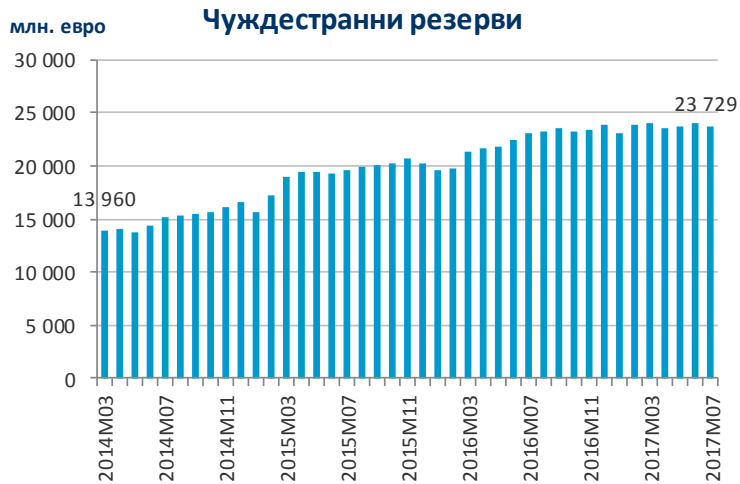
България: Брой наети лица

България: Коефициент на заетост

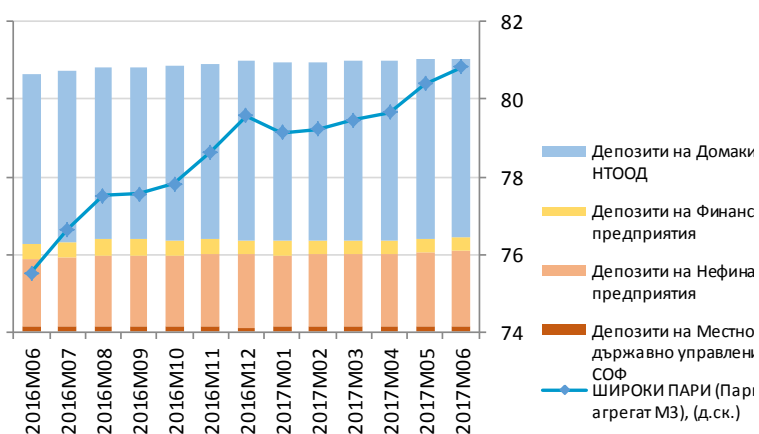

България: Паричен сектор

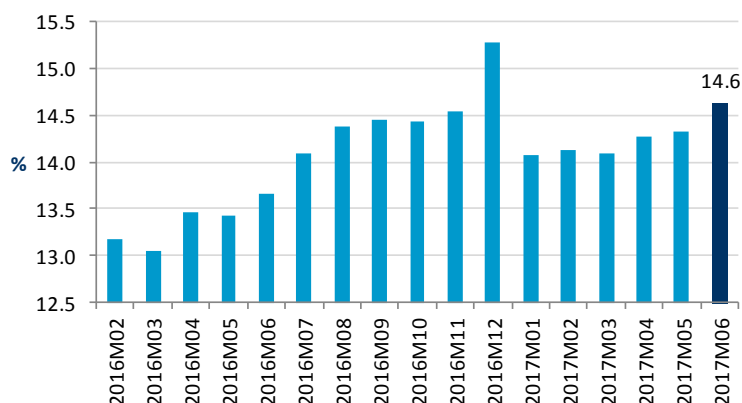

България: Паричен сектор

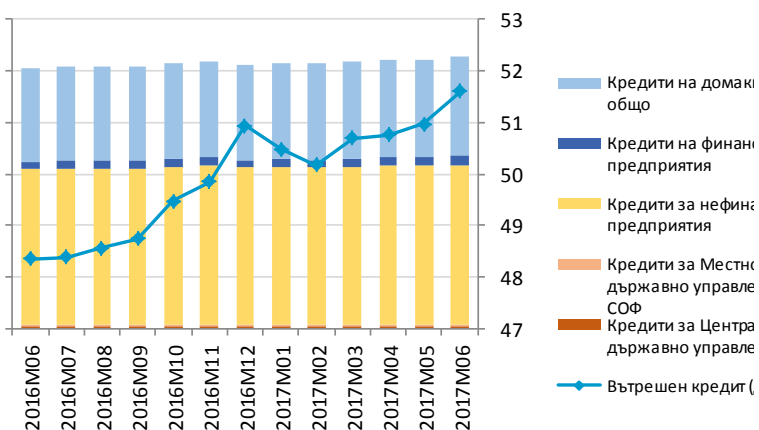
Депозити и широки пари (МЗ), (млрд. лв.)

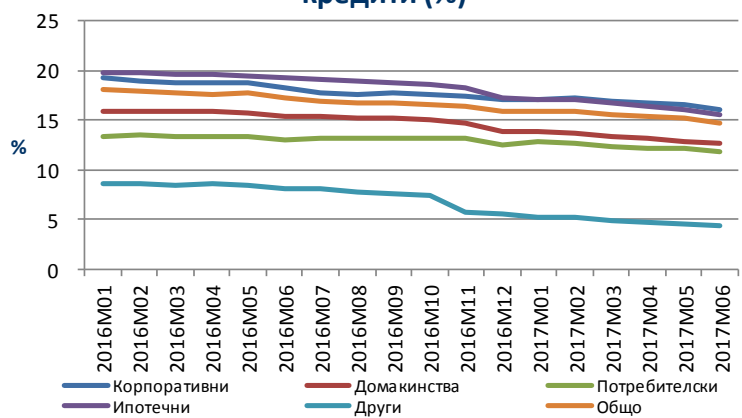
Пари в обращение/БВП (%)

Кредити и вътрешен кредит (млрд. лв.)

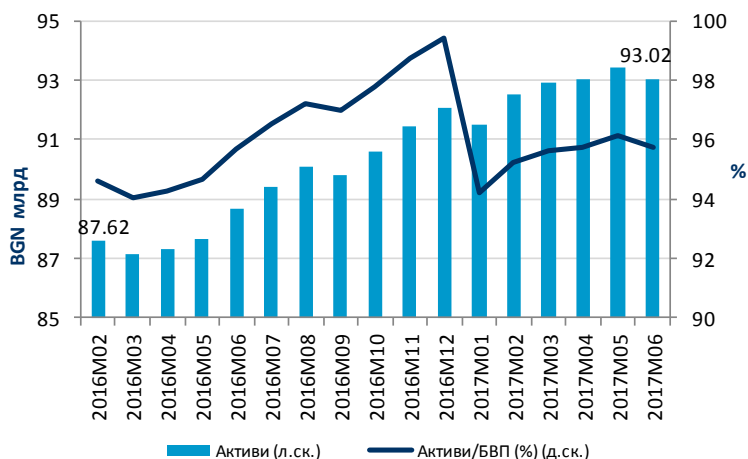

Банков сектор: Лоши и преструктурирани кредити (%)

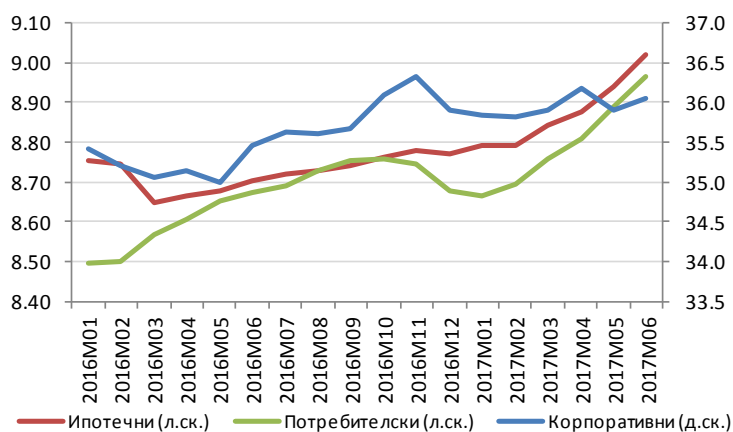

България: Банков сектор

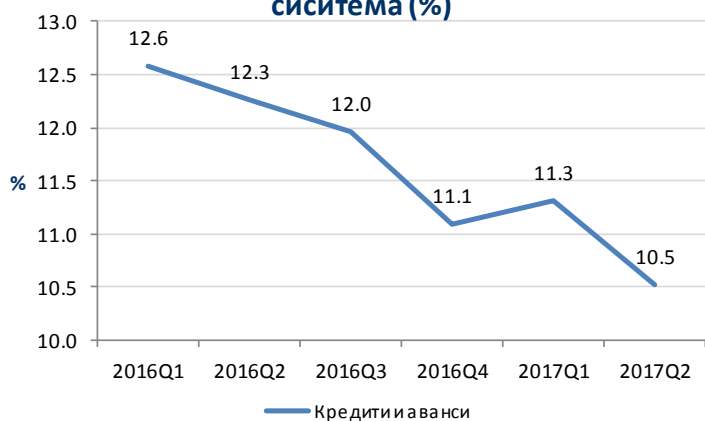
Активи

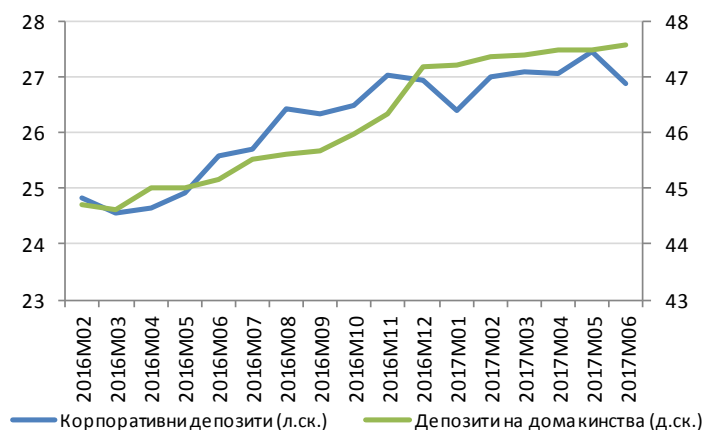
Кредити (BGN млрд)

Необслужвани кредити в банковата система (%)

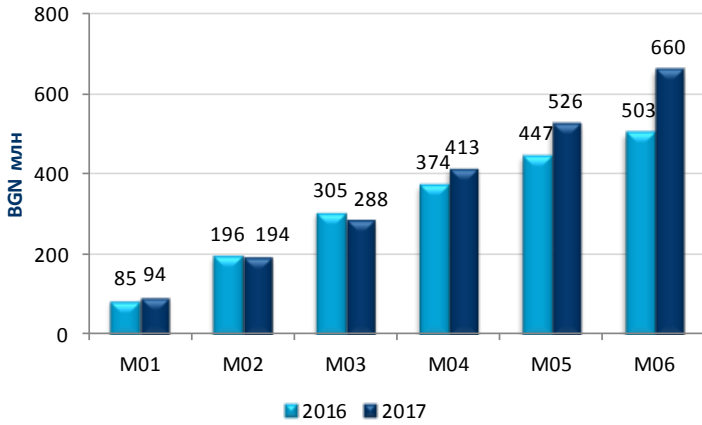

Депозити (BGN млрд)

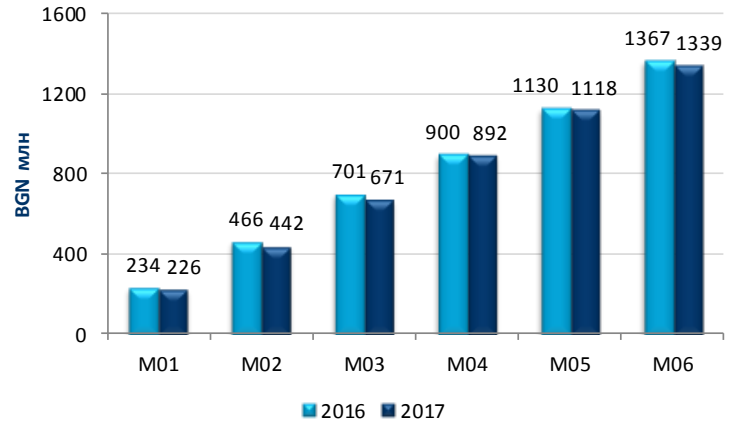

България: Банков сектор

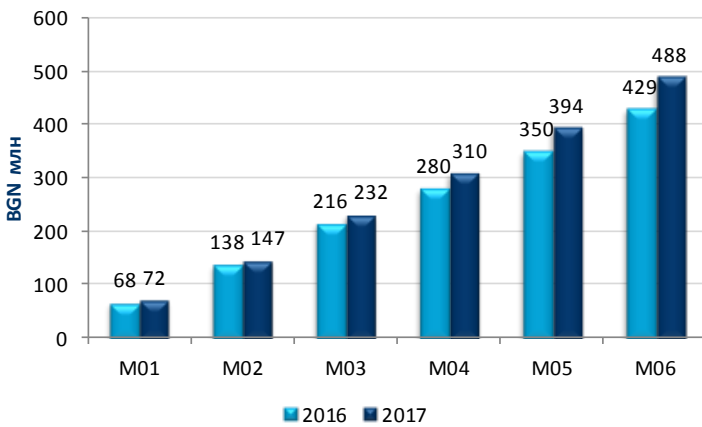
Нетна печалба

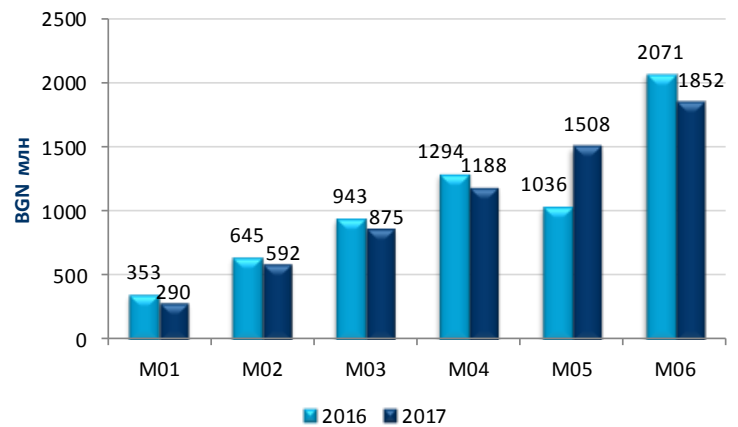
Нетен лихвен доход

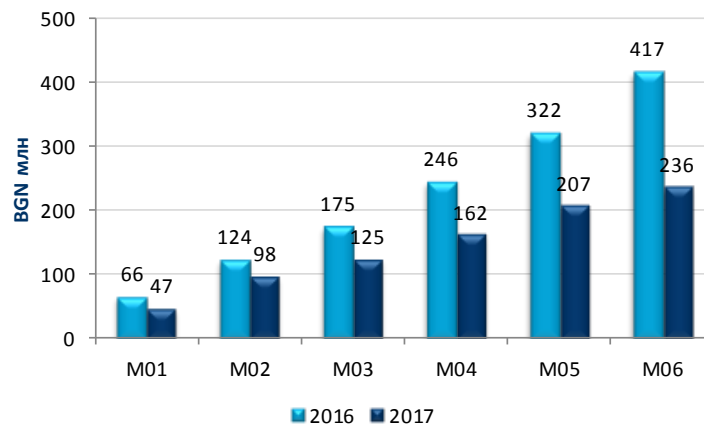
Нетен доход от такси

Нетен оперативен доход

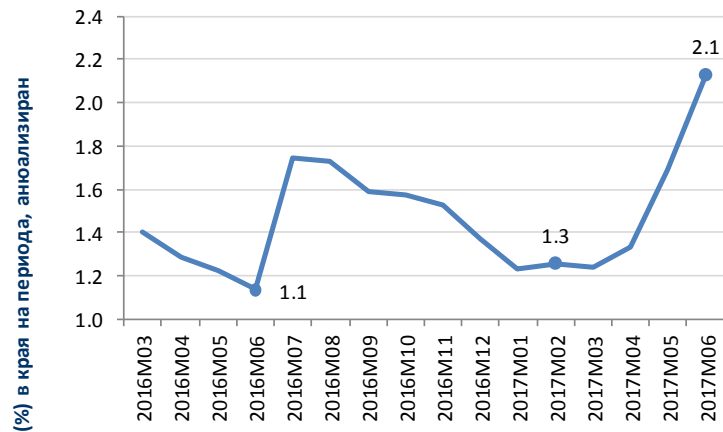

Обезценки

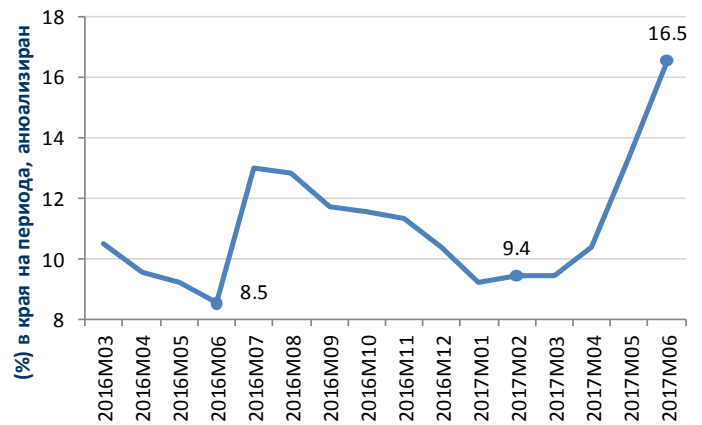

България: Банков сектор

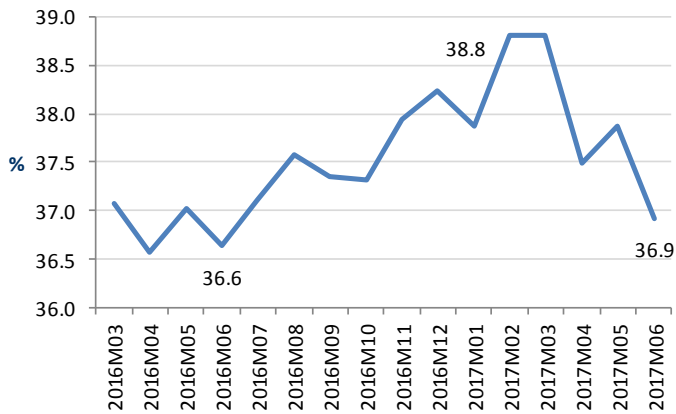
Възвръщаемост на активите (ROA)

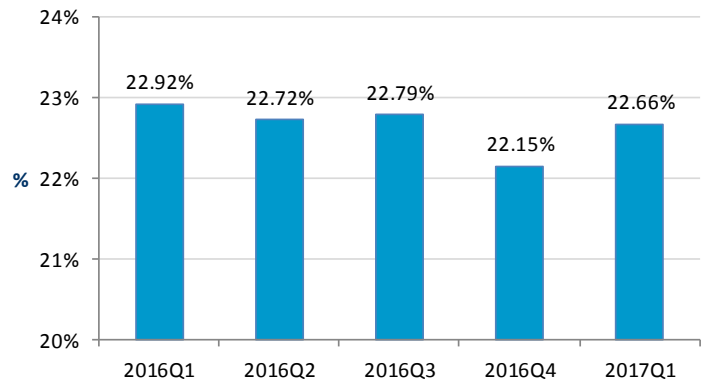
Възвръщаемост на капитала (ROE)

Коефициент на ликвидните активи (КЛА)

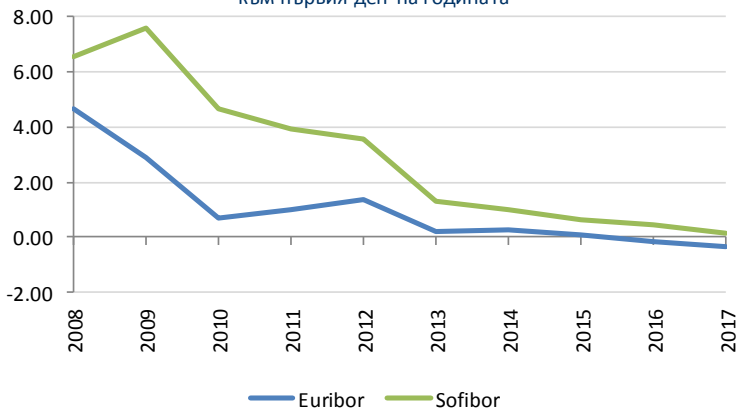
Съотношение на капиталова адекватност

България: Индекси и лихвени проценти

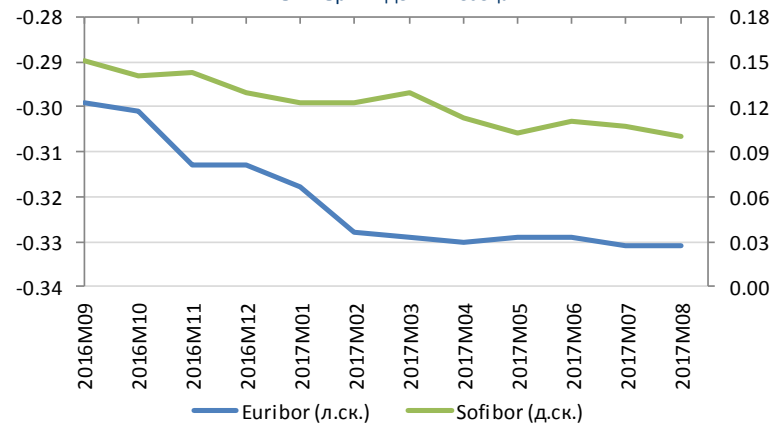
3-месечни индекси

към първия ден на годината

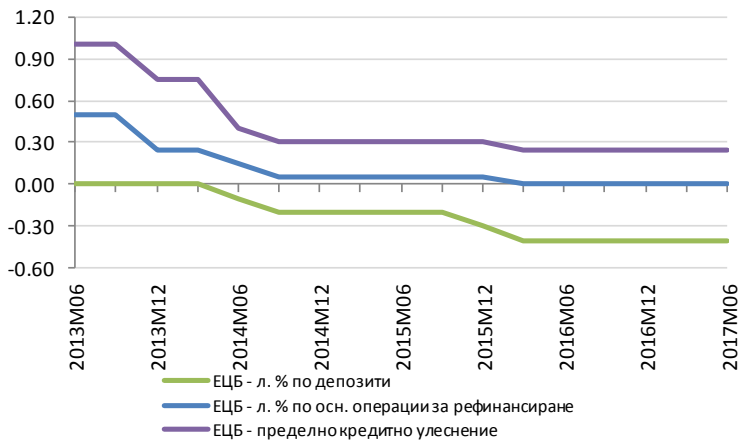

3-месечни индекси

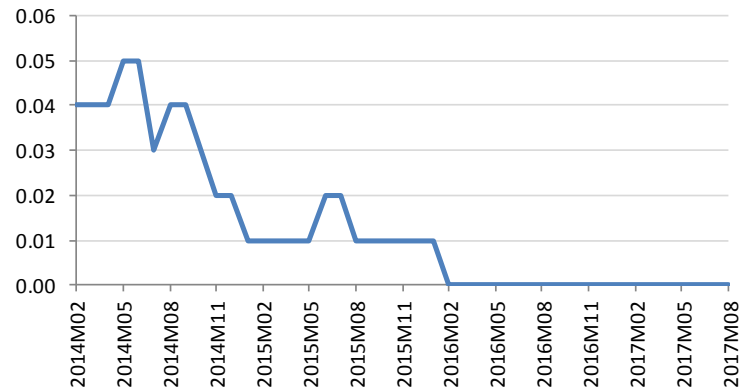
към първия ден в месеца

Лихвени проценти (%)

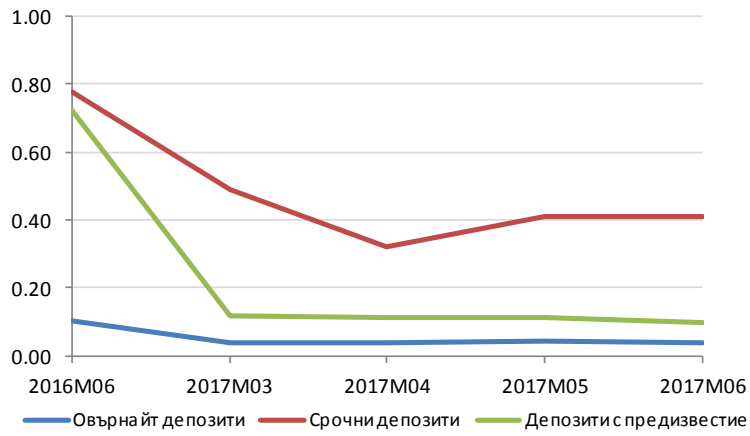

Основен лихвен процент на БНБ (%)

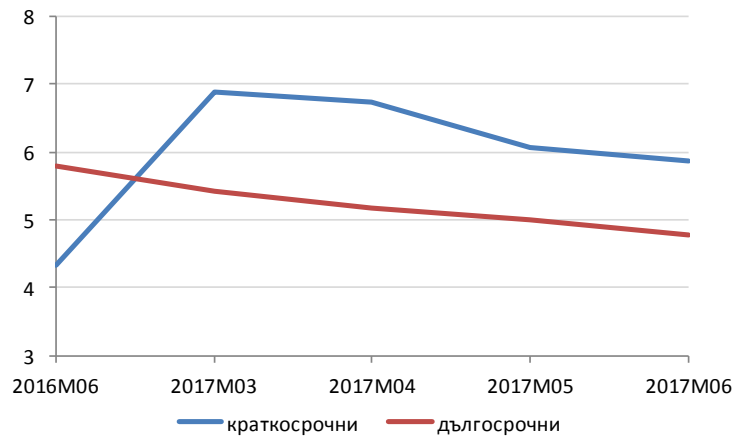

България: Лихвените проценти по нов бизнес по депозити и кредити

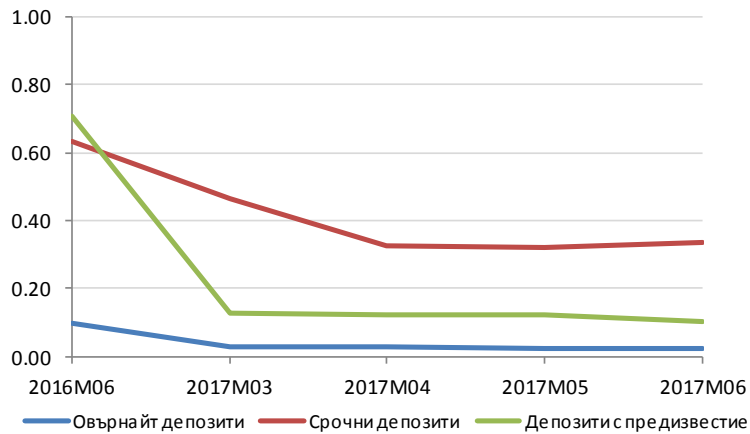
Лихвени проценти (%) в BGN

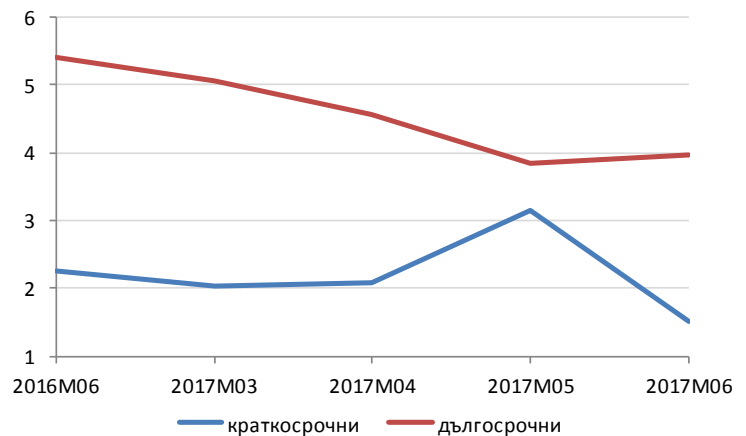
Лихвени проценти (%) в BGN

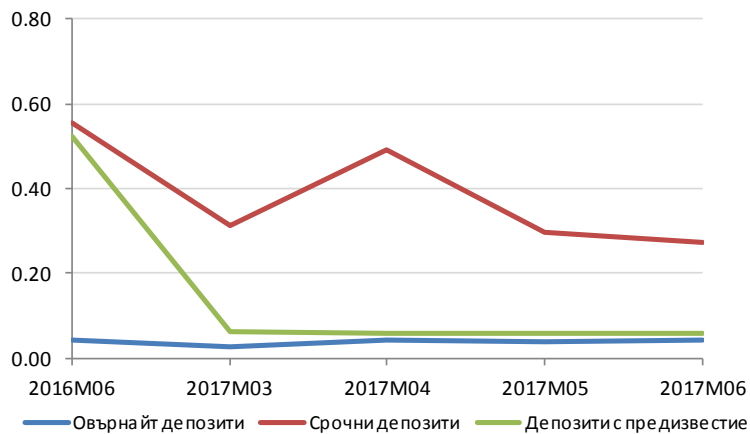
Лихвени проценти (%) в EUR

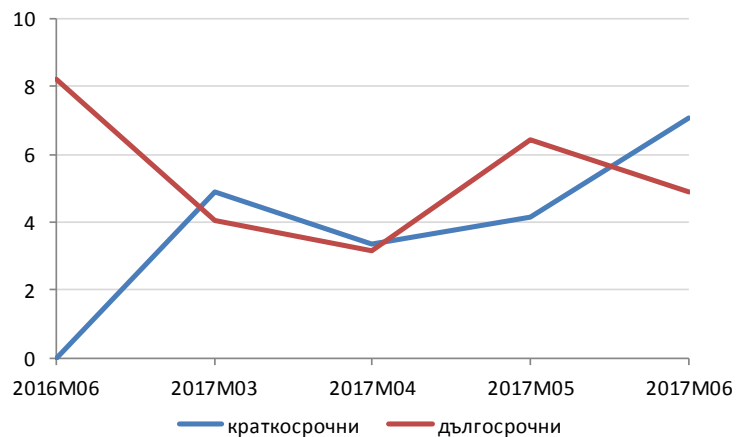
Лихвени проценти (%) в EUR

Лихвени проценти (%) в USD

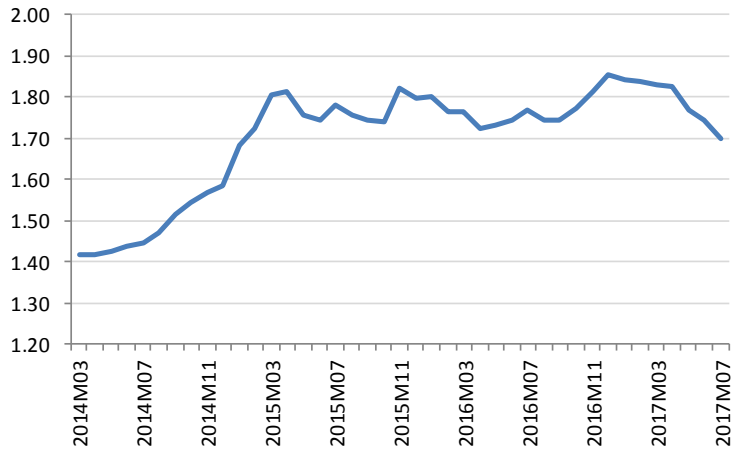
Лихвени проценти (%) в USD

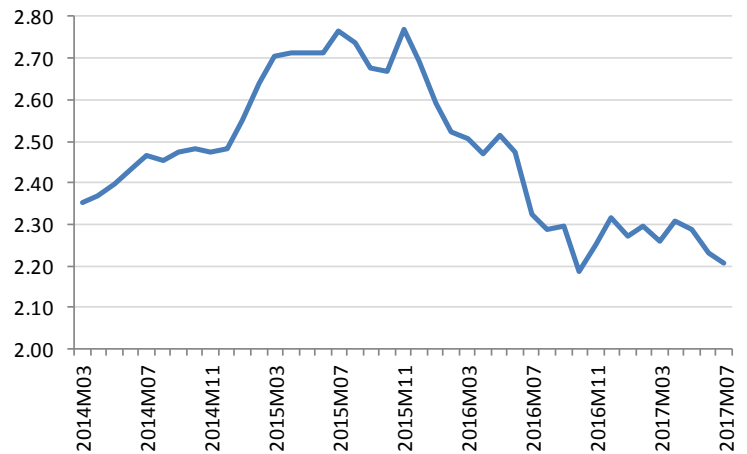

България: Валутни курсове

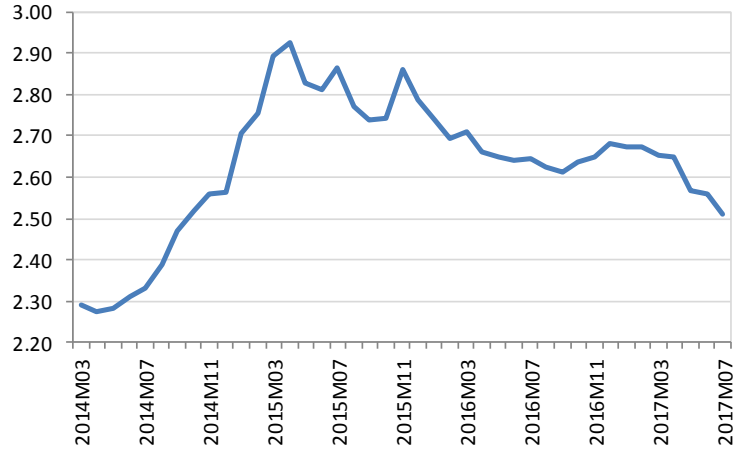
BGN/USD

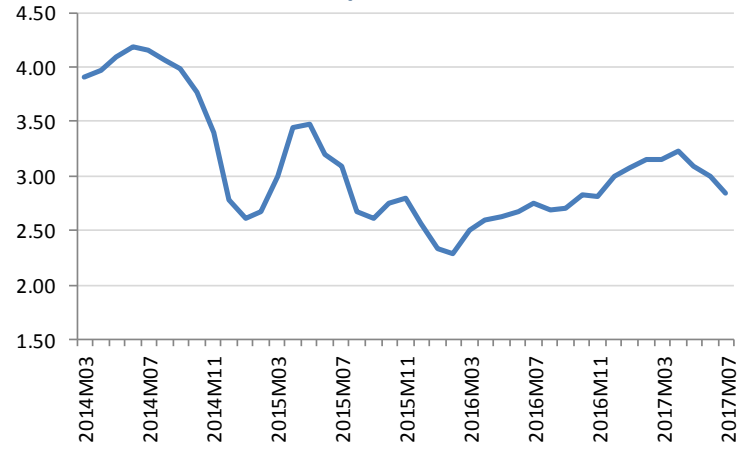
BGN/GBP

BGN/10CHY

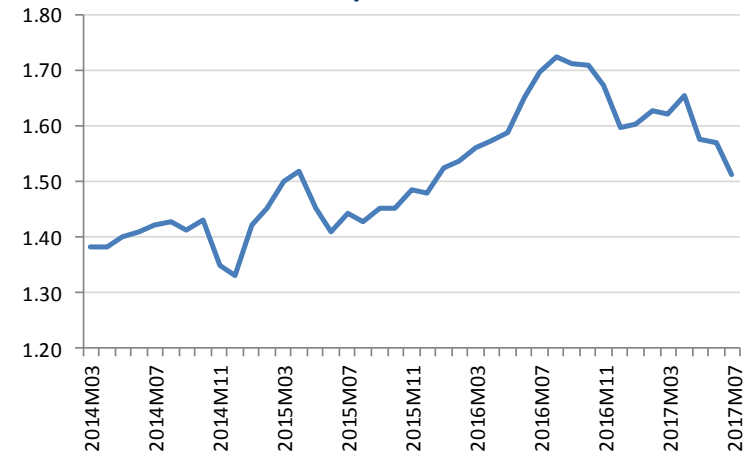
BGN/100RUB

BGN/10TRY

BGN/100JPY

ДЕФИНИЦИИ И МЕТОДОЛОГИЧЕСКИ БЕЛЕЖКИ

Управителният съвет на ЕЦБ определя основните лихвени проценти за еврозоната, както следва: Лихвеният процент по основните операции по рефинансиране (MRO), който осигуряват основната ликвидност на банковата система. Процентът на MRO определя цената, при която банките могат да получат заем от централната банка за период от една седмица. Процентът на депозитното улеснение, който банките могат да използват за овърнайт депозити в Евросистемата. Лихвеният процент на депозитното улеснение е един от трите лихвени процента, който ЕЦБ определя на всеки шест седмици като част от своята парична политика. Ставката определя лихвата, която банките получават за внасяне на пари в централната банка за една нощ. От юни 2014 г. този процент е отрицателен. Ставката на пределното кредитно улеснение, която предлага овърнайт кредит на банките от Евросистемата. Ако банките имат нужда от пари през нощта, те могат да заемат от пределното кредитно улеснение срещу по-висок процент.

ВЪНШЕН СЕКТОР

ТЕКУЩА СМЕТКА

От 17 април 2015 г. в съответствие с Календара за разпространение на статистически данни БНБ започна регулярното публикуване на месечни данни за платежния баланс, съставени по шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция (МВФ, 2008). В европейския съюз преминаването към новите методологически изисквания на шестото издание на Ръководството бе координирано от европейската система на централните банки и европейската статистическа система. С шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международната инвестиционна позиция (МВФ, 2008) се въвеждат съществени методологически промени в отчитането на търговията със стоки и на търговията с услуги. На основата на тяхната икономическа същност отделни подстатии се прекласифицират от статия Стоки (внос и износ) в статия Услуги (внос и износ), и обратно. Тези методологически промени водят до различия между данните за износа и вноса на стоки, съставяни от БНБ за статистиката на платежния баланс, и тези съставяни от НСИ за статистиката на външната търговия. Поради това няма равенство между данните за износа, вноса и търговско салдо, съставяни от НСИ, и данните за износа, вноса и търговско салдо, съставяни от БНБ за статистиката на платежния баланс. Съгласно статистиката на външната търговия, износьт на стоки за първите два месеца на 2015 г. е в размер на 3483,1 млн. EUR, като се увеличава с 249,1 млн. EUR (7,7 %) в сравнение със същия период на 2014 г. (3234 млн. EUR). Вносьт на стоки за януари – февруари 2015 г. възлиза на 3856,9 млн. EUR, като се повишава с 58,9 млн. EUR (1,6 %) спрямо същия период на 2014 г. (3797,9 млн. EUR). За отчетния период на 2015 г. търговското салдо е отрицателно в размер на 373,8 млн. EUR (0,9 % от БВП), като дефицитът намалява със 190,2 млн. EUR спрямо януари – февруари 2014 г. (дефицит в размер на 564 млн. EUR, 1,3 % от БВП). Предвид аналитичното значение на данните за износа и вноса на стоки от статистиката на външната търговия БНБ ще продължи практиката да подготвя кратък текст за динамиката на външната търговия, както и поддържането на съответните серии от данни. Тези материали се съдържат в публикацията Платежен баланс и са публикувани на интернет страницата на БНБ. По-подробна информация за тези методологически промени има в материала Съставяне на статистиката на платежния баланс съгласно методологията на шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международната инвестиционна позиция. По отношение на преките инвестиции с шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция се въвежда съществено различен принцип при представянето им в платежния баланс – принципът Актив/Пасив. Предвид аналитичното значение на досегашното представяне – на база на принципа на първоначалната посока на инвестицията, в приложението Преки инвестиции към публикацията Платежен баланс и в таблиците за преките инвестиции данните ще продължат да бъдат представяни и в съответствие с принципа на първоначалната посока на инвестицията. В съответствие с принципа на първоначалната посока на инвестицията, преките чуждестранни инвестиции в страната за февруари възлизат на 53,9 млн. EUR (при 94,7 млн. EUR за февруари 2014 г.). За януари – февруари 2015 г. преките чуждестранни инвестиции в страната са в размер на 128,2 млн. EUR (при 137,7 млн. EUR за януари – февруари 2014 г.). Преките инвестиции в чужбина за февруари възлизат на 9,4 млн. EUR (при 5,7 млн. EUR за февруари 2014 г.). За януари – февруари 2015 г. преките инвестиции в чужбина са отрицателни в размер на 16,6 млн. EUR (при положителни в размер на 108,7 млн. EUR за януари – февруари 2014 г.). По-подробна информация за преките инвестиции има в приложението Преки инвестиции (януари – февруари 2015 г.) на публикацията Платежен баланс, а данни – в таблица 10 – Преки инвестиции на публика-

цията. Текущата сметка обхваща получаването и предоставянето на стоки и услуги, доход и текущи трансфери между страната и останалия свят. Потоците, записани в кредитната страна, представляват тази част на brutния вътрешен продукт, предоставени на останалия свят (износ на стоки и услуги), както и предоставянето на фактори на производство, изразени чрез получен (или който следва да бъде получен) доход – компенсации на наетите и инвестиционен доход (лихви, дивиденди и др.). Включват се също така и компенсиращи записи за безвъзмездно получени реални и финансови ресурси (трансфери). Потоците в дебитната страна представляват brutния продукт, създаден в останалата част на света и придобит от националната икономика (внос на стоки и услуги), както и придобиването на фактори на производство, изразени чрез платен (или който следва да се плати) доход. Включват се също така и компенсиращи записи за безвъзмездно предоставени реални и финансови ресурси. Статията Стоки в текущата сметка на платежния баланс обхваща преносими стоки, за които е налице смяна на собствеността между резиденти и нерезиденти. Данните за вноса и износа FOB (Free on board) са базирани на митнически декларации като кодовете, използвани в тях са по „Хармонизираната система за описание и кодиране на стоките“, на Световната митническа организация, въведена през 1988 и допълнена през 1992. Считано с данните за януари 2006 Българската народна банка и Националният статистически институт съвместно прилагат разработена от тях методология за оценка на вноса по цени fob и на приходите и разходите за товарен транспорт. Методологията се базира на анализ на съотношенията cif – fob при вноса на стоки в зависимост от различните видове доставки по вноса, както и от използвания транспорт и националност на превозвача. При представяне на географското разпределение на данните за износа и вноса в платежния баланс на страната се следват следните правила:

Съгласно EURпейските Регламенти, при търговия със страни членки на ЕС:

- при пристигания - страната партньор е страната членка, от която стоките се изпращат за България.
- при изпращания - страната партньор е страната членка, за която се изпращат стоките.

При данните за търговията със страни извън ЕС:

- при внос - страната партньор е тази, която е произвела стоката, наречена “страна на произход”.
- при износа - страната партньор е тази, която ще потребява стоките наречена “страна на потребление”.

Статията Услуги обхваща транспортни, туристически и други услуги.

Българската народна банка извлича данните за товарния транспорт от данните за външната търговия и за пътническият транспорт от данните за туризма на базата на оценки. Считано с данните за м. януари 2006 БНБ въведе нова методология за оценка на приходите и разходите за товарен транспорт. Приходите от товарен транспорт се формират от оценката на приходите на местни превозвачи свързани с износа на стоки на страната. Разходите се калкулират като оценка на разходите направени от местни лица в полза на чуждестранни превозвачи, свързани с вноса на стоки в страната. Приходите и разходите се оценяват по типове транспорт и националност на превозвача. С въвеждането на системата „ИНТРАСТАТ“, от януари 2007 настъпиха промени и в начина на оценяване на приходите и разходите от товарен транспорт на България с останалите страни – членки на ЕС. Поради по-големия срок за получаване от НСИ на подробни данни за търговията на България с останалите страни – членки на ЕС, към датата на публикуване на първоначалния отчет за платежния баланс за съответния месец (42 дни след края на отчетния период) предварителната оценка за приходите и разходите от товарен транспорт е изчислена на база на данните от предходни години. Тези оценки подлежат на ревизия след получаване на предварителните подробни данни (с детайли по страни и стоки) за търговията с останалите страни – членки на ЕС за отчетния месец.

Статия Пътувания обхваща стоки и услуги, включително тези, свързани със здравни и образователни услуги, предоставени на туристи, пътуващи служебно или лично. До края на 2006 данните за туризма се базират на данни от Министерството на вътрешните работи относно броя на туристите, пресекли границата, както и на оценки на разходите, извършени от един турист на база на методология за оценяване на приходите и разходите от туристически услуги – „Методология за оценка на приходите и разходите от пътувания и туризъм в платежния баланс на България“ (Българска народна банка, Министерство на търговията и туризма, 18 ноември 1999). От началото на 2007 данните за броя на чуждестранните граждани, посетили страната се базират на информация от НСГП и дооценки на НСИ. С данните за м. януари 2010 БНБ въведе нова методология за оценка на приходите и разходите за пътувания и пътнически транспорт. Най-общо моделът за оценка на статия Пътувания се базира на производението на броя на презграничните пътувания по размера на направените разходите за едно пътуване от съответния тип (за по-подробна информация виж „Методология за оценка на статии „Пътувания“, “Пътнически транспорт” и “Компенсация на наетите - кредит” на платежния баланс на България“ (Българска народна банка, март 2010)). Оценките за броя и структурата на презграничните пътувания се базират на данни от Министерството на вътрешните работи относно броя на пресичанията на държавната граница и дооценки на Национал-

ният статистически институт. Оценка на размера на разходите, направени по време на едно пътуване са построени в резултат на данните събрани от проведеното от БНБ Проучване на границата сред пътуващите български и чуждестранни граждани (юли 2007 – август 2008). С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009.

Статията Други услуги обхваща постъпленията и плащанията по всички останали категории услуги, различни от тези, свързани с транспорт или пътувания (съобщителни, строително-монтажни, финансови, застрахователни, лизингови, услуги в областта на науката, културата и спорта и др.). Източници на информация по тази статия до края на 2009 са отчетите на банките за извършения от тях и техните клиенти износ и внос на нефакторни услуги и на фирмите, които предоставят тримесечна информация за сметките си в чужбина. От 1 януари 2010 влезе в сила Регламент (ЕО) № 924/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 относно презграничните плащания в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2560/2001, с който се повиши до 100 000 BGN прага, под който са премахнати задълженията за отчитане въз основа на сетълмент, наложени на доставчиците на платежни услуги за целите на статистическото отчитане на платежния баланс, които са свързани с платежни операции на техни клиенти. Качеството и обхвата на събираната от банките информация зависи в голяма степен от размера на прага, над който банките докладват на БНБ информация за извършвани от тях операции между резиденти и нерезиденти. Въвеждането на праг от 50 000 EUR, считано от 1 януари 2010, при липса на алтернативен източник, би довело до силно влошаване качеството на данните за платежния баланс на страната и преди всичко на текущата сметка. Направеният анализ показва, че загубата на информация при някои видове услуги би достигнала до 90 %. Поради това БНБ промени методологията за събиране на данни за износа и вноса на услуги и някои други операции в текущата сметка на платежния баланс. От 1 януари 2010 влезе в сила Регламент (ЕО) № 924/2009 на европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 относно презграничните плащания в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2560/2001, с който се повиши до 100 000 BGN прага, под който са премахнати задълженията за отчитане въз основа на сетълмент, наложени на доставчиците на платежни услуги за целите на статистическото отчитане на платежния баланс, които са свързани с платежни операции на техни клиенти. Качеството и обхвата на събираната от банките информация зависи в голяма степен от размера на прага, над който банките докладват на БНБ информация за извършвани от тях операции между резиденти и нерезиденти. Въвеждането на праг от 50 000 EUR, считано от 1 януари 2010, при липса на алтернативен източник, би довело до силно влошаване качеството на данните за платежния баланс на страната и преди всичко на текущата сметка. Направеният анализ показва, че загубата на информация при някои видове услуги би достигнала до 90 %. Поради това БНБ промени методологията за събиране на данни за износа и вноса на услуги и някои други операции в текущата сметка на платежния баланс. От началото на 2010 БНБ провежда регулярно тримесечно проучване на постъпленията и плащанията между местни и чуждестранни лица във връзка с получаването и предоставянето на услуги, възнаграждения, осигуровки и безвъзмездните постъпления и плащания, които се включват в текущата сметка на платежния баланс. На база на данните събрани от това проучване, с данните за януари 2011 са публикувани ревизирани данни за месеците на 2010 За целите на месечното отчитане на платежния баланс се използват данните от банките за постъпленията и плащанията, свързани с износ и внос на услуги над прага от 100 000 BGN, както и дооценки на БНБ за постъпления и плащания под прага от 100 000 BGN След получаване на тримесечните данни от проучването сред предприятията извършващи внос и износ на други услуги данните подлежат на ревизия.

Статията Доход включва две категории: (1) компенсация на наетите и (2) инвестиционен доход. Компенсациите на наетите обхващат надници, заплати и други плащания към нерезиденти, работещи в страната, или получени от резидентите, работещи в чужбина. Компенсациите на наетите обхващат и доход реализиран в резултат на неофициална заетост. За периода от април 2001 до декември 2006 БНБ оценява този поток съгласно "Методология за оценка на потоците, дължащи се на неофициална заетост", 14 март 2006. С данните за януари 2010 бе въведена нова методология за оценка на кредитната страна на статия Компенсациите на наетите (виж „Методология за оценка на статии „Пътувания“, „Пътнически транспорт“ и „Компенсация на наетите - кредит“ на платежния баланс на България“ (Българска народна банка, март 2010). С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009. Инвестиционният доход покрива постъпления и плащания на доход, свързан с външни финансови активи и пасиви – по директни инвестиции (дивиденди и реинвестирана печалба), портфейлни инвестиции, други инвестиции и по резервни активи.

Трансфери са всички реални ресурси и финансови средства, предоставени безвъзмездно от една икономика на друга. Текущите трансфери засягат пряко нивото на разполагаемия доход на една икономика и потреблението на стоки и услу-

ги. В този смисъл, текущите трансфери намаляват дохода и потребителските възможности на страната донор и увеличават дохода и потребителските възможности на страната получател. В Текущи трансфери се включват постъпилите средства по предприсъединителните и присъединителните фондове на европейския съюз, парични преводи от частни лица, както и дарения, помощи, наследство, печалби от лотарии, пенсии, данъци, вноски за социални осигуровки и др. С данните за м. януари 2010 БНБ въведе нова Методология за оценка на статия „Парични преводи от българи, живеещи постоянно в чужбина“.

Статията „Парични преводи от българи, живеещи постоянно в чужбина“ е подстатия на статията „Текущи трансфери, кредит“ в текущата сметка на платежния баланс и е балансираща статия за безвъзмездно получени ресурси в брой или в натура. Въвеждането на новата методология за отчитане на тези потоци се налага основно поради промяна в официалния праг на отчитане на търговските банки и поради необходимост от обхващане на трансферите, извършени не само по официален път, но и по неофициални канали. Оценка на емигрантските преводи се базира на умножението на броя български емигранти, преобладаващи пари към техни близки, по сума на средния трансфер. Тези изчисления се правят съответно за официалния и неофициалния канал на трансфериране. Сумирането на средствата трансферирани по двата канала представлява общата сума на преводите от български емигранти. Данните за броя на българските емигранти се базира на информация от Държавната агенция за българите в чужбина, българските посолства в чужбина и данни на EURстат. Данните за процента на български емигранти, трансфериращи към техни близки в страната, за дела на трансфериращи по официален канал и неофициален канал и за средния трансфер за всеки от трансферните канали се базира на данни от Проучване на границата сред пътуващите български и чуждестранни граждани (август 2007– юли 2008), проведено от БНБ чрез външен изпълнител. С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009.

КАПИТАЛОВА СМЕТКА

Капиталовата сметка включва две категории: (1) капиталови трансфери и (2) придобиване или предоставяне на нематериални, нефинансови активи. Когато са в натура, капиталовите трансфери включват (1) прехвърляне на собственост на основни средства, или (2) безвъзмездно опрощаване на пасив от страна на кредитора. Когато е налице плащане, един трансфер е капиталов, когато е свързан със или зависим от придобиване или предоставяне на основни средства (например инвестиционни субсидии).

ФИНАНСОВА СМЕТКА

Финансовата сметка обхваща всички транзакции (реално извършени и начислени) във външните финансови активи и пасиви на една икономика. Външните активи и пасиви са класифицирани основно според типа на инвестицията. Финансовата сметка включва (1) преки инвестиции, (2) портфейлни инвестиции и (3) други инвестиции. Преки инвестиции включва преки инвестиции в чужбина, преки инвестиции в страната и сливания и придобивания. Пряка инвестиция е категория в международните инвестиции, при която резидент на една икономика – директен инвеститор – придобива дълготраен интерес (поне 10 % от дяловия капитал или правото на глас) в предприятие, намиращо се в друга икономика – директно инвестиционно предприятие. Директната инвестиция включва както първоначалната транзакция, чрез която се установява отношението между директния инвеститор и директното инвестиционно предприятие, така и всички последващи транзакции между тях. Транзакциите могат да касаят промяна в участието на директния инвеститор в капитала на инвестиционното предприятие, промяна във вътрешнофирмената задлъжнялост, както и дела на директния инвеститор в неразпределената печалба/загуба на предприятието за отчетния период. Преките инвестиции в чужбина се отчитат като актив, преките инвестиции в страната – като пасив

В подстатията Сливания и придобивания се отразяват всички сделки по сливания и придобивания, с цел да се елиминира тяхното влияние върху отчетните данни за преките инвестиции в страната. Международната практика показва, че извършването на такива транзакции като цяло не води до увеличаване на производствените мощности и на заетостта, както и че направените изводи от анализа на данните за преките инвестиции в които са включени данните за сделки по сливане и придобиване могат да бъдат неточни относно размера на инвестициите, тяхната динамика, отраслова и географска структура. (Виж “European Central Bank, Eurostat, Foreign Direct Investment Task Force Report”, March 2004, para.332).

Портфейлни инвестиции включва портфейлни инвестиции, активи и портфейлни инвестиции, пасиви. Портфейлните инвестиции са вложения в акции, когато техният размер не надвишава 10 % от дяловия/акционерен капитал на дружес-

твото, вложения в облигации, бонове, инструменти на паричния пазар или други търгуеми ценни книжа.

Други инвестиции включва търговски кредити, заеми, валутни депозити и други активи и пасиви.

В платежния баланс под търговски кредит се разбират вземания между партньори по търговска сделка, които не са секюритизирани с търгуеми ценни книжа.

Статия Заеми включва получени и изплатени главници по дългосрочни и краткосрочни заеми между резидент и нерезидент, които заеми не са секюритизирани с търгуеми ценни книжа. От статия Заеми, пасиви се изключват транзакциите, свързани с получаване или погасяване на главници по кредити, отпуснати от МВФ, както и получаването на главници по заеми, отпуснати в подкрепа на платежния баланс. Последните се записват в съответните статии на група Д. Резерви и друго финансиране.

Статията Валута и депозити представя в актива си измененията във валутните депозити на резиденти в чужбина, а в пасива си – измененията в задълженията на банките, опериращи на територията на България към нерезиденти в местна и чужда валута. Съгласно основните принципи, залегнали в „Ръководството по платежен баланс“ (МВФ, 1993), при отчитане на промените във валутните депозити, Българската народна банка елиминира промените в тях, дължащи се на валутно-курсови разлики.

Статиите Други активи и Други пасиви включват осъществените транзакции по разни разчети, непокрити в останалите категории и натрупаните просрочия на дъл

Грешки и пропуски (нето) е компенсаторна статия. Тя съществува в представянето на платежния баланс, защото системата за набиране на данни, която Българската народна банка използва, не е затворена, а представлява комбинация от различни източници на информация. За разлика от други статистически отчети, като например паричната статистика, набирането на информацията, необходима за съставяне на платежния баланс, не може да се ограничи само до използването на счетоводните отчети на банките като единствен източник на данни. Колебанията в Грешки и пропуски (нето), както в знака, така и в размера, се дължат главно на: (1) ревизии на данните за вноса и износа (2) усъвършенстване на методологията за компилиране на отделните статии на платежния баланс и (3) съществуването на обективни ограничения при събиране на информацията по отделни статии на баланса.

РЕЗЕРВИ И ДРУГО ФИНАНСИРАНЕ

Резервните активи включват тези външни активи, които са на разположение и са контролирани от централната банка (правителството), и се използват за пряко финансиране на дефицити на платежния баланс. Резервните активи включват монетарно злато, специалните права на тираж, резервната позиция при МВФ, валутните активи (включващи валутни депозити и ценни книжа) и други вземания. Записванията в тази категория се отнасят до транзакциите по активите на управление „Емисионно“ на БНБ. Данните за промените в резервните активи се включват в платежния баланс, като се изчистват от промените, предизвикани от валутно-курсевите разлики и ценовата преоценка.

Тази група в аналитичното представяне на платежния баланс включва също и Ползвани кредити от МВФ и статията Извънредно финансиране. Извънредното финансиране обхваща кредитите, получени в подкрепа на платежния баланс, както и отсрочени/преструктурирани плащания и плащания на просрочия, произтичащи от проблеми с платежния баланс. В съответствие с методологията за отчитане на операциите по извънредното финансиране („Ръководството по платежен баланс“ (МВФ, 1993), т. 454), платените главници по кредитите, получени в подкрепа на платежния баланс се отразяват във Финансовата сметка в позицията Други инвестиции – Пасиви – Заеми – Държавно управление.

РЕАЛЕН СЕКТОР

БВП – производствен метод - национално ниво

Брутният вътрешен продукт, изчислен по производствения метод, характеризира крайния резултат от икономическата дейност и се измерва с добавената стойност, създадена при производството на стоки и услуги от единиците, резиденти на икономическата територия на страната. По производствения метод БВП по пазарни цени се изчислява като сума от брутната добавена стойност по базисни цени общо за икономиката и корективите, които включват нето данъци върху продуктите, неприпадаем данък върху добавената стойност и мита върху вноса.

БВП - Метод на доходите - национално ниво

Методът на доходите е съставна част от сметките за първично разпределение на доходите. Чрез метода се отразяват

доходите като елементи на добавената стойност създадена в процеса на производство. Балансова позиция на метода на доходите е брутния опериращ излишък/брутен смесен доход.

БВП - Разходи за крайно потребление - национално ниво

БВП по метода на крайното използване се изчислява като сума от индивидуалното потребление (вкл. крайни потребителски разходи на домакинствата, крайни потребителски разходи на нетърговските организации, обслужващи домакинствата, крайни разходи на правителството за индивидуално потребление), колективното потребление (крайните разходи на правителството за колективно потребление, които задоволяват потребностите на обществото като цяло), бруто образуване на основен капитал (направените инвестиции за дълготрайни активи), изменението на запасите и външнотърговското салдо на стоки и услуги (разликата между износа и вноса на стоки и услуги).

Наблюдение на бизнес тенденциите в промишлеността, строителството, търговията и услугите

Бизнес наблюденията в промишлеността, строителството, търговията на дребно и сектора на услугите събират информация за мненията на предприемачите по отношение на състоянието и развитието на техния бизнес. Отговорите на въпросите, включени в отделните анкетни карти са представени в тристепенна категорийна скала. Резултати са под формата на баланси, които от своя страна се получават като разлика между позитивните и негативните варианти за отговор. Изчисляват се и така наречените съставни показатели, като: показател на доверието (средна аритметична от балансите на мненията на определени показатели), показател на бизнес климата (средна геометрична на балансите за настоящата и очаквана бизнес ситуация). Част от показателите представляват числова оценка, например осигуреност на производството с поръчки (брой месеци), натоварване на мощностите (%) и други.

Инвестиционна активност в промишлеността

Наблюдението събира информация за извършените инвестиции и инвестиционните планове на предприятията. Анкетирването на мениджърите се провежда два пъти в годината - през м. март и м. октомври, като въпросниците имат различно съдържание. На базата на резултатите от мартенското наблюдение се изчислява очакваното процентно изменение на инвестициите през текущата спрямо инвестициите през предходната. Въз основа на данните, получени от октомврийското наблюдение, се изчислява процентното изменение на инвестициите през текущата спрямо инвестициите през предходната, както и прогнозните инвестиции през следващата спрямо инвестициите през текущата.

Индекси на промишленото производство, индекси на оборота в промишлеността

Индексът на промишленото производство е най-важният краткосрочен икономически бизнес показател, който има за цел да измери месечните изменения в промишленото производство в продължение на дълъг период от време. Месечното наблюдение позволява да се проследи икономическото развитие в най-ранния му стадий т.е. навременният индекс на промишленото производство е подходящ за краткосрочно наблюдение на развитието на икономиката. Индексът на оборота отразява развитието на пазара на стоки и услуги, като измерва изменението в приходите от продажби на предприятията, включително приходите от продажби на стоки (купени и препродадени без допълнителна обработка) и приходите от услуги, предоставени на трети страни. Месечните индекси на производството и оборота измерват измененията в произведената продукция и оборота на промишлените предприятия. Тази информация е подходяща за проследяване на текущото икономическо развитие и за краткосрочни прогнози. Индексите не измерват действителното равнище на производството, а оценяват средното изменение на производството между два времеви периода.

Наблюдение на потребителите

Наблюдението събира информация за мненията на потребителите по въпроси, свързани с тяхното финансово състояние, общата икономическа ситуация в страната, инфлацията, безработицата, спестяванията и други. Предлаганите варианти на отговор са представени в петстепенна категорийна скала. Получените резултати са под формата на баланси, които от своя страна се изчисляват като разлика между относителните дялове на позитивните и относителните дялове на негативните мнения със следната особеност: на силно положителното и силно негативното мнение се дава коефициент 1, а на по-умерено положителните и по-умерено негативните мнения - коефициент 0.5. Съставният показател на доверието се изчислява като средна аритметична на балансите на очакванията за развитието през следващите дванадесет месеца на: финансовото състояние и спестяванията на домакинствата, общата икономическа ситуация в страната и без-

работицата, като последният баланс се взема с обратен знак.

Туризъм

При наблюдението и разработката на данните за туризма Националният статистически институт (НСИ) е възприел дефинициите, препоръчани от Световната организация по туризъм и Методологическото ръководство на Евростат. Съгласно тези дефиниции международен турист е всеки посетител, пристигащ в друга страна, която не е страната на неговото постоянно местоживееие, поне за 24 часа, но за не повече от една година, и чиято основна цел не е извършване на дейност срещу заплащане.

Целите на посещение в дадена страна могат да бъдат:

- екскурзия, почивка или развлечения (посещения на културни или исторически забележителности, спортни мероприятия и др.);
- гостуване (при близки или познати);
- служебна цел (командировки, участие в конференции, конгреси и симпозиуми и др.);
- други (образование, лечение и др.).

Статистическите данни за пътуванията на българи в чужбина и посещенията на чужденци в България са получени на базата на месечна информация от Министерството на вътрешните работи (МВР) и извадково изследване на НСИ сред преминаващите български и чужди граждани през граничните пунктове на страната.

Данните за броя на пътуванията на граждани от Европейския съюз представляват оценки на базата на информация от МВР и летищните власти. Данните за влезлите в страната граждани на „трети страни“ са получени директно от МВР. Данните за целите на пътуванията са получени въз основа на регулярно провежданото от НСИ месечно извадково изследване сред преминаващите български и чужди граждани през граничните пунктове на страната.

Индекси на потребителските цени (ИПЦ)

Индексът на потребителските цени е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

Хармонизирани индекси на потребителските цени (ХИПЦ)

Хармонизираният индекс на потребителските цени е сравнима мярка на инфлацията на държавите от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в година t се изчислява с тегла от година $t - 2$.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 2015/2010 от началото на 2016 беше сменена базисната година за ХИПЦ и всички индекси се изчисляват и публикуват при база 2015 година.

Индекси на цени на производител на вътрешния и на международния пазар в промишлеността

Индексите на цени на производител са един от основните краткосрочни икономически показатели, характеризиращи икономическата конюнктура в страната. Индексите измерват средното изменение на цените на промишлените продукти, произвеждани и продавани от българските предприятия на базата на постоянна извадка от групи продукти, произведени от дейността и продадени на вътрешния пазар или директно изнесени на международния пазар, която е представителна за цялото производство.

Нетни чуждестранни активи – получават се като разлика между брутните чуждестранни активи и пасиви на банковия сектор. Брутните чуждестранни активи са представени по инструменти и включват международните валутни резерви на страната и други чуждестранни активи на БНБ и търговските банки. Брутните чуждестранни пасиви отразяват задълже-

нията на БНБ и търговските банки към външния сектор.

ПАРИЧНИ АГРЕГАТИ

Вътрешен кредит – обединява кредита за консолидирания сектор държавно управление и за неправителствения сектор. Кредитът за консолидирания сектор държавно управление обхваща нетните вземания от централното държавно управление и brutните вземания от местното държавно управление и социално-осигурителните фондове. Кредитът за неправителствения сектор включва brutните вземания от нефинансови предприятия, финансови предприятия, домакинства и НТООД.

Широки пари (парично предлагане) – състоят се от пасиви с паричен характер на банките към резидентния сектор с изключение на тези към централното държавно управление и банковия сектор (сектори, притежаващи пари). Инструментите в паричните агрегати са групирани по степен на ликвидност и са представени по валута и по сектори. Използват се следните парични агрегати: М1, М2 и М3. Агрегат М1, известен като тесни пари, включва най-бързо ликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън банките и овърнайт депозити в левове и чуждестранна валута). Квазипарите и паричният агрегат М1 съставят паричния агрегат М2. Квазипарите се състоят от депозити с договорен матуритет до 2 години и депозити, договорени за ползване след предизвестие (вкл. спестовни депозити) до 3 месеца. Най-ниско ликвидните финансови инструменти са репосделките и издадените дългови ценни книжа до 2 години. Те са в левове и чуждестранна валута и заедно с паричния агрегат М2 формират най-широкия паричен агрегат М3, който е известен като парично предлагане (широки пари).

Дългосрочни пасиви на парично-финансовите институции – дългосрочните финансови пасиви включват пасивите на парично-финансовите институции с матуритет над 2 години или период на предизвестие над 3 месеца, както и капитала и резервите. Капитал и резерви включва основния капитал на банковата система; резервите и финансовия резултат.

Паричното предлагане се основава на мултиплицирането на паричната база (пари извън банките и банковите резерви) от търговските банки. За неговото определяне се използват паричните агрегати М1, М2 и М3.

Паричната база (резервните пари) се състои от парите извън банките и средствата на търговските банки (банковите резерви). Последните включват депозитите на търговските банки в БНБ и парите в касите им. Депозитите на търговските банки обхващат задължителните минимални резерви и свръхрезервите (овърнайт и депозити с договорен матуритет). Динамиката на резервите зависи от размера на задължителните резерви (които са фиксирана част от депозитите) и от свръхрезервите. Размерът на задължителните резерви се определя от УС на БНБ и е единственият инструмент на паричната политика на централната банка в условията на паричен съвет. Равнището на свръхрезервите отразява ликвидното състояние на търговските банки и склонността им към по-голяма сигурност.

Механизъм на паричното предлагане

Паричното предлагане (М3) може да се представя като произведение на паричната база и променливата паричен мултипликатор.

Паричен мултипликатор – характеризира степента на мултипликационния ефект от дейността на търговските банки. Измерва се чрез съотношенията на широки пари (М3) или на отделните агрегати (М1 и М2) към резервните пари. Паричният мултипликатор е функция на съотношението пари извън банките / депозити и на банковите резерви към депозитите, известни като фактори за определяне на паричното предлагане. Съотношението между парите извън банките и депозитите зависи преди всичко от поведението на широката публика, а съотношението между банковите резерви и депозитите е резултат от поведението на търговските банки.

Източници на резервните пари

При стабилен паричен мултипликатор чрез въздействие върху източниците на резервните пари може да се повлияе върху общото предлагане на пари.

Чуждестранни активи (нето) – те отразяват увеличението/намалението на валутния резерв на страната. В условията на паричния съвет изменението на валутните резерви, когато е за сметка на депозитите на правителството, не влияе пряко върху паричната база и автоматично се стерилизира.

Вземания от централното държавно управление (нето) – нетната позиция се получава в резултат от нетиране на активите на централното държавно управление (салдата по левови заеми, отпуснати преди юни 1997 по силата на тогава действащия Закон за БНБ, и по валутните заеми съгласно чл. 45 на Закона за БНБ) с неговите пасиви.

Вземания от търговските банки – в баланса се отчитат салда по разрешени преди юни 1997 кредити и непогасените лихви по тях. Останали позиции (нето) включват неклассифицирани към някоя от останалите позиции активи и пасиви.

КАПИТАЛОВ ПАЗАР

Индекс SOFIX: Базисна дата: 20 октомври 2000; Базисна стойност: 100. SOFIX е индекс, базиран на пазарната капитализация на включените емисии обикновени акции, коригирана с фрий-флоута на всяка от тях. Индексът се състои от 15-те емисии акции, отговарящи на общите изисквания при избор на емисии, които са с най-голяма пазарна стойност на фрий-флоута. Емисия, включена в изчислението на SOFIX, трябва да отговаря и на следните допълнителни условия: 1) да се е търгувала на пазар, организиран от Борсата, не по-малко от 3 (три) месеца преди включването ѝ в индекса. В случаите, когато дадена емисия е преминала за търговия между различни сегменти, за начална дата на търговията се приема първата дата на въвеждане за търговия; 2) да има пазарна капитализация, не по-малка от 40 000 000 (четиредесет милиона) BGN и фрий-флоут не е по-малък от 25 (двадесет и пет)* на сто от размера на емисията, или пазарна стойност на фрий-флоута не по-малка от 10 000 000 (десет милиона) BGN; броят акционери, притежатели на емисията, да не е по-малък от 500 (петстотин); 3) реализираният оборот през последната една да не е по-малък от 2 000 000 (два милиона) BGN; 4) броят на сключените сделки през последната една да не е по-малък от 750 (седемстотин и петдесет). * Размерът на фрий-флоута за изчисляване на SOFIX се определя, както следва: 1) от 1 септември 2010 – 15 (петнадесет) на сто; 2) от 1 март 2011 – 20 (двадесет) на сто; 3) от 1 септември 2011 – 25 (двадесет и пет) на сто.

Индекс BG REIT: Базисна дата: 03 септември 2007; Базисна стойност: 100

BG REIT е индекс, базиран на пазарната капитализация, коригирана с фрий-флоута и се състои от 7-те емисии обикновени акции на дружества със специална инвестиционна цел за секюритизация на недвижими имоти или земя с най-голяма пазарна стойност на фрий-флоута и най-висока медианна стойност на седмичния оборот за последните 6 месеца. Двата критерия имат еднаква тежест. Освен на общите изисквания при избор на емисии, емисия, включена в изчисляването на BG REIT, трябва да отговаря и на следните допълнителни условия: 1) да се е търгувала на пазар, организиран от Борсата, не по-малко от 3 (три) месеца преди включването ѝ в индекса. В случаите, когато дадена емисия е преминала за търговия между различни сегменти, за начална дата на търговията се приема първата дата на въвеждане за търговия; 2) да има пазарна капитализация, не по-малка от 5 000 000 (пет милиона) BGN; 3) фрий-флоутът да е равен на поне 25 (двадесет и пет)* на сто от размера на емисията; * Размерът на фрий-флоута за изчисляване на BG REIT се определя, както следва: 1) от 1 септември 2010 – 15 (петнадесет) на сто; 2) от 1 март 2011 – 20 (двадесет) на сто; 3) от 1 септември 2011 – 25 (двадесет и пет) на сто;

Индекс BG 40: Базисна дата: 01 февруари 2005; Базисна стойност: 100

BG 40 е индекс, базиран на изменението на цената на емисиите и се състои от 40-те емисии обикновени акции на дружествата с най-голям брой сделки и най-висока медианна стойност на дневния оборот за последните 6 месеца, като двата критерия имат еднаква тежест. Освен на общите изисквания емисия, включена в изчисляването на BG 40, трябва да отговаря и на следното допълнително условие: 1) да се е търгувала на пазар, организиран от Борсата не по-малко от 3 (три) месеца преди включването ѝ в индекса. В случаите, когато дадена емисия е преминала за търговия между различни сегменти, за начална дата на търговията се приема датата ѝ на първа котировка; 2) При повече от три компании от една икономическа група, отговарящи на допълнителното условие по-горе, до класацията се допускат само трите емисии на компании от дадена икономическа група с най-голям брой сделки и най-висока медианна стойност на дневния оборот. Ако в резултат на класирането се окаже, че две или повече емисии на компании от дадена икономическа група заемат едно и също място в него, приоритет при включването имат тези с по-голям брой сделки за последните 6 месеца.

Индекс BG TR30 : Базисна дата: 03 Септември 2007; Базисна стойност: 1000

BG TR30 е индекс, базиран на промяната на цените на обикновените акции, включени в него, като всяка една от участващите емисии е с равно тегло. Емисиите, включени в изчисляването на BG TR30, трябва да отговарят на следните условия: 1) да имат пазарна капитализация, не по-малка от 10 000 000 (десет милиона) BGN; 2) фрий-флоутът (общият брой акции в акционери, притежаващи не повече от 5 (пет) на сто от гласовете в общото събрание на емитента), да е равен на поне 10 (десет) на сто от размера на емисията; 3) броя акции от емисията да е не по-малък от 250 000 (двеста и петдесет хиляди) акции. Всички емисии, които отговарят на горепосочените условия се класират по следните критерии, имащи еднаква тежест: 1) Пазарна капитализация; 2) Брой сделки за последните шест месеца; 3) Оборот за последните шест месеца; 4) Фрий-флоут.

Отказ от права: Този документ е само за информация. Анализиранията цифрова информация е осигурена от надеждни, институционални източници като КВС, НСИ, МФ, БНБ, ОИСР, ЕЦБ, ЕК, ЕБВР, МВФ, СБ, EMIS Internet Securities-Bulgaria, CEIC Internet Securities-Bulgaria, EMD Holdings LLC. Обединена Българска Банка (ОББ) приема официално прецизността и пълнотата на изготвените от тях данни. Нито степента, в която хипотезите, рисковете и прогнозите в този материал отразяват пазарните очаквания, нито техните реални шансове могат да бъдат гарантирани. Прогнозите са индикативни. Данните в тази публикация са от общ характер и е само за информационни цели. Тази публикация не следва да се използва като препоръка или предложение за закупуването или продажбата на никакви финансови инструменти и ценни книжа и не представлява предложение или проспект по смисъла на Закона за публично предлагане на ценни книжа, Закона за пазарите на финансови инструменти или други сходни регулаторни актове, включително чуждестранни. ОББ и КВС не носят отговорност за точността и пълнотата на тази информация. Повече информация по темите можете да получите при допълнително поискване.